

**CHRISTINE NÖSTLINGER'İN SEÇİLMİŞ KİTAPLARIYLA KURGULANAN
YARATICI DRAMA ETKİNLİKLERİNİN YAZMA BECERİSİNE ETKİSİ**

Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitimde Drama Anabilim Dalı

Eğitimde Yaratıcı Drama Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışman: Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK

Eskişehir

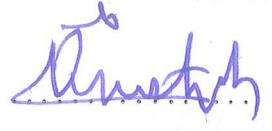
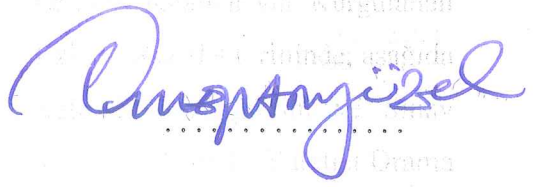

Anadolu Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Haziran 2019

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ'ın "Christine Nöstlinger'in Seçilmiş Kitaplarıyla Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Yazma Becerisine Etkisi" başlıklı tezi 14.06.2019 tarihinde, aşağıda belirtilen jüri üyeleri tarafından Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca Eğitimde Drama Anabilim Dalı Eğitimde Yaratıcı Drama Programında, Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Unvanı-Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı)	: Doç.Dr. Ali ÖZTÜRK	
Üye	: Prof.Dr. Ömer ADIGÜZEL	
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Murtaza AYKAÇ	

Prof.Dr. Handan DEVECİ
Anadolu Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müdür Vekili

ÖZET

CHRISTINE NÖSTLINGER'İN SEÇİLMİŞ KİTAPLARIYLA KURGULANAN YARATICI DRAMA ETKİNLİKLERİNİN YAZMA BECERİSİNE ETKİSİ

Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ

Eğitimde Drama Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Haziran 2019

Danışman: Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK

Bu çalışmanın amacı Christine Nöstlinger'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisini incelemek ve bu etkinliklere ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemektir. Çalışma 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Niğde ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bir okulda gerçekleşmiştir. Çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın nicel bölümü 48 öğrenci ile 9 hafta boyunca yürütülmüştür. Bu öğrencilerin 24'ü deney grubunu, 24'ü ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Deney grubuna Christine Nöstlinger'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri uygulanırken, kontrol grubuna mevcut öğretim programındaki kaynak planlar uygulanmıştır. Çalışmanın nicel verileri, deney ve kontrol gruplarına deneysel uygulamalar öncesinde uygulanan yazma becerisine yönelik akademik başarı testi ile elde edilmiştir ve bu verilere yönelik olarak betimsel istatistiklere bağımlı, bağımsız t testleri uygulanmıştır. Çalışmanın nitel verileri ise deney grubu öğrencileriyle yapılan odak grup görüşmeleri yoluyla toplanmıştır ve bu verilerin çözümlemesinde içerik analizi yöntemine başvurulmuştur. Çalışma sonucunda deney grubuna ait yazma becerisine yönelik akademik başarı testi puanlarının, kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan odak grup görüşmelerinde deney grubu öğrencileri Christine Nöstlinger'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile ilgili olumlu görüş bildirmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Yazma becerisi, Yaratıcı drama, Christine Nöstlinger.

ABSTRACT

THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA ACTIVITIES BASED ON CHRISTINE NÖSTLINGER' S CHOSEN BOOKS ON WRITING SKILL

Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ

Department of Drama in Education

Anadolu University, Graduate School of Educational Sciences, June 2019

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Ali ÖZTÜRK

The aim of this study is to examine the effects of creative drama activities based on Christine Nöstlinger books on the writing skill of 4th grade students and determine their opinions about these activities. The study was conducted in a private school of the Ministry of National Education in the province of Niğde in the academic year of 2018-2019. Mixed research method was used in this study. The quantitative part of the study was carried out with 48 students for 9 weeks. 24 of these students were in experimental group and 24 of them were in control group. While creative drama activities based on Christine Nöstlinger's books were applied to the experimental group, resource plans in the current curriculum were applied to the control group. The quantitative data of the study were obtained by the achievement test for the writing skills applied to the experimental and control groups and the dependent, independent t tests were applied to the quantitative data and descriptive statistics was used. Qualitative data of the study were collected through focus group interviews with experimental group students and content analysis method was used for analysis of these data. At the end of the study, it was observed that the academic achievement test scores of the experimental group were significantly higher than the control group's. In the focus group interviews, the experimental group students expressed positive opinions about the creative drama activities based on Christine Nöstlinger's books.

Key Words: Writing skill, Creative drama, Christine Nöstlinger.

ÖNSÖZ

Christine Nöstlinger'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisini araştırmak için yapılan deneysel niteliğe sahip bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın birinci bölümünde, araştırmanın problemi, amacı, önemi üzerinde durulmuş, araştırmanın sınırlılıkları ve araştırmaya yönelik sayıtlara yer verilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde, araştırma konusuna ilişkin yurt içinde ve yurt dışında yapılmış alanyazın çalışmalarına yer verilmiştir. Araştırmanın üçüncü bölümünde, araştırmanın yöntemi ve bu yönteme ilişkin detaylar paylaşılmıştır. Araştırmanın dördüncü bölümünde kullanılan ölçme araçları, bu araçlarla elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik yorumlar yer alırken, beşinci bölümde araştırmanın sonuçları ve geliştirilen öneriler sunulmuştur. Ayrıca araştırmanın sonunda kaynaklar ve ekler de yer almaktadır.

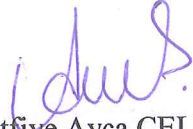
Bu çalışmanın her aşamasında birçok kişinin katkısı olmuştur. Öncelikle beni bu özel ve bir o kadar da değerli alanla tanıştıran ve bu alanda ilerlemem için beni cesaretlendiren hocalarım Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK, Prof. Dr. Ömer ADIGÜZEL ve Dr. Öğr. Üyesi Murtaza AYKAÇ' a desteklerinden ötürü en içten teşekkürlerimi sunarım. Araştırmada kullandığım başarı testini oluşturmamda, kitap seçimlerimde ve uygulama planlarımın uygunluğunun değerlendirilmesinde emeklerini esirgemeyen Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi eğitim fakültesi hocalarından Dr. Öğr. Üyesi Devrim ERDEM, Dr. Öğr. Üyesi Suna CANLI, Dr. Öğr. ÜYESİ Yonca KOÇMAR DEMİRCİ, Doç. Dr. Davut KÖĞCE ve araştırmanın her sürecinde katkı ve desteğini esirgemeyen çok değerli arkadaşım Dr. Öğr. Üyesi Buket ASLANDAĞ'a teşekkürü bir borç bilirim. Aynı şekilde araştırmamın her aşamasında sonsuz desteğini gördüğüm arkadaşım Akın KEKLİK'e de teşekkür ederim. Çok değerli öğrencilerini benimle paylaşarak, araştırmamı okullarında gerçekleştirmeme izin vererek bana destek veren okul müdürü ve sınıf öğretmenime de sonsuz teşekkür ediyorum. Son olarak araştırma boyunca her an maddi ve manevi desteğini gördüğüm sevgili ailemin en büyüğünden en küçüğüne her bir üyesine de teşekkür ederim.

Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ
ESKİŞEHİR 2019

28/ 06/ 2019

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklarda yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Lutfiye Ayca ÇELİKBAŞ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BAŞLIK SAYFASI	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç	15
1.2. Önem	15
1.3. Sayıtlar	16
1.4. Sınırlıklar	17
2. ALANYAZIN	18
2.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	18
2.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	21
3. YÖNTEM	24
3.1. Araştırma Deseni	24
3.2. Çalışma Grubu	26
3.3. Veri Toplama Araçları	27
3.3.1. Nicel veri toplama aracı	27
3.3.2. Nitel veri toplama aracı	28
3.4. Verilerin Toplanması	28
3.5. Uygulama Süreci	29
3.6. Verilerin Çözümlemesi	30
3.6.1. Nicel verilerin çözümlemesi	30
3.6.2. Nitel verilerin çözümlemesi	31
4. BULGULAR VE YORUM	33

	<u>Sayfa</u>
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	33
4.1.1. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT öntest puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular ve yorumlar	33
4.1.2. Kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasındaki farka ilişkin bulgular ve yorumlar	34
4.1.3. Deney grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasındaki farka ilişkin bulgular ve yorumlar	35
4.1.4. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT sontest puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular ve yorumlar	36
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	37
4.2.1. Öğrencilerin C. N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin genel görüşleri	38
4.2.2. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin derse katılımlarına etkisine ilişkin görüşleri	40
4.2.3. Öğrencilerin uygulamada kullanılan C. N. kitaplarından alınan metin ve görsellere ilişkin görüşleri	41
4.2.4. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerini yaparken yaşadıkları duygulara ilişkin görüşleri	43
4.2.5. Öğrencilerin yaratıcı drama uygulamalarıyla ilgili önerileri...	45
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	48
4.3.1. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerilerine etkisi ile ilgili görüşleri	48
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	51
5.1. Araştırmanın Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	51
5.2. Araştırmanın İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	52
5.3. Araştırmanın İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	52
5.4. Öneriler	53
KAYNAKÇA	54
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

TABLULAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1. Çalışma grubundaki öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı	26
Tablo 3.2. Shapiro-Wilk normal dağılım testi sonuçları	30
Tablo 4.1. Deney ve kontrol grubu öntest puanları arasındaki farka ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları	33
Tablo 4.2. Kontrol grubu öntest puanları ile sontest puanları arasındaki farka ilişkin bağımlı gruplar t testi sonuçları	34
Tablo 4.3. Deney grubu öntest puanları ile sontest puanları arasındaki farka ilişkin bağımlı gruplar t testi sonuçları	35
Tablo 4.4. Deney ve kontrol grubu sontest puanları arasındaki farka ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları	36
Tablo 4.5. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin genel görüşleri	38
Tablo 4.6. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin derse katılımlarına etkisine ilişkin görüşleri	40
Tablo 4.7. Öğrencilerin uygulamada kullanılan C. N. kitaplarından alınan metin ve görsellere ilişkin görüşleri	42
Tablo 4.8. Öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerini yaparken yaşadıkları duygulara ilişkin görüşleri	44
Tablo 4.9. Öğrencilerin yaratıcı drama uygulamalarıyla ilgili önerileri .	45
Tablo 4.10. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerilerine etkisi ile ilgili görüşleri	48

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. Araştırma deseninin uygulanma s¼reci	25
---	----

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

C.N.	: Christine Nöstlinger
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
YBBT	: Yazma Becerisi Başarı Testi

1. GİRİŞ

Anadil eğitimi, bireylerin bütüncül gelişimleri ve toplumsallaşmaları için büyük öneme sahip alanlardan biridir. Bu önem itibarıyla de üzerinde dikkatlice düşünülüp planlanması gereken bir öğretim süreci gerektirmektedir. Bu öğretim kapsamında kazandırılması hedeflenen dört temel beceri vardır: dinleme, okuma, konuşma, yazma. Yazma, en temel sözlük tanımıyla yazma işi, bireyin öğrenmesi ve gelişmesi için gerekli temel iletişim araçları arasındadır. İnsanın doğası gereği yaşadığı çevre ile sürekli etkileşim halinde olması iletişim araçlarına olan ihtiyacını da artırmaktadır. Yazma, yaşantıları, öğrenilenleri anlatabilmek, aktarabilmek için kullanılan en eski ve etkili iletişim araçlarından. Eksiksiz ve düzenli ilerlediğinde en kalıcı anlatma becerisi olan bu beceri, uzun ve kendi içinde yöntem ve teknikleri olan zihinsel ve aynı zamanda duyuşsal bir etkinliktir. Bu temel becerinin gelişmesi sırasında bireylerde birçok zihinsel süreç harekete geçmektedir. Hem düşünceleri hem de bilgiyi aktarma, ifade şekilleri arasında bağlantılar kurma, okuma, yorumlama gibi birçok işlemi kapsayan uzun süreli bu becerinin bireye kazandırılmasında uygun yöntem ve ortamların sağlanması zorunludur.

Okuma, konuşma ve dinleme becerilerine göre daha kapsamlı ve çok boyutlu olması ve bu dil becerilerinin üzerinden ilerlemesi yazmaya daha karmaşık bir yapı verir (Güney, 2016, s. 971). Yazma becerisi temel dil becerilerinin son halkası olarak görülmektedir. Bu beceri için daha önceden sisteminin kurulduğu bir işleyişe ihtiyaç vardır. Dinleme, konuşma, okuma gelişimin çok erken dönemlerinden itibaren ilerlerken, yazma gibi ayrıntılı bir beceri için diğer dil becerilerinin gelişmesine ve daha çok zamana ihtiyaç duyulur. Yazma sürecinin sonunda başarı getirmesi için yazınsal ürünün aktarmak istediği konunun, düşüncenin iyi organize edilmesi bu organizasyon yapılırken birikimin sistemli, analitik bir şekilde işlenmesi, doğru kelimelerin seçilmesi, dilin kurallarının uygulanması ve hatta dil sanatları gibi noktalarda da belli yeterliklere sahip olunması beklenmektedir. Bu yeterlikler de bireylere ancak formal bir eğitimle sağlanabilir.

Yazma becerisi önemli ve uzun bir öğretim sürecini de beraberinde getirir. Bu sürecin temel amacı bireylerin duygu, düşüncelerini kendi istek ve ihtiyaçları doğrultusunda yazılı olarak anlatılabilmesi ve sözlü olarak ifade edilenlerin yazıya dönüştürebilmesidir. Yazma öğretimine eğitim-öğretimin ilk yılıyla birlikte başlanır. Okuma becerisi ile birlikte şekillenen bu öğretime, önce şekil çizimleri sonra hecelerin

taklit edilmesi ve sırasıyla harf, cümle yazımıyla devam edilir. Belirli dönemlerde öğretmen rehberliğinde ya da grupla devam eden etkinlikler daha sonra daha bireysel etkinliklere dönüşür. Okuma ve yazma aşamalarını tamamlayan öğrencilerin daha sonraki aşamalarda akıcı okumaları ve seri şekilde yazmaları amaçlanmaktadır (Güneş, 2013, s. 167).

Hem üretmeyi hem de öğrenmeyi eşzamanlı sağlayan yazma, öğrencilerin gerek günlük gerekse eğitim hayatları boyunca ihtiyaç duyacakları önemli işlevlere sahip bir beceridir. Yazma ve yazma eğitiminin temel işlevleri dört ana başlık altında toplanmıştır (Uysal, 2008 s. 305);

1. İletişim
2. Duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi
3. El-göz-beyin işbirliğinin geliştirilmesi
4. Estetik gelişime katkıda bulunması

Bu işlevler bireyin hayatının her alanında önemli ve gerekli temel işlevlerdir. Gerek akademik gerekse gündelik yaşantının başarılı ve istendik şekilde ilerlemesi için yazma becerisinin gerekliliği ve geliştirilmesi her fırsatta vurgulanmaktadır. Ungan (2007, s. 462) okulda alınan yazma eğitimi ile yazılı anlatımlarını güçlendiren öğrencilerin diğer akademik başarılarının da olumlu olarak etkilendiği görüşünü savunmaktadır. Bu görüşten hareketle yazma becerileri gelişmiş öğrencilerin yazılı anlatım becerisindeki bu başarısı diğer derslerin başarısında da etkili olacaktır denilebilir. Ayrıca yazma ile her alandaki duygu, düşünce ve bilginin yazıya dökülmesi her şeyi her an hatırlama işinde belleğe yardımcı olur ve her alandaki öğrenme, üretme de böylelikle hız kazanır (Ataman, 2011, s.20). Kavcar, Oğuzkan ve Sever'e (1998, s. 60) göre öğrenmeye ve üretmeye doğrudan veya dolaylı katkısı olan bu becerinin Türkçe dersi dışındaki derslerde yapılacak yazma etkinliklerinde de izlenmesi ve desteklenmesi yazma becerisinin geliştirilmesi için gereklidir. Bu sayede öğrenciler hem yazma hem de genel anlamda Türkçe becerilerinin her ders için önemli ve gerekli olduğu bilincine varır.

Fikirlerin ve bilgilerin korunması, aktarılması, çok geniş alanlara yayılmasına katkıda bulunması yazma becerisini okul ve okul dışında da önemli kılmaktadır. Ancak bu önemli ve bir o kadar da gerekli becerinin kazanılması diğer dil becerilerine göre daha zordur. Yazma becerisinin kazanılmasında birçok değişkenin rol oynaması zorlukların başında gelir. Bu değişkenler zihinsel ve bireysel farklılıklar, öğretim

programları, yöntem ve teknikleri, kullanılan materyaller, öğretmen şeklinde sıralanabilir (Lüle-Mert, 2015, s. 693). Yazma becerisinin üretici bir beceri olması da bu becerinin eğitim sürecini zorlaştıran nedenlerden biridir. Yazma sırasında birçok süreç aynı anda harekete geçer. Bilgiler, duygu ve düşünceler gözden geçirilir, düzenlenir, sistemli ve kurallı bir şekilde aktararak ürün elde edilir. Ancak günümüzde bilgiye sorgulamadan, düşünmeden hazır ve hızlı bir şekilde ulaşılmasının yollarının giderek artması bu süreçlere gerek kalmadan ürün ortaya çıkarmayı kolaylaştırırken, bu becerinin gelişimini engellemektedir. Ayrıca mevcut eğitim sisteminin öğrencileri çoktan seçmeli sorulara yönlendirirken, yazma becerisinden uzaklaştırması da bu becerinin geliştirilmesine bir engel teşkil etmektedir. Yukarıda belirtilen değişkenler ve süreçlerle ilgili problem yaşanıldığında, yazma ile ilgili temel beceriler kazanılmadığında bu becerinin öğretim sürecinde çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar şu başlıklar altında özet olarak toplanabilir (Akyol, 2010, s. 118-119);

1. Dikkat toplayamama sorunları
2. Aşamalandırma sorunları
3. Hafıza sorunları
4. Dil sorunları
5. Bilişsel sorunlar
6. Motorsal sorunlar

Türkçe öğretimi temel amaçlarından biri olan ve bireysel, toplumsal pek çok nedenle kullanmak zorunda olduğumuz bu becerinin çoğu zaman örgün eğitim kurumlarında hedeflendiği ölçüde kazanılmadığı ve yukarıda sıralanan sorunlarla farklı kademelerde karşılaşıldığı gözlemlenmektedir (Akkaya, 2011, s. 313). Temel eğitimin ilk yıllarından itibaren Türkçe öğretim programının kazanımları arasında önemli bir yer tutan yazma becerisi, bilişsel alan hedeflerinin ilk basamaklarından öteye gidememektedir. Bu bağlamda, öğrenciler yazacaklarına dair kuralları bilseler dahi, yaratıcı fikirler üretip dili etkin kullanamamaktadırlar. Öğrencileri bu aşamada zora sokan deneyim eksikliğidir. Zorunlu eğitime tabi olan öğrencilerin yaşları ve yaşantılarıyla bağlantılı olarak deneyimsel öğrenme fırsatlarına sahip olmaları beklenemez. Ayrıca söz konusu öğrencilerin bilişsel açıdan Piaget'e göre somut işlem döneminde olmaları henüz soyut düşünemedikleri anlamına gelmektedir. Bu gelişim dönemindeki çocuklara sunulan herhangi bir öğrenme malzemesinin somutlaştırılması öğrenmeyi etkin kılmaktadır (Kandemir, 2013). Bu durumda öğrencilerin yaş ve gelişim

özellikleri dikkate alınarak onlara yaşantı sağlayacak öğrenme-öğretme süreçlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkçe yazma becerisinin geliştirilmesini engelleyen sorunlar daha derinlemesine incelendiğinde öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan materyal ve etkinliklerin öğrenenlerin yaratıcılığını ve hayal gücünü geliştirmekten uzak olması sorunuyla karşılaşmaktadır. Belirli gün ve haftalarda kullanılan materyaller, atasözüne dayalı yazma çalışmaları ve bunun gibi öğrenenin yaratıcı düşünmeyi ve hayal gücünü sınırlayan klasik etkinliklere sıklıkla yer verilmesi yazma becerilerine ket vurmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının aksine “öğrenmeyi öğrenen bireyler” yetiştirmeyi temel alan günümüz eğitim uygulamaları, gelecek toplumların ihtiyaçlarını karşılayacak bir eğitim vermek adına yaratıcı düşünme becerilerinin yanı sıra eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme, analitik düşünme, birleştirici düşünme gibi birçok becerinin bireylere kazandırılmasını hedeflemektedir. Bahsedilen düşünme becerilerinin ve hayal gücünün gelişmesine fırsat verecek öğretim ortamları ile öğrencilerin yazma sürecinde başarılı şekilde ilerlemelerine olanak sağlanmış olacaktır.

Yapılan çalışmalarda (Aydın, 2014; Ayyıldız ve Bozkurt, 2006; Elma ve Bütün, 2015; Güney, 2016; Tok ve Erdoğan, 2017; Karakoç-Öztürk, 2016; Ungan, 2007) okumama, kelime dağarcığının sınırlılığı, yazma serbestliğinin sağlanmaması, yaratıcı düşünememe, ders işlenişindeki yetersizlikler (geleneksel yazma etkinlikleri, kılavuz kitap etkinliklerinin yetersizliği, öğretmen vb.), eğitim sistemine test mantığının hakim olması yazma öğretimi sürecini olumsuz etkileyen aynı zamanda bu süreci zorlaştıran etmenler olmakla birlikte daha önce belirtilen sorunların birçoğunun da ortak sebebi olarak dikkat çekmektedir. Birçok kural öğretimi ve uygulama gerektiren yazma öğretiminde bahsi geçen sorunların kaynaklarına bakıldığında okullarda ilk etapta yazma becerisine yönelik uygulama ve etkinliklerin ele alınması gerektiği söylenebilir.

Sever, Kaya ve Aslan (2006) yazı yazmanın bir kabiliyet olmadığını, temel yazma becerilerinin kazanılmasından sonra, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin doğru teknik ve uygulamalarla geliştirilebileceğini, herkesin yazmada asgari ölçüde başarılı olabileceğini savunmuşlardır. Uyar (2016, s. 2288) ‘Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Araştırmalar: Son Çeyrek Asrın Değerlendirilmesi’ başlıklı çalışmasında başarılı bir yazma süreci için ön bilginin ortaya çıkarılabileceği, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirecek, daha iyi düzenleme yapmalarını sağlayacak etkinliklerin önemini vurgulamıştır. Aynı çalışmada yazma sürecine yoğunlaşan öğretimsel

uygulamalar ve yazmadaki ürünlere, özelliklerine odaklanan çalışmalara işaret edilmiştir. Hangi uygulamalara daha çok odaklanması gerektiğinin tespit edilmesi için ise daha çok karşılaştırma çalışması yapılması gerekliliği belirtilmiştir. Karakoç-Öztürk'ün (2016, s. 1938) çalışması diğer sanat alanlarından ve bu alanların araçlarından faydalanarak öğrencilerin hem psikolojik hem de zihinsel açıdan yazmaya hazırlanabileceğine dikkat çekmektedir.

Gerek yazma öğretimindeki sorunlar ve zorlukların incelendiği çalışmalarda, gerekse yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarda öğrenciler için zor görülen bu sürecin farklılaştırılması, kullanılan materyallerin çeşitlenmesi, yöntem ve tekniklerin öğrencilerinin yaşantılarına daha yakın olması ve hayal güçlerini geliştirecek aynı zamanda onlara seviyelerine uygun yazma sebepleri verilecek ortamların sağlanması gerekliliği ortaya konulmuştur. Yazma öğretimi ve bu öğretime ilişkin programlara yönelik çalışmalardaki sonuç ve öneriler dikkate alındığında bu beceriyle ilgili hedeflere hem öğrenci hem de öğretmen tarafından daha etkili ve başarılı biçimde ulaşılması için yaratıcı dramının işe koşulması sonucu ortaya çıkmaktadır.

Yazma becerisinde öğrenme-öğretme sürecinin etkili olması yalnızca konuya uygun bir içerik verilmesi ile değil, bu içeriğin öğrenciye kazandırılması aynı zamanda uygun öğretim yönteminin seçilmesi ve yerinde kullanılması ile mümkün olacaktır. Türkçe öğretimi dersinde yazma becerilerinin uygulamalarla geliştirilmesinde yaratıcı drama etkin bir yöntem olarak kullanılabilir. Heathcote'a göre yaratıcı drama; bir öğrenme, bilgi edinme aracı, kurgusal dünyanın yaşantılarından gerçek dünyayı yansıtır. Ona göre yaratıcı drama motive edici, eğitsel bir yöntem, bir tür yaşam pratiği, oyuna dayalı bir grup çalışmasıdır (Heathcote, 1984; Akt. Adıgüzel, 2010, s. 60). Öğrencileri yaratıcı kılacak; onun düşünsel, duygusal ve duyuşsal gelişimine katkı sağlayacak yöntemlerden biri de yaratıcı dramadır (Adıgüzel ve Öztürk, 2008). Bu tanımdaki işlevlerinden yola çıkılarak öğrencilerin eğlenerek, yaparak yaşayarak bilgiye ulaştığı, bu bilgiyi kullanarak deneyimlerini artırdığı ve deneyimleri sayesinde yazmak için sebep buldukları bir süreç onlara yaratıcı drama ile sağlanabilir.

Yaratıcı drama yeni bir bilimsel çalışma disiplini ve günümüzde çağdaş ve yaratıcı birey yetiştirmede etkili bir alandır. Hem araç hem de amaç niteliğine sahip olan bu bağımsız alan, eğitimin tüm alanlarında kendine yer bulmaya çalışmaktadır. Kendi içinde kavramları, aşamaları, bileşenleri ve hedefleri olan yaratıcı dramayı

Adıgüzel (2015, s. 41) en temel şekliyle şöyle tanımlamıştır: “Yaratıcı drama, bir grubu oluşturan üyelerin deneyimlerinden yola çıkarak, bir amacın, düşüncenin, doğaçlama, rol oynama vd. tekniklerden yararlanarak canlandırılmasıdır. Bu canlandırma süreçleri deneyimli bir lider/eğitmen eşliğinde yürütülürken kendiliğindenliğe, şimdi ve burada ilkesine ,-mış gibi yapmaya dayalıdır ve oyunun genel özelliklerinden doğrudan yararlanır”.

Yukarıda genel olarak tanımlanan bu özel ve değerli alanı bileşenleri, aşamaları, özellikleri ve amaçları açısından ele almak, yaratıcı dramanın önemini vurgulamak için faydalı olacaktır. Yaratıcı drama her alana hizmet edebilecek potansiyeli olan önemli, çağdaş bir disiplindir ve katılımcılarına doğal olarak yaptıkları ya da karşılaştıkları şeylerle ilgili öğrenmeleri için yapısal bir çerçeve içinde ilerleme şansı verir. Uygulayıcı (lider/eğitmen) tarafından hazırlanan bu yapısal çerçeve, geleneksel bir ders planından farklı olmakla birlikte aşamaları olan bir yapıya sahiptir. Katılımcıların ele alınan konuya ilişkin öğrenmek istedikleri kavramların tanıtılabileceği, duygusal ve fiziksel olarak durumlara hazırlanabilecekleri hazırlık-ısınma aşamasını yaratıcı diğer disiplinlerden farklı kılan canlandırma aşaması takip etmektedir. Bu aşama yaratıcı dramanın rol oynama, doğaçlama ve diğer tekniklerinin kullanıldığı aşamasıdır. Katılımcıların bu aşamadaki performansları son aşama olan değerlendirme aşaması ve kazanımların ölçülmesi açısından önem taşımaktadır. Bireysel ya da gruplar halinde yapılan canlandırmalar, katılımcılara sunulan durumlarla onlara keşfetme, merak etme, yordama şansı vermektedir. Yaratıcı drama çalışmalarında elde edilen sonuçların değerlendirildiği son aşama ise değerlendirme aşamasıdır. Sürecin hem nitelik hem de nicelik yönüyle değerlendirilmesi şansını veren bu aşamada, katılımcılar duygu ve düşüncelerini paylaşırken drama özelliğinden faydalanılarak rol içinde değerlendirme yapılabileceği gibi bu değerlendirmeler çeşitli yazma etkinlikleri şeklinde de yapılabilir (Adıgüzel, Üstündağ ve Öztürk, 2009).

Aşamaları kendi aralarında ilişkilendirilerek yapılandırılmış, neyi hedeflediği açıkça ortaya konulmuş ve her etkinliği bu hedeflere hizmet eden yaratıcı drama planları, konu özellikleri ve kazanımlarına yönelik olarak farklı mekanlarda uygulanabilir. Bu mekanları müzeler, galeriler, kültür merkezleri, kütüphaneler, parklar, hastaneler şeklinde sıralamak mümkündür.

Farklı birçok ortamda uygulama imkanı bulunan yaratıcı drama etkinliklerini çeşitli çalışma alanlarında kullanmak, yaratıcı dramaya disiplinler arası olma özelliği

kazandırmıştır. Eğitim başta olmak üzere, sanat, eğlence, sağlık, endüstri, güvenlik ve daha birçok alanda teori ve pratiği kazandırmak amacıyla yaratıcı dramanın etkili ve yaygın bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Yaratıcı dramayı bu kadar farklı alan için ortak bir disiplin haline getiren sahip olduğu bazı temel özellikler ve amaçlarıdır. Yaratıcı dramanın özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Yaratıcı drama gönüllü katılımcılardan oluşan bir grup etkinliğidir.
2. Katılımcılar ve deneyimleri yaratıcı dramanın merkezindedir.
3. Yaratıcı drama sonuç değil, süreç odaklıdır.
4. Yaratıcı dramada çalışmalar 'Şimdi ve Burada' olgusu ile gerçekleşir.
5. Yaratıcı drama disiplinler arası bir alandır ve eğitim ve tiyatrodan doğrudan yararlanır.
6. Yaratıcı drama oyunun tüm özelliklerinden faydalanır.

Bu temel özelliklerinden yola çıkarak yaratıcı dramanın hayatın herhangi bir alanında kullanıldığında, bu alanlar birbirinden ne kadar farklı ve çeşitli olursa olsun, ne gibi ortak noktalarda buluştuğu ile ilgili fikir sahibi olunabilir. Yaratıcı dramanın bu özelliklerini, bazı temel amaçları ile birleştirerek ele aldığımızda ise yaratıcı dramanın önemi daha da belirgin hale gelmektedir.

Farklı çalışma alanlarında, çeşitli yaş gruplarıyla da yapılırsa, yaratıcı drama etkinliklerinin bazı ortak ve temel amaçları vardır. Bunlardan ilki yaratıcı dramanın yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirmesidir. Çalışılan konu çerçevesinde hazırlanan etkinlikler, katılımcıların duygu ve hayal dünyalarını zenginleştirmelerine yardımcı olurken ve daha önce kurulmamış ilişkiler kurmaları amacıyla onlara fırsatlar vermektedir. Yaratıcı dramanın diğer temel bir amacı ise bireyin kendini tanıması ve iletişim becerilerini geliştirmesinde yardımcı olmaktır. Yapılan etkinliklerle bu konuda bireylere yaşantı ortamları sunularak hem kendi düşüncelerini ve tepkilerini gözden geçirmeleri sağlanır hem de etkinlikler süresince iletişim kurmaları, fikir ve deneyimler paylaşabilmeleri için ortamlar oluşturulmaktadır. Bireyler bu anlamda alışveriş halindeyken aynı zamanda dil ve anlatım becerileri ile ilgili de ilerleme kaydedebilirler. İşbirliği yapabilme ve birlikte çalışmayı geliştirme de yaratıcı dramanın önemli amaçlarından biridir. Etkinlikler boyunca iletişim halinde olan katılımcılar aynı zamanda birlikte çalışmaya ihtiyaç duyacakları ortamlar yaratılarak bu noktada da gelişme gösterebilirler. Birlikte çalışırken demokratik tutum ve davranış gösterme konusunda da ilk adımı atmış olurlar Yaratıcı drama süreci içerisinde katılımcılar

paylaşımlarda bulunurken kendi özgürlükleri ve başkalarının hakları ile ilgili de farkındalık kazanabilirler. Yaratıcı dramanın demokratik tutum geliştirme amacının peşi sıra sosyal duyarlık geliştirme amacından bahsedilebilir. Yaratıcı drama ile çevresine farklı bir pencereden bakabilen katılımcı, hazırlanan içerik ve etkinliklerle çevresinde olup bitene karşı bir farkındalık geliştirme imkanı bulur. Kurgusal dünya ile gerçek dünya arasında geçişler yapmaya fırsat veren etkinlikler, katılımcılara çevresindekilere karşı sosyal bir duyarlık kazanması için yardımcı olmaktadır. Estetik davranış geliştirme de yaratıcı dramanın temel amaçları arasında yer alır. Yaratıcı drama yoluyla özgürce üretme ve yaratma hazzını tadan katılımcı, nesnel bir güzellik anlayışı geliştirirken, bundan sonra da kaliteli olanın izini sürer. Yaratıcı dramanın son ve en önemli amaçlarından birisi de bireyin eleştirel ve bağımsız düşünebilme becerisini geliştirme amacıdır. Grup çalışması etkinliği özelliğinden ötürü bireylerin hem tek başına hem de birlikte önemli olduğunu onlara fark ettirmesi ve sorgulayarak, neden-sonuç ilişkisi kurma fırsatı vererek katılımcıların önyargılardan uzak değerlendirmeler yapmasına imkan vermesi bireyi düşünme becerilerini geliştirmesi açısından beslemektedir (Adıgüzel, 2015).

Temel amaçları ve özellikleri ile birçok konu alanında kullanılabilen yaratıcı drama kuşkusuz eğitim içinde çok geniş bir uygulama alanına sahiptir. Yaratıcı dramaya eğitim alanı çerçevesinden bakıldığında eğitimin tüm alanlarına hizmet edecek en temel amacının bireyi bilişsel, duyuşsal ve devinişsel açıdan geliştirmek ve desteklemek olduğu görülmektedir. Bu yönüyle de yaratıcı drama çalışmalarının eğitim-öğretimin her alanında ve kademesindeki amaçlarla kapsamlı bir şekilde örtüştüğü söylenebilir. Yaratıcı dramanın yöntemsel boyutu dikkate alındığında eğitimde farklı birçok dersin öğretiminin bu alanın özel amaçlarının içinde yer aldığı görülmektedir. Her hangi bir öğretim alanına ait bir konunun, kavramın, metnin anlaşılmasında, hem bireysel olarak hem de grup düzeyinde içselleştirilmesinde, üzerinde düşünülüp gözden geçirilmesinde yaratıcı drama süreci yardımcı olmaktadır (Aykaç, 2009, s. 22). Bu bağlamda yaratıcı dramayı ritim öğretirken müzik dersinde, problem çözerken matematik dersinde, geçmişi günümüze taşıırken tarih dersinde, insan ilişkileri ve toplumu çalışırken sosyal bilgilerde, keşfedenleri ve keşfetmeyi öğrenirken fen bilgisinde görmek mümkündür. Öğrenciler için her bir derste anlamlı ve bir o kadar farklı bir ortam sağlamasıyla, onların yaparak yaşayarak öğrenmesine yardım ederek öğrenme fırsatını öğrenciler için

etkili ve olumlu bir deneyime dönüştüren her aşamadaki etkinlikleriyle yaratıcı drama, çağdaş eğitim anlayışımız bünyesinde önemli bir yere sahiptir.

Yaratıcı drama gerek yapısı, gerekse amaçları itibariyle Türkçe öğretim alanı için de kullanılacak en önemli ve etkili yöntemlerden biridir. Dil becerilerinin geliştirilmesini amaçlayan geleneksel yöntemlerin etkili ve aktif öğrenme süreci içinde çözüm üretmediği, bu yöntemlerin sadece ezbere dayalı olduğu ve dil becerilerinin gelişimini ve zenginleşmesini sağlamadığı ortadadır. Her öğretim alanının olduğu gibi Türkçe öğretiminin de hedeflerine ulaşması için uygun öğrenme-öğretme ortamlarının sağlanması şarttır. Öğrenme-öğretme sürecini eğlenceli hale getirmeyi sağlayan, hayal gücü ve yaratıcılığı geliştiren, yaşantıları çeşitlendirerek içeriğin zenginleştirilmesi fırsatlarını sunan etkinlikleri bünyesinde bulunduran yaratıcı drama Türkçe öğretiminde hem işleyişi hem de işlevi bakımından etkili olacaktır. Türkçe öğretiminde drama yönteminden faydalanılarak öğrencilerin derse olan ilgisi artırılmış ve her etkinliğe katılımları sağlanarak eğitimin temel prensibi olan yaparak ve yaşayarak öğrenme ilkesinin gerçekleşmesine çok büyük katkı sağlanmış olacaktır (Güven, 2012, s. 54). Yapararak yaşayarak öğrenme ilkesiyle beraber öğrencilerin Türkçe dersi ile ilgili bilgilerini beceriye dönüştürmeleri, bu bilgi ve becerileri gerçek yaşamlarına aktarabilmeleri için onlara uygulama şansı verecek en önemli yöntemlerden biri de yaratıcı dramadır.

Yazma süreci, yazmaya hazırlık, yazma, düzenleme, yeniden yazma ve yayınlamayı içerir. Yaratıcı drama yöntemi bu basamaklar ve yazım süreci kavramlarının uygulanmasının her aşamasında yardımcı olabilir. Kendilerinin çok ilgi çekici hayatları olmadığını savunan öğrenciler için yazma konusu belirleseler bile sürecin geri kalanı için adım attıklarında engellerle karşılaşır. Neelands, Booth ve Ziegler (1993, s. 9) de bu engellerin drama yönteminde gerçek yaşam durumlarının oluşturulması ve yazma becerisi açısından yaparak yaşayarak öğrenmeyi destekleyici fırsatlar sunulmasıyla aşılabileceğini savunmaktadır. Beyin fırtınası ya da anlam haritaları gibi teknikler çoğu zaman sürekli tekrarlanmaları nedeniyle yetersiz kalmakta ve öğrencileri bir sonraki aşamaya taşımada yetersiz kalmaktadırlar. Tam da bu noktada devreye giren yaratıcı drama etkinlikleri yazma öğretiminde öğrencilere gerekli fırsatları hazırlık, canlandırma ve değerlendirme aşamalarında birbirine bağlı, tamamlayıcı etkinliklerle sunmaktadır. Bu etkinlikler yaratıcı dramada hem katılımcı hem de izleyici olan öğrencinin konuyla ilgili derinlemesine düşünmesine, farklı

yaşantıları deneyimlemesine şans vererek onlara yazmak için gerekli sebepler sağlayacaktır. Yaratıcı drama etkinlikleri ile hazırlanan bir yazma dersi, yazıyı öğrenciler için tek ve izole bir etkinlik olmaktan çıkarır ve onların deneyimlerine yeni bir boyut katar. Düşündüklerini kağıda dökerken sağlam bir çerçevenin yanı sıra öğrencilere özgürlük de sağlar.

Yazma yaratıcılık ve hayal gücü gerektiren bir beceridir. Yaratıcılık süreç ve ürün açısından iki türlü değerlendirilebilir. Süreç açısından bakıldığında fikirler arası orijinal ve yeni ilişki kurma, ürün açısından bakıldığında ise en iyi biçimde sanat eseri, bilimsel buluş, yeni düzenleme ve tasarım ortaya çıkarmaktır. Yaratıcılık alanında çalışan psikologlar yaratıcılık özelliğinin sadece az sayıda insana verilmiş olmadığını, bir dereceye kadar herkeste bulunduğunu savunmuşlardır. Ayrıca yaratıcılıklarının geliştirilmesine olanak sağlanan insanların daha fazla öğrendiğini araştırmalarında da göstermişlerdir (McCaslin, 2016, s. 24). Yaratıcılık için gerekli merak duygusu ve deneme şansı yaratıcı drama etkinlikleriyle öğrencilere sağlanabilir. Etkinlerde kendi yarattığı ve ürettiği şeylerle zenginleşen öğrenci yeni şeyler yaratmak için kendine güvenecek ve özgür hissedecektir. Yaratıcılık gibi hayal gücünün de uyarılıp bazı özel ve güçlü tekniklerle geliştirilmesi gerekmektedir. İletişim içinde olan bu iki özellik bir arada ilerler ve genellikle de bir grup içinde daha da geliştirilebilir (Navarro, 2011, s.27). Yazma becerisi için gerekli bu iki özellik yaratıcı drama etkinlikleri ile ortaya çıkarılabilir ve öğrencinin yazılı anlatım için duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edeceği ortamları yaratarak daha iyi ürünler ortaya koymasına yardımcı olabilir. Öğrencilere düşünmeleri ve hayal kurmaları için fırsat verilirse bu güçlerinin farkına varmaları daha kısa zaman alacaktır. Hayal gücü ve yaratıcılıklarının farkına varan öğrenciler daha sonrasında düşündüklerini nasıl düzene sokacaklarına rahat bir şekilde odaklanabilirler (Annarella, 2000, s. 3-4).

Yaratıcı drama yazmayı zor ve sıkıcı bir sınıf etkinliği olmaktan çıkarmakta etkili bir yöntemdir. Oyunsu etkinliklerle bilgiye ulaştığı, canlandırmalarla yaşantı deneyimlediği ve değerlendirmelerle sonunda ürün elde ettiği bu süreçte keşfeden ve öğrenen öğrencinin motivasyonu da artmaktadır. Motivasyonu artan öğrencinin potansiyelini fark etmesi yazma becerisini geliştirmesinde olumlu etkide bulunacaktır. Türkçe derslerinde yazma becerisine olan ilginin artırılması, öğrencilerin merak duygularının harekete geçirilmesi ve katılımcı olmaları için yaratıcı drama yönteminin uygulamalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Yaratıcı drama etkinlikleri öğrencilerin dil gelişimleri için belirlenen amaçları kendi bünyesinde barındırır ve yaratıcı drama süreci aşamaları öğrencilerin bu becerilerini kullanmasına olanak sağlar. Yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik yapılandırılan yaratıcı drama etkinlikleri, yazma ile birlikte okuma, dinleme ve konuşma becerilerine katkıları da beraberinde getirecektir. Öğrenciler yaratıcı drama etkinlikleri içinde kazandığı becerileri eşzamanlı olarak geliştirerek sürece devam ederler ve bu becerileri iletişim yaşamlarına ve diğer yaşam durumlarına uygulayabilirler.

Yaratıcı drama, öğretmenlere öğrencileri için çeşitli etkileşim olanakları hazırlamak ve sunmak için etkili bir fırsat vermektedir. Yaratıcı drama etkinlikleriyle hazırlanan derslerle öğrencilerin ilgilerinin artırılması, hem bedensel hem duygusal hem de zihinsel olarak gelişip çevrelerinde olup bitene ve gerçekliğe yakından bakabilmeleri ve öğretilmek istenenleri anlamaları sağlanmaya çalışılmaktadır (Aykaç, 2011, s. 11). Yaratıcı drama bu amaçla birçok farklı alandan faydalanabilir. Müzik, resim ve diğer görsel sanatların yanında yaratıcı dramanın en çok faydalandığı alanlardan biri de çocuk edebiyatıdır. Öğrencilerin yazma becerilerinin gelişmesine katkı sağlayacak yaratıcı drama etkinlikleri çocuk edebiyatından alınan yazınsal metinleri tanıma ve anlamaya dayalı bilişsel, duyuşsal boyutlu davranışlarını uygulayabileceği olanaklar sunulması ve bu metinlerden yola çıkarak öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmesiyle hedefe ulaşılabilecektir. Kuru ve renksiz anlatımın egemen olduğu, yapay bir öğreticiliği temel ilke edinmiş metinlerin öğrencilerin gereksinimlerine yanıt vermeyeceği, üstelik zamanla birey ve kitap arasındaki ilişkiyi zayıflatacağı gerçeği, eğitimciler tarafından göz önünde bulundurulmalıdır (Sever, 2004, s. 19-20).

Maden'e (2017, s.120) göre sınıfta okuryazarlığın gelişmesi ve eğitici hedeflere ulaşılması açısından çocuk edebiyatı metinlerinden faydalanılarak yaratıcı drama etkinlikleri yapılmalıdır. Bu alandan alınan metinler, dramada yararlanılan öykü canlandırma, öykü yazma, dramatisasyon, rol yapma gibi tekniklerin temel kaynak teşkil etmektedir. Yaratıcı dramada çocuk edebiyatı metinlerinden olduğu gibi yararlanılabilir ya da bu metinlerin başlangıç, orta ya da son bölümleri değiştirilerek yeni metinler yazmada da kullanılabilir. Yeni metin oluşturmaya giden süreçteki etkinlikler öğrencilerin yaşamlarını başka açılardan görmelerine, kendilerine ve çevrelerine bir farkındalık oluşturmada yardımcı olur ve aynı zamanda eğlenmelerini hem de öğrenmelerini sağlar (Üstündağ, 2014, s. 64). Aktif öğrenme içerisinde önemli

bir yer tutan yaratıcı drama yönteminde çocuk edebiyatından metinler kullanılması öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerini geliştireceği gibi, kendilerini ifade etmeleri, iletişim becerilerini, hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını güçlendirmelerinde de yardımcı olacaktır. Çocuk edebiyatından alınan seçkin örneklerle hazırlanmış yaratıcı drama etkinlikleri öğrencilere yaratıcılık ve hayal güçlerinin gelişmesi için geniş imkanlar tanırken diğer yandan da onlara çocuk edebiyatındaki eserleri tanıtarak sanata karşı bir boyutuyla duyarlık geliştirmelerini sağlayacaktır. Yazılı metinleri gerek canlandırarak gerekse yeniden tasarlayarak içselleştiren öğrenciler önemli ve etkili bir öğrenme süreci deneyimleyeceklerdir (Neelands, 1998) .

Türkçe öğretiminin önemli kaynaklarından biri olan çocuk edebiyatı metinlerinin işlevini yerine getirebilmesi ve yaratıcı dramayla kullanılarak öğretim sürecine dahil edilebilmesi için belirli özelliklere sahip olması gerekmektedir. Öğrencilerin dil becerilerini ediniminde önemli bir görevi olan bu metinlerin, hem görsel hem de dilsel olarak çocukları uyarıcı ve dil gelişimlerine katkıda bulunacak şekilde tasarlanması bu önemli özelliklerin başında gelmektedir. Çocuk edebiyatı ürünleri bu açıdan bakıldığında bazı temel ilkelere dayandırılmalıdır. Bu ilkeler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Anlatım dilinin doğallığı
2. Görsel zenginlik
3. Dilsel ve görsel içeriğin düşünme sürecini desteklemesi
4. İlgili yaş grubunun ilgi ve gereksinimlerine uygun konuları içermesi
5. Yaşamın gerçekliğini yansıtması
6. Çocuğun yaşantılardan çıkarım yapma fırsatı bulması
7. Çocukları okumaya sevk etmesi
8. Yaşam-anlam ilişkisi kurmaya olanak sağlaması

Türkçe öğretimi uygulamalarında yer verilecek çocuk edebiyatı ürünlerinde yukarıda belirtilen özelliklerin bulunmasına özen gösterilmelidir. Bu metinler öğrencilerin dil becerilerini bütünsel olarak geliştirmesi için önem taşımaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin yazılı kültürle sağlam bir ilişkisinin olabilmesi için öğretim uygulamalarında kullanılacak bu ürünlerin nitelikleri konusunda oldukça titiz davranılmalıdır (Sever, 2012, s. 198-199).

Bu araştırmada çalışılan grubun yaşı ve gelişimsel özellikleri açısından yazar Christine Nöstlinger (C.N.)'in eserleri uygun görülmüştür. 1973'te Alman Gençlik

Edebiyatı Ödülü, 1984 Hans Christian Andersen Ödülü ve 2003'te Astrid Lindgren Anma Ödülü (ALMA) gibi önemli ödüllerin sahibi olan Nöstlinger, eserlerinde özellikle sihir ve mizah formülünü çok iyi koruması sebebiyle çocuk ve genç okurların beğenisini kazanmış bir yazardır. Anti-otoriter tavrı ve çocuk gerçekliği kavramını ön planda tutmasıyla tanınan Nöstlinger eserlerinde çocukların ihtiyaçlarını işlemektedir. Daha çok orta halli ailelerin çocuklarının yaşamını gerçekçi bir şekilde yansıtan Nöstlinger, aile ve eğitim kurumlarına yönelik eleştirilerini yapıtlarında belirgin şekilde dile getirmektedir

C.N.'in eserlerine genel olarak bakıldığında yazarın ele aldığı konular değerlerimiz, birey, toplum, hayal gücü, gizemler, arkadaşlık, okul yaşamı, idealler, ev yaşamı, sevgi, başarı ve mükemmellik şeklinde sıralanabilir. Irkçılık, ayrımcılık, kendi kendini tecrit etme gibi işlenmesi yetişkinler için bile zor görülen konuları da eserlerine konu eden yazar, bu konuları gerçekçi karakter ve öğelerle birleştirmekte ve çocukların yaşam ve anlam ilişkisi kurmalarına yardım etmektedir (Neydim, 2003).

Açık, duru ve akıcı anlatımını mizah gücüyle birleştiren Nöstlinger, çocuklar için okuması zevkli ve hayal güçlerini besleyecek eserler vermiştir. Yazar çocukların şimdiki ve geleceği düşünmelerini sağlayarak olanları zihinlerinde canlandırmalarına zemin hazırlamaktadır (Karagöz, t.y.) Nöstlinger, karakterleri tüm doğallıkları ile kendi gerçeklikleri içinde çok boyutlu olarak ele alırken ilişkileri, etkileşimleri değerlendirmeleri için okuyucularına kendi düş dünyalarında şans vermektedir.

C.N.'in kitaplarında kullandığı görseller de konu ve anlatım özellikleri gibi önem taşımaktadır. Sanat akademisi mezunu olan ve bir süre grafik sanatçısı olarak çalışan yazarın yazar olmadan önce çocuk kitaplarına görseller hazırladığı ve sonrasında kendisinin de çocuk kitapları yazmaya başladığı bilinmektedir. Yazarın kimi zaman renkli kimi zamansa siyah beyaz resimlerle karşılaştığımız kitaplarında çizimin ve rengin gücü de anlatım gücü kadar etkilidir (Koçmar, t.y.) Kullanılan özgün resimler çocukların bazen hayal kurmalarına hazırlık için yardımcı olurken bazen de olaylar arası ilişki kurmalarına ve bu ilişkileri zihinlerinde daha iyi canlandırmalarına yardımcı olur.

Konu, dil anlatım özellikleri, görseller ve okuyucu özellikleri açısından değerlendirildiğinde C.N.'nin kitapları, çocuk edebiyatı klasikleri içinde en seçkin ve önemli örneklerdendir. Çocuk edebiyatı eserlerinde aranan özellikleri taşıyan Nöstlinger'in nitelikli kitaplarının, öğrencilerin aktif katılımını sağlayıp yaratıcılıklarını güçlendirecek yaratıcı drama etkinlikleri ile birleştirildiği ve uygulandığı öğretim

sürecinde öğrenciler tarafından zor sayılan yazma becerisinin geliştirilmesinde önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Yukarıda paylaşılan bilgiler ışığında durum şu şekilde özetlenebilir; öğretim programında öğrencilerin kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları sözlü ve yazılı olarak ifade etmeleri, yorumlamaları hem sosyal hem de kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaları amaçlanmaktadır (MEB, 2018, s.4). Bu dilsel etkileşimi sağlamanın temel basamaklarından biri de yazma öğretimidir. Yazma becerisi dil becerileri içinde öğrenciler tarafından en karmaşık ve zor olan beceri olarak görülmektedir. Öğrencileri yazma öğretimi sürecinde istekli kılmak, bu beceriye yönelik olumsuz tutumlarını ortadan kaldırarak başarılı olmalarını sağlamak gerekmektedir.

Yazma öğretim süreci sadece öğrenciler için değil öğretmenler için de zorlu geçmektedir. Yapılan araştırmalarda öğrencilerin yazma becerisine karşı olumsuz tutumları ve derse aktif olarak katılımlarının sağlanamaması, yazma için gerekli zihinsel süreçlerin bir türlü harekete geçirilememesi ve öğrencilerin okuma alışkanlıklarının istenilen seviyede olmaması gibi sebeplerle öğretmenlerin de bu becerinin öğretim sürecinde sıkıntı çektikleri gerçeğini desteklemektedir. Öğretmenlerin bu süreçte zorlandıkları diğer bir nokta ise sınıf içi etkinliklerdir. Sınıf içinde kullanılan kılavuz kitap ve etkinlik kitaplarındaki uygulamaların öğrencilerin istenilen seviyede olmamaları sebebiyle yeterince faydalı olmadığı, bu tür kaynak kitaplarda aynı tür etkinliklerin sık sık tekrar edilmesi öğretmenlerin yazma öğretiminde karşılaştıkları problemlerdendir.

Yukarıda bahsedilen problemler göz önüne alındığında yazma sürecini hem öğrenci hem de öğretmenler için etkili ve başarılı kılacak yöntem ve tekniklere ihtiyaç duyulduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Yazma becerisini hem öğrenciler hem de öğretmenler için anlamlı ve kalıcı kılacak öğrenme-öğretme ortamlarının sürece dahil edilmesi karmaşık ve zor olarak değerlendirilen bu dil becerisinin öğretimine etkili ve önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu aşamada, amaçları ve öğretim süreci göz önüne alındığında bu becerinin geliştirilmesinde işe koşulacak etkili yöntemlerden birinin de çocuk edebiyatı metin ve görselleri ile hazırlanmış yaratıcı drama yöntemi olacağı düşünülmüştür. Bu amaçla, eserleri birçok ülkede edebiyat derslerinde okutulan, çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatının önemli yazarlarından biri olan C.N.'in seçkin

kitaplarından kurgulanan yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanmış etkinliklerin öğrencilerin yazma becerisindeki başarılarına etkisi ispatlanmaya çalışılmıştır.

1.1. Amaç

C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin yazma becerisindeki başarılarına etkisini ortaya koymak bu araştırmanın genel amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi 'C.N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisindeki başarısına etkisi nedir?' şeklinde belirlenmiştir. Bu problem doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. C.N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubundaki öğrenciler ile mevcut öğretim programının uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. C.N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

3. C.N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerisine etkisi ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?

1.2. Önem

Bu araştırma, temel dil becerilerinden en zor gelişeni olarak kabul edilen yazma becerisinin öğretimi konusunda ve ayrıca farklı ve nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri veren C.N. gibi değerli bir yazarın eserlerinin kullanılmasıyla hem araştırmacılara hem de eğitimcilere farklı bir bakış açısı kazandıracığından özgün nitelikli ve yazma becerisi öğretiminde önemli bir alternatif olarak kabul edilebilir. Yazma becerisine yönelik birçok araştırmada önerildiği üzere öğrencileri yazma sürecinde düşünmeye ve yaratıcılıklarını geliştirmeye olanak sağlayacak yöntem ve tekniklerin eğitim-öğretim ortamına taşınması gerekmektedir. Bu araştırmanın yaratıcı drama yöntemiyle öğrencilerin yazma becerisinin geliştirilmesine uygun bir alternatif sunacağı söylenebilir.

Edebiyat dünyası tarafından anti-terbiyeci ve her zaman çocuklardan yana olarak nitelendirilen Nöstlinger'in bu çalışma için seçilen kitapları yazarın fantastik maceralara dayanan kitapları arasında yer almaktadır. Nöstlinger'in fantastik dünyası popüler dünyanın öngördüğü, okuyucusunu gerçeklikten çok uzaklaştırıp başka varlıklar

dünyasına taşıyan kurgu dünyası değildir (Geridönmez, 2011). Çocukların kendi gerçeklerini başka hayatlarda kurgulanmış haliyle dışardan görmelerini sağlayan, onları daha çok meraklandıran bu kitaplar, onlara pek çok konuyla ilgili şansı vermektedir. Sosyal konumları, fiziksel özellikleri ya da ruhsal sorunları nedeniyle dezavantajlı gruplara yer verilen 'Alev Saçlı Kız', boşanmış anne baba çocukları ve okula uyum problemi yaşayan göçmen çocuklarının anlatıldığı 'Susi ve Paul'un Gizli Günlüğü', çocukların gözünden büyüklerin, önyargıların ve cinsiyetçiliğin eleştirildiği 'Aklımdan Düşünceler Geçen Çocuk', örnek insan tipinin yıkıldığı, çocukların kendi kimlikleri için özgür olmalarının anlatıldığı 'Konrad ya da Konserveden Çıkan Çocuk', çocuk gerçekliğinin, baskıcı eğitim sisteminin ve toplum yaşamını eleştirildiği 'Kim Takar Salatalık Kralı' ve meraklı ve araştırmacı ama bir o kadar da mutfakta becerikli bir erkek çocuğu ve maceralarının anlatıldığı 'Puding Poli Çözüyor' günümüz çocuk edebiyatının ele aldığı bu konular açısından diğer çocuk kitaplarından farklılık göstermesi, ayrıca dil, anlatım zenginliği ve özellikleri açısından araştırmada kullanılmak üzere tercih edilmiştir.

Uygulamalarda kullanılan C.N. kitaplarından alınan metinler ve görsellerle kurgulanan etkinliklerin öğrencilere yazma sürecinde en çok sorun yaşadıkları deneyim, yaratıcılık ve hayal gücü kullanma gibi noktalarda destek olabileceği ve günümüz öğrenci merkezli eğitim anlayışında önemli bir yere sahip olan yaparak-yaşayarak öğrenme ilkesi ile öğrencilerin yazma becerisindeki başarısına olumlu etkide bulunması ve yazma becerisi hedeflerine ulaşılması araştırmanın alana sağlayacağı katkılar arasında görülmektedir.

Araştırmada dünya çocuk edebiyatının gerekse yukarıda özetlenen günümüz sorunlarının eleştirel ve eğlenceli bir üslupla yansıtıldığı konu, gerekse öğrenci yaş özellikleri, ihtiyaçları göz önüne alındığında en seçkin örneklerinden, C.N.'in kitaplarının kullanılması ile öğrencilerin çocuk edebiyatına olan merak ve ilgisinin dolayısıyla yazma becerisi yanında okuma becerisinin gelişmesine de katkıda bulunması araştırma sürecini önemli kılan diğer bir nedendir. Araştırma yukarıda belirtilen nedenler ve özellikler ile Türkçe öğretimi alanında önem taşımaktadır.

1.3. Sayıtlar

1. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin uygulama süreci boyunca birbirleriyle etkileşimde bulunmadıkları,

2. Araştırma sırasında katılımcılara ek çalışma yapılmadığı,
3. Öğrencilerin etkinliklerde kullanılan C.N.kitaplarıyla daha önce karşılaşmadığı,
4. Odak grup görüşmelerine katılan öğrencilerin gerçek görüşlerini yansıttıkları,
5. Kontrol dışında oluşan değişkenlerin deney ve kontrol grubundaki öğrencileri aynı ölçüde etkilediği varsayılmıştır.

1.4. Sınırlıklar

Bu alışma :

1. Üç çocuk edebiyatı uzmanı ve iki yaratıcı drama uzmanı görüşüyle seçilmiş altı adet C.N. kitabıyla (Konrad ya da Konserve Kutusundan ıkan Çocuk, Alev Saçlı Kız, Aklından Düşünceler Geçen Çocuk , Susi ve Paul'ün Gizli Günlüğü, Puding Poli özüyor, Kim Takar Salatalık Kralı),
2. C.N. kitaplarından yararlanılarak oluşturulmuş drama etkinlikleriyle,
3. Niğde ili merkezinde bulunan özel bir okulun ilköğretim 4. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen yaratıcı drama etkinlikleri ile sınırlıdır.

2. ALANYAZIN

Bu bölümde yaratıcı drama ve yazma becerisi öğretimine ilişkin yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Ünsal'ın (2005) 'İlköğretim İkinci Kademedede (6, 7, 8. Sınıflar) Türkçe Dersinde Drama Yönteminin Çocukların Dil ve Anlatım Becerilerine Katkısı' adlı çalışmasında öğrencilerin Türkçe derslerinde dil ve anlatım becerilerine yaratıcı drama kullanılarak hazırlanan uygulamalarla sağlanan katkılar tespit edilmeye çalışılmıştır. Drama yönteminin öğrencilerin başarısına etki edip etmediğinin belirlenmesi için Köstence İlköğretim Okulu ikinci kademe öğrencilerine testler yapılmış ve sonuçları değerlendirilerek öğrencilerin drama yöntemiyle yapılan Türkçe derslerinde geleneksel yöntemlerin kullanıldığı Türkçe derslerine göre daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Aslan (2006) 2003-2004 eğitim-öğretim yılında yaptığı çalışmasında yazınsal nitelikli çocuk kitaplarının çocuğun okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine etkisini araştırmıştır. Bu çalışmada Ankara'nın Mamak ilçesinde bir ilköğretim okulunda 16 hafta boyunca deneysel işlemin yapıldığı 6. sınıf öğrencilerine yazınsal nitelikli çocuk kitaplarının kullanıldığı ders programı uygulanırken kontrol grubundaki öğrencilere geleneksel yöntemlerle ders vermeye devam edilmiştir. Araştırma sonucunda yazınsal nitelikli çocuk kitaplarına göre hazırlanan programın öğrencilere yazılı anlatım becerisi kazandırmada geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Karateke'nin (2006) 'Yaratıcı Dramanın İlköğretim İkinci Kademedede 6. sınıf Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi' adlı yüksek lisans tezinde 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Hatay'ın Antakya ilçesinde bir ilköğretim okulunda uygulamalar yapılmış ve yaratıcı drama yöntem olarak kullanılarak öğrencilerin yazma becerilerindeki gelişimi incelenmiştir. Çalışma sonunda veriler karşılaştırıldığında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Yaratıcı dramanın kullanıldığı yazılı anlatım etkinliklerinin öğrencilerin kompozisyonlarındaki kelime sayılarını artırdığı aynı zamanda da Türkçe dersine olan tutumlarını da olumlu yönde etkilediği sonucuna da ulaşılmıştır.

Ataman (2006) yaratıcı drama uygulamaları ile yazınsal değeri olan ürünler ortaya koymak ve öğrencilerde yazmaya karşı istek uyandırmak amacıyla yaptığı ‘Yaratıcı Drama ve Yaratıcı yazma’ başlıklı araştırmasını 4. sınıf öğrencileri ile yürütmüştür. Yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanıldığı uygulamalarda öğrenciler klasik yazma çalışmalarının dışına çıkmış, yaratıcı drama süreci yardımıyla girdikleri kurgusal dünyadan yararlanarak yaratıcı yazma çalışmaları yapmışlardır. Uygulamalar sonunda öğrencilerin bu çalışmalarda verdikleri yazılı ürünlerde hedeflenen kazanımlara ulaşıldığı ve bu yöntemle severek yazı çalışmaları yaptıkları sonuçları belirtilmiştir.

Kaya-Güler (2008) ilköğretim 4. sınıf Türkçe dersinde okuduğunu anlama ve anladığını yazıyla anlatma becerilerinin gelişiminde yaratıcı drama yöntemi ile geleneksel yöntemlerin etkililiğini karşılaştırmalı olarak test ettiği deneysel bir çalışma yapmıştır. Araştırmacı geliştirdiği yaratıcı drama etkinliklerini 18 hafta boyunca uygulamış ve uygulamalar sonunda yaratıcı dramanın geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Kapar-Kuvaç (2008) ‘Yaratıcı Yazma Tekniklerinin Öğrencilerin Türkçe Dersine İlişkin Tutumlarına ve Türkçe Dersindeki Başarılarına Etkisi’ adlı yüksek lisans tezinde İzmir’de bir ilköğretim okulunda 2007-2008 eğitim-öğretim yılında 5. sınıf öğrencileriyle 12 hafta boyunca deneysel bir çalışma yürütmüştür. Öğrencilerin görüş ve akademik başarılarına bakılarak yaratıcı yazma yaklaşımının etkililiğinin belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada, deney grubu öğrencilerinin yaratıcı yazma etkinlikleriyle Türkçe dersine yönelik tutumlarının ve bu dersteki başarılarının anlamlı düzeyde artış gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Güney (2009) tarafından yapılan ‘Drama Tekniklerinin İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Kullanımı (Dede Korkut Hikayeleri Örneği)’ isimli çalışmada Dede Korkut hikayelerinden drama teknikleri kullanılarak yararlanılabileceği ve istenilen kazanımlara ulaşılacağı sonuçları ortaya konulmuştur.

Kara (2010) dramayla öykü oluşturma yönteminin ilköğretim 2. kademe Türkçe öğretimine etkisini belirlemeyi amaçladığı doktora tezinde 6, 7, ve 8. sınıf öğrenci ve öğretmenleriyle deneysel bir uygulama yapmıştır. Bu çalışmada Türkçe dersinin daha iyi öğretilmesi için dramayla öykü oluşturmaya dayalı bir yöntem sunulmuştur ve sonucunda da bu yöntemin temel dil becerilerinin, yaratıcılık ve hayal gücünün geliştirilmesinde, dilbilgisi öğretiminde etkili olacağı belirtilmiştir.

Aykaç'ın (2011) 'Türkçe Öğretiminde, Çocuk Edebiyatı Metinleriyle Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Öğrencilerin Anlatma Becerilerine Etkisi' başlıklı doktora tezinde Ankara'nın Keçiören ilçesinden bir ilköğretim okulu 4. sınıf öğrencileri ile çalışılmıştır. Deney grubuna çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri, kontrol grubuna ise öğretmen kılavuz, öğrenci ders ve çalışma kitaplarına dayalı etkinliklerin uygulandığı araştırma sonucunda deney grubuna uygulanan yaratıcı drama etkinliklerinin kontrol grubundaki etkinliklere göre öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerine anlamlı derecede katkı sağladığı sonucu ortaya konulmuştur. Araştırmanın yarı yapılandırılmış odak grup görüşmelerinden elde edilen nitel bulguları da bu sonucu destekler niteliktedir.

Türkel (2013) 'Yaratıcı Dramanın Yaratıcı Yazma Başarısına ve Yazmaya Karşı Tutuma Etkisi' başlıklı çalışmasında ilköğretim 8. sınıf öğrencileri ile çalışılmıştır. Öntest-sontest kontrol gruplu deneme modelinin uygulandığı çalışmada yaratıcı dramanın öğrencilerin yazmaya olan tutumları ve yazma başarılarına etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucunda deney ve kontrol gruplarının yazmaya karşı tutumları ve yazma başarıları karşılaştırıldığında arada anlamlı bir fark görülmüştür. Ayrıca deney grubu öğrencilerinin öğretim sürecine yönelik görüşleri incelendiğinde bu gruptaki öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerinin kendilerinde yazmaya yönelik ilgi, istek ve beğeni uyandırdığını ifade ettikleri de belirtilmiştir.

Erkan ve Aykaç (2014) Samed Behrengi kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi ve tutumlarına etkisini ortaya koymak amacıyla yaptıkları çalışmada ilkokul 3. sınıf öğrencileri ile çalışmışlardır. Çalışmada öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmış ve sonuçta deney grubunda uygulanan Samed Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin, kontrol grubunda düz anlatım yoluyla uygulanan etkinliklere göre öğrencilerin hem yazma becerilerini hem de yazmaya yönelik tutumlarını istatistiksel olarak anlamlı derecede artırdığı ortaya çıkmıştır.

Susar-Kırmızı (2015) çalışmasında yaratıcı drama yöntemi ve yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı yazma başarı üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. İlkokul 4. sınıf öğrencileri ile yürütülen çalışmada yarı deneysel desen ve görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonunda yaratıcı drama ve yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi konusunda deney ve kontrol gruplarının son testleri arasında anlamlı fark tespit edilmekle birlikte yapılan görüşmelerde de

öğrencilerin yaratıcı drama ve yaratıcı yazma tekniklerinin kullanıldığı çalışmaların kendilerini tanımlarına fırsat verdiği, görüş ve düşüncelerini özgürce ortaya koymada etkili olduğu gibi önemli sonuçlara varılmıştır.

Maden ve Dinç (2017) ‘Drama Yönteminin Türkçe Öğretiminde Kullanımının Başarı ve Kalıcılık Üzerine Etkisi’ adlı çalışmada 6. sınıf öğrencilerinin temel dil becerileri ile dil bilgisi alanlarındaki başarılarına etkisi ve yine aynı alanda hatırd tutmaya etkisi açısından geleneksel yöntemlerle, yaratıcı drama yöntemini karşılaştırmışlardır. Öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desenin kullanıldığı araştırmada uygulanan öntest, sontest ve kalıcılık testi ortalamalarına bakılarak yaratıcı drama yönteminin Türkçe öğretiminde geleneksel yöntemlere göre etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Neelands vd. (1993) ‘Hayali Durumlar İçinde Yazma’ başlıklı çalışmada yaratıcı dramının yazma becerisi üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Araştırmanın genel amacı öğrencileri yazmaya teşvik edecek yazma konularının sağlanması ve yazma becerisini onlar için önemli ve gerekli kılacak yazma sebepleri verilmesidir. Ayrıca öğrencilerin yazma konusunda kendilerine güvenmeleri ve daha istekli olmalarına katkı sağlamaktır. Bu araştırma Kanada’da 6 ay boyunca dört ayrı lise dengi okulda 8, 10, 12. sınıf öğrencileri ve öğretmenleri ile yapılmıştır. Öğrencileri yazma becerilerini bir drama etkinliğiyle bütünleyici şekilde geliştirecekleri etkinlikleri kapsayan araştırmada, doğal gözlem yöntemi kullanılmış ve veriler öğretmen ve öğrenci günlükleri, uygulamalar sonundaki ses, video kayıtlarından elde edilmiştir. Program öncesi ve sonrası uygulanan anketlerin de eklendiği veriler değerlendirildiğinde öğrencilerin drama ve yazma arasındaki ilişkiye olumlu baktıkları, yazma ve yaratıcı dramının birleştiğinde yazma becerilerinin güçlendiği sonuçları ortaya konulmuştur.

Adler (2002) 84 lise öğrencisi ile gerçekleştirdiği çalışmasında, rol oynamanın yaratıcı yazma çalışmaları üzerindeki etkisini araştırmıştır. Gözlem, görüşme ve sınıf içi etkileşim notlarından elde edilen verilere göre sınıfta yapılan tartışmaların, oynanan oyunların öğrencilerin dil becerilerini geliştirdiği yaratıcı yazmalarını desteklediği sonucuna varılmıştır. Adler bu çalışmasında, yaratıcı yazma çalışmalarında öğrencilerin kendi yaşantılarından ve kültürlerinden yola çıkan uygulamaların daha faydalı olacağını ifade etmektedir.

Cormack (2003) hikaye yazma sürecinde yaratıcı dramanın etkisini araştırmayı amaçladığı çalışmasını 6. ve 7. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirmiştir. 10 haftalık çalışmada drama etkinliklerinin uygulandığı grup ile sadece yazma öncesi tartışmanın ve bilgilendirmelerin yapıldığı grup arasında karşılaştırmalar yapılmıştır. Uygulamalar sonunda yazılması beklenen hikayelerde özgün fikir, ayrıntılar, karakter ve diyaloglar gibi boyutlar incelenmiştir. Araştırmada yaratıcı drama uygulamaları yapılan öğrencilerin hikayelerinin daha uzun olduğu ve hikayelerinde diyaloglara yer verdikleri belirtilmiştir. Ayrıca aynı grup öğrencilerin eğitim sürecini eğlenceli ve keyifli olarak tanımladıkları da araştırmanın sonuçlarındandır.

Laurin'in (2010) yaratıcı dramanın öğrencilerin yazma becerileri üzerinde etkisini araştırdığı deneysel çalışmasında ilköğretim ikinci ve üçüncü sınıf seviyesinde öğrencilerle uygulamalar yapılmıştır. 8 haftalık çalışmada her hafta öğrencilerden bir hikaye yazmaları istenmiştir. Yaratıcı drama uygulamaları sonrasında yazdırılan hikayelere bakılarak öğrencilerin bu uygulamalarla yazılarında yapının geliştiği, aynı uygulamaların öğrencilerin sözcük ve anlatım zenginliklerinin artmasında katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın diğer bir sonucu ise kız öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin erkeklere göre daha çok gelişmesidir.

Dupre (2006) 7. sınıf öğrencilerinin dil ve sanat derslerinde yaratıcı drama ile hikaye yazma çalışmasında hoşgörü ve adalet temalarını işlemiştir. Gözlem, görüşme, sosyometri ve öğrenci ürünlerinin incelenmesiyle oluşturulan verilere bakılarak öğrencilerin yazma meraklarında bir artış olduğu, benlik saygılarının geliştiği ve okul dışında yeni arkadaşlar edindikleri sonuçları ortaya konulmuştur.

Alanyazın incelendiğinde yaratıcı dramanın yazma becerisindeki başarıya etkisinin pek çok araştırmaya konu olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmaların sonuç ve önerileri de incelendiğinde geleneksel Türkçe öğretimi yöntemlerinin yazma becerisinin geliştirilmesinde yeterli olmadığı, öğrenciler tarafından zor ve sıkıcı görülen yazma öğretimi süreci ile ilgili olumsuz tutumlarının azaltılması ve bu beceri kapsamında daha anlamlı ürünler ortaya çıkarmalarını sağlamak için daha etkili, yeni ve farklı yöntem ve tekniklere ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu süreçte öğrencilerin hayal güçleri ve yaratıcılıklarının desteklenmesi için yaş ve gelişim özellikleri göz önüne alınarak belirlenen kaynakların öğretim ortamlarına taşınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada, öğrenciler için yaparak yaşayarak öğrenme imkanları sunarak bilişsel, duyuşsal ve devinişsel açıdan doğrudan veya dolaylı olarak

gelişimlerine yardımcı yaratıcı drama ile anadil eğitiminde düşünmeyi geliştirmesi, en önemli ve kalıcı etkileşim yollarından birisi olma özelliklerini taşıması ve eğitimin hem genel hem de özel amaçlarının yerine getirilmesinde önemli bir yere sahip yazma becerisini bütünleştirmesi ve ayrıca C.N. gibi çocuk edebiyatının önemli ve değerli bir temsilcisinin eserlerinin kullanılmasıyla Türkçe öğretim programına yazma sürecini hem öğrenci hem öğretmen açısından daha farklı, etkili ve keyifli hale getirecek bir alternatif sunmak amaçlanmaktadır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, uygulama süreci, ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

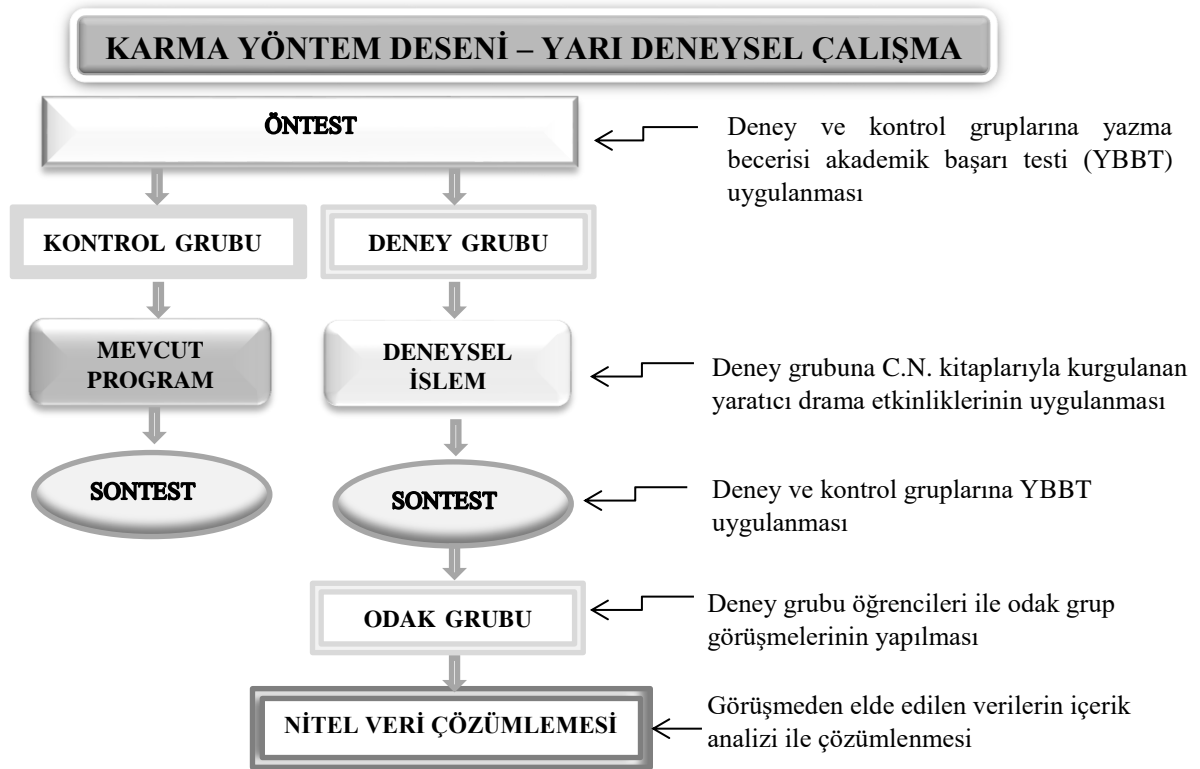
3.1. Araştırma Deseni

C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisindeki başarılarına etkisinin incelendiği bu çalışmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel ve nicel araştırma yöntemlerinden oluşan 'karma yöntem' kullanılmıştır. Son yıllarda daha da önem kazanan ve gelişen bu yöntem detaylı ve yeterli veri sağlaması, nitel ve nicel verilerin güçlü yanlarını ortaya koyması ve bu verileri birleştirmesi açısından önem taşımaktadır (Cresswell, 2012; Tashakkori ve Teddlie, 2003). Bu yöntemi önemli kılan başka bir nedense araştırma sonuçlarının nicel verilerle gösterilmesinin yanı sıra nitel verilerle de niçin bu sonuçların elde edildiğini açıklamaya imkan vermesidir (McMillian ve Schumacher, 2010).

Araştırmanın nicel boyutunda gerçek deneme modellerinden 'öntest-sontest' kontrol gruplu model kullanılmıştır. Bu modellerin ortak özellikleri, birden çok grup kullanılmalarıdır. Böylece her çalışmada en az bir deney bir de kontrol grubu bulunmaktadır. Her iki grupta da deney öncesi ve sonrası ölçmeler yapılarak problem cümlesine detaylı yanıtlar aranmaktadır (Karasar, 2009, s. 97).

Araştırmanın nitel boyutunda ise öğrencilerin C. N. kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin görüşlerini incelemek için nitel araştırma yöntemlerinden odak grup görüşme yöntemi kullanılmıştır. En önemli özelliklerinden birisi bireysel görüşmelerde elde edilemeyen verilerin etkileşim içerisinde elde edilmesini sağlayan odak grup görüşme yöntemi, grupça yapılan görüşmelerde katılımcıların görüşlerini paylaşmasına ve diğer kişilerin görüşlerini dinleyerek kendi görüşlerini tekrar gözden geçirmesine imkan vermesi açısından önemlidir (Hennink, 2014).

Araştırma deseninin uygulama süreci aşağıdaki Şekil 2.1’de gösterildiği gibidir.

Şekil 3.1. Araştırma deseninin uygulanma süreci

Şekil 3.1’de görüldüğü üzere deney ve kontrol grubunda yazma becerisi başarıları deney öncesi ve sonrasında incelenmiştir. Kontrol grubunda dersler mevcut öğretim programına göre yaratıcı drama etkinlikleri kullanılmadan yürütülmüştür. Deney grubunda ise C. N.’in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri kullanılmıştır.

Öntestler yapılmadan önce gerekli literatür taraması yapılmış ve araştırma kapsamında kullanılacak veri toplama araçlarına karar verilmiştir. Deney ve kontrol grupları belirlendikten sonra uygulama sürecine ilişkin planlar yapılmıştır. Uygulama süreci içerisinde kullanılacak C. N. kitaplarına alan uzmanları görüşü alınarak karar verilmiş ve uygulamalarda kullanılacak yaratıcı drama ders planları hazırlanmıştır. Araştırma, var olan iki grup seçildiği için yarı deneysel desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. 9 haftalık uygulama sürecinin sonunda nicel verilerin elde edilmesi için sontestler uygulanarak deney ve kontrol grupları birbirleriyle elde edilen verilere dayalı olarak karşılaştırılmıştır. Odak grup görüşmeleri sonucu elde edilen nitel veriler ise deney sonrasında eklenmiştir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Niğde merkezde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel bir okulda 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ve okulda mevcut olan iki farklı şube 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu okulun belirlenmesinde, kolay ulaşılabilirlik, deney grubu öğretmeni ve okul yöneticisinin gönüllü olması ölçütleri göz önünde bulundurulmuştur. Okuldaki 4. sınıf şubelerinden biri deney grubu ve diğeri ise kontrol grubu olarak uygun örnekleme yöntemiyle atanmıştır. Uygun örnekleme araştırmacının kolaylıkla ulaşabileceği ve araştırmanın uygulanabileceği örneklem birimlerinin seçilmesidir. Bu yöntem daha çok zaman, para ve işgücü açısından sınırlılıklar sebebiyle tercih edilir (Özen ve Gül, 2007).

Araştırmanın nicel boyutu deney grubunda 24, kontrol grubunda 24 öğrenci olmak üzere toplam 48 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubundaki öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 3.1'de sunulmuştur.

Tablo 3.1. Çalışma grubundaki öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	Deney Grubu		Kontrol Grubu		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Kız	12	50	11	46	23	48
Erkek	12	50	13	54	25	52
Toplam	24	100	24	100	48	100

Tabloda 3.1' de görüldüğü üzere; çalışma grubunda yer alan öğrencilerin 23'ü kız 25'i erkektir. Deney grubundaki öğrencilerin 12'si kız, 12'si erkektir. Kontrol grubundaki öğrencilerin 11'i kız, 13'ü erkektir. Araştırmanın nitel aşaması ise sadece deney grubundaki öğrencilerle, öğrencilerden 1'i görüşmeye katılamadığı için, 23 öğrenci ile yürütülmüştür. Yazma becerisine yönelik akademik başarı son test puanları deney grubu lehine bulunduğu için deney grubunda 23 öğrencinin hepsiyle görüşülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nicel verilerinin elde edilmesinde ‘Yazma Becerisi Başarı Testi’ (YBBT) kullanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutuna ilişkin verilerin toplanmasında ise deney grubu öğrencilerinin görüşlerini belirlemek amacıyla odak görüşmelerinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Uygulama yapılabilmesi için öğrencilerin velilerinden gerekli izinler ‘Gönüllü Katılımcıların Velileri İçin İzin Formu’ başlıklı bir izin formu ile toplanmıştır (EK-1). Veri toplama araçlarının belirlenmesi, hazırlanması, uygulanmasına yönelik çalışmalar aşağıdaki gibi özetlenmiştir.

3.3.1. Nicel veri toplama aracı

Bu araştırmada öğrencilerin yazma becerisine ilişkin başarı düzeylerini belirleyebilmek için araştırmacı tarafından YBBT geliştirilmiştir. Araştırmanın deneysel uygulaması 9 haftayı kapsamaktadır. Bu 9 haftanın 7’sinde yaratıcı drama etkinlikleri ile uygulama yapılmıştır. Araştırma soruları gereği bu 7 haftalık sürede işlenen kazanımların öğrencilerde gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi gerekmektedir. Alanyazında yapılan inceleme sonucunda, uygulamalardaki kazanımlar ve öğrencilerdeki gelişme düzeyine yönelik olarak hazırlanmış geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı bulunamamıştır. Bu nedenle YBBT araştırmacı tarafından geliştirilmiştir (EK-2). Söz konusu ölçme aracı maddeleri öğretim programındaki ilgili kazanımlar dikkate alınarak yazılmıştır ve kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşü alınarak bu kazanımlara ilişkin belirtke tablosu hazırlanmıştır (EK-3). Testte yer alan maddeler 2 ölçme değerlendirme, 1 program geliştirme ve 2 Türkçe alan uzmanı tarafından incelenmiştir. Bu uzmanların kapsam, anlatım ve madde yazım teknikleri açısından yaptıkları değerlendirme ve öneriler çerçevesinde gerekli düzeltme ve değişiklikler yapılarak maddelere son hali verilmiştir.

Araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşleri ile son hali verilen YBBT sorularının tam puanı 100 olarak belirlenmiştir. Söz konusu akademik başarı testi çalışmanın uygulanacağı gruplardan önce geçerlik ve güvenilirlik analizi yapılması açısından aynı okulun 5. sınıflarından birine uygulanmıştır. Bu öğrenciler başarı testi kapsamındaki konuları bir önceki yıl bildikleri için tercih edilmişlerdir. Test tekrar test yöntemiyle bu testin güvenilirlik katsayısı .89 bulunmuştur.

YBBT’nin analitik puanlama anahtarları (rubrikler) da araştırmacı tarafından geliştirilmiştir (EK-4). Araştırmacı tarafından geliştirilen bu puanlama anahtarı,

uygulama yapılan okulun yazma becerisine yönelik dereceli puanlama anahtarlarına bakılarak ve ölçme alan uzmanların görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Hazırlanan analitik puanlama anahtarları 2 değerlendirmeci tarafından kullanılarak yazma becerilerine yönelik akademik başarıları değerlendirilmiş ve her 2 değerlendirmecinin verdiği puanların ortalaması öğrencilerin yazma becerisine yönelik akademik başarılarını ortaya koymuştur. Puanlayıcılar arasında .84 korelasyon bulunması yapılan değerlendirmede 0.01 düzeyinde kabul edilebilir bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

3.3.2. Nitel veri toplama aracı

Çalışmada deney grubu öğrencilerinin C.N. kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleriyle işledikleri Türkçe derslerine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır ve bu form araştırmacı tarafından geliştirilmiştir (EK-5). Görüşme formu toplam 6 sorudan oluşmaktadır ve sorular gerektiğinde ek soru sorma ve açıklama imkanı verecek şekilde yarı yapılandırılmış olarak uygulanmıştır. Odak grup görüşmesi şeklinde gerçekleştirilen görüşmeler araştırmacı tarafından yapılmıştır. Görüşme formunun geliştirilmesinde alan yazındaki örnekler dikkate alınmış ve hazırlanan sorular kapsam ve dil geçerliliği açısından bir ölçme değerlendirme alan uzmanı, bir Türkçe alan uzmanı ve bir sınıf öğretmeni tarafından incelenmiştir. Bu uzmanların önerileri dikkate alınarak gerekli görülen değişiklikler yapılmış ve sorulara son hali verilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın nicel boyutunda C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisine etkisini belirlemek amacıyla YBBT kullanılmıştır. Nicel veri toplama aracı başlığı altında detaylı olarak bilgisi paylaşılan bu test 9 hafta süren uygulamanın başında ve sonunda öğrencilere uygulanmıştır. Uygulanan bu ölçme aracından elde edilen öntest, sontest puanları kullanılarak araştırmaya ilişkin nicel veriler elde edilmiştir.

Araştırmanın nitel boyutunda öğrencilerin C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin görüşlerini incelemek için odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Grup yaş özellikleri ve uygunlukları da dikkate alınarak biri 3, beşi 4 öğrenci olmak üzere toplam 23 öğrenci ile toplam 6 oturumda odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin uygun oldukları zamanlar sınıf öğretmenleri tarafından

araştırmacıyla paylaşılmış, araştırmacı ve öğrencilere uygun zamanlar belirlenerek görüşmeler bu zaman dilimlerinde yapılmıştır. Araştırmacı tarafından yürütülen görüşmeler öncesinde öğrencilere bu görüşmelerin özelliği ve amacı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Her bir görüşme yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Görüşmeye başlamadan önce öğrencilere ısınma amaçlı birkaç soru sorulmuştur ve görüşme kaydıyla ilgili bilgi verilmiştir. Görüşmeler kamera ile kaydedilmiş ve bu esnada araştırmacı tarafından notlar da alınmıştır. Bu görüşmelerde araştırmanın uygulama sürecine ilişkin detaylı öğrenci görüşleri elde edilmiştir.

3.5. Uygulama Süreci

Araştırmanın uygulama süreci; hazırlık, öntest, deneysel işlem ve sontest olmak üzere dört aşamadan oluşmaktadır.

Hazırlık aşaması uygulamaların yapılacağı okulun seçimi ile başlamıştır. Ulaşılabilirlik, uygunluk ve gönüllük esasları göz önüne bulundurularak okul seçimi yapılmış ve izinler için gerekli görüşmelerle bu aşamaya devam edilmiştir (EK-7). İzinleri takiben öğretmen görüşlerinden de yararlanılarak deney ve kontrol grupları belirlenmiştir. Ön ölçümlerin yapılacağı tarihe kadar veri toplama araçları düzenlenmiş, deney grubunda yapılacak yazma uygulamaları ilgili detaylı planlamalar yapılmıştır. Gerekli uzman görüşleri, 2 Türkçe öğretmeni, 1 program geliştirme uzmanı ve 1 yaratıcı drama uzmanı, önerileri de alınarak yazma konuları ve bu konulara uygun drama etkinlikleri araştırmacı tarafından hazırlanılarak uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Haftalık uygulama planları öğrenci ürün örnekleri ile eklerde detaylı şekilde verilmiştir (EK-8).

Öntest aşamasında iki bölümden oluşan YBBT deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır. Çalışma grubunun özellikleri dikkate alınarak bu başarı testi 2 farklı oturumda uygulanmıştır.

Denel işlemler öntesten bir hafta sonra başlamış ve 7 hafta sürmüştür. Uygulama sürecinde yazma konusunun yoğunluğuna göre, 2 ya da 3 ders saati süresince sınıf öğretmeninin de uygun gördüğü zamanlarda uygulamalar yapılmıştır. Deney grubunda C. N.'in kitaplarından yola çıkılarak hazırlanan ders planları uygulanırken, kontrol grubunda mevcut öğretim programındaki kaynak planlar uygulanmıştır.

Sontest aşamasında öntest aşamasında kullanılan YBBT yaratıcı drama planları uygulaması tamamlandıktan sonra yapılmıştır. Bu aşamada da başarı testi iki oturumda

yapılmıştır. Sontest aşamasında öntest aşamasından farklı olarak deney grubu öğrencileri ile odak grup görüşmeleri yapılmıştır.

3.6. Verilerin Çözümlemesi

Bu bölümde araştırmada kullanılan veri toplama araçlarıyla elde edilen verilerin çözümlemesine ilişkin bilgiler iki başlık altında sunulmuştur.

3.6.1. Nicel verilerin çözümlemesi

Araştırmada elde edilen nicel veriler IBM SPSS 16 paket programı ile analiz edilmiştir. C. N. kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerileri üzerine etkisinin incelendiği bu çalışmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği araştırılmıştır. Deney ve kontrol gruplarına ait verilerin normal dağılıp dağılmadığının belirlenmesi için ‘Normallik Testi’ yapılmıştır. Bu test yapılırken Shapiro-Wilk test sonuçları kullanılmıştır. Örneklem sayısı 50 ve daha az olan çalışma gruplarında daha anlamlı sonuçlar veren bu testte elde edilen p değerinin .05 değerinden büyük bir değere sahip olması bu araştırmada elde edilen verilerin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2018). Normallik testi sonuçları Tablo 3.2’de gösterildiği gibidir.

Tablo 3.2. *Shapiro-Wilk normal dağılım testi sonuçları*

Değişkenler	Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Sd	p
Yazma Becerisine Yönelik Akademik Başarı Öntesti	0.953	48	0.157
Yazma Becerisine Yönelik Akademik Başarı Sontesti	0.932	48	0.065

Tablo 3.2 İncelendiğinde araştırmada kullanılan YBBT öntesti ve sontesti toplam puanlarının normal dağılım gösterdiği ($p > .05$) belirlenmiştir. Buna bağlı olarak sırasıyla aşağıdaki analiz yapılmıştır:

1. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı öntest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bağımsız gruplar t testi,
2. Kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığına bağımlı gruplar t testi,

3. Deney grubundaki öğrencilerin akademik başarı öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığına bağlı gruplar t testi,
4. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı sontest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bağımsız gruplar t testi uygulanmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi ve bu alt problemin alt maddelerin çözümlemesi .95 güven düzeyinde ($p < .05$) test edilmiştir.

3.6.2. Nitel verilerin çözümlenmesi

Araştırmanın nitel boyutunda deney grubundaki öğrencilerle araştırmacı tarafından odak grup görüşmesi yoluyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veri toplanmıştır. Kamera ile kaydedilen görüşmeler ve görüşme esnasında araştırmacı tarafından alınan notlar bilgisayar ortamına alınarak deşifre edilmiştir. Görüşmeye katılan öğrencilerin ismi gizli tutulmuş ve isimleri yerine her bir öğrenciye Ö1,Ö2,Ö3 vb. şeklinde numaralar verilmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular içerik analiz yöntemi ile incelenmiştir. Berg'e (2004) göre içerik analizi metinlerdeki değişkenlerin tarafsız, sistematik ve sayısal olarak ölçülmesini sağlayan bir analizdir. Metinlerin düzenlenmesi, sınıflandırılması, karşılaştırılması ve bu metinlerden teorik sonuçlar çıkarılmasını kapsayan araştırma tekniği, araştırmacıya bu aşamalardan yola çıkarak paylaşılacak bulgular konusunda yol gösterir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007).

Odak grup görüşmelerinde öğrencilere sorulan her bir soru aynı zamanda bir tema olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin sorulara verdiği yanıtlar detaylı olarak incelenerek alt temalar ve kodlar belirlenmiştir. Görüşmelerden elde edilen verilerle oluşturulan kodlar ilk kod oluşturma tarihinden 2 hafta sonra tekrar kodlanmış ve bu kodlamaların tutarlı olup olmadığı 2' si eğitim bilimlerinde uzman 1'i ise yaratıcı drama alanı uzmanı olmak üzere 3 akademisyen tarafından incelenmiştir ve kodlara son halleri verilmiştir.

Nitel araştırmaların geçerlik güvenilirlik ölçütleri çerçevesinde bu araştırmanın nitel boyutunun güvenilirlik ve geçerliliği ile bilgililer aşağıda sıralanmıştır. (Yıldırım ve Şimşek, 2016):

- a. İnanırcılık: Ele alınan kavramların ve araştırma sürecinde ulaşılan sonuçların birbiriyle olan ilişkileri ve içerik ile bir bütünlük sağlayıp sağlayamadığı ortaya çıkar. Bu araştırmadan elde edilen veriler daha önceden oluşturulan kavramsal

çerçeve ve araştırmanın kuramsal çerçevesi ile paralel sonuçlar göstermektedir. Ayrıca bu araştırmada elde edilen bulgular, sonuçlar ve yorumlar gerçeği olduğu gibi yansıtmaktadır.

- b. Aktarılabirlik: Araştırmanın sonuçlarının benzer ortamlarda genellenebilmesi için nitel araştırmacının okuyucuyu, araştırmanın tüm aşamaları hakkında ayrıntılı bir şekilde bilgilendirmesidir. Bu araştırmada da çalışma grubu ve özellikleri, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesi yöntemleri ile ilgili bölümlerde detaylı bilgilendirme yapılmıştır.
- c. Teyit Edilebilirlik: Araştırmacının herhangi bir veriyi varsayımlar ya da inançları ile etkilememek için önlem alınması gerekliliğidir ve bu yüzden elde edilen sonuçlar daha önceki verilere dayandırılmalıdır. Bu araştırmada elde edilen veriler literatür sonuçlarıyla ilişkilendirilmiştir

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde problem cümlesi ve alt problemlere dair bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Bulgular alan yazınla ilişkilendirilerek araştırma soruları bağlamında sunulmuştur.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi ‘C. N.’in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisindeki başarısına etkisi nedir?’ sorusuna ilişkin sonuçlar elde etmeye yöneliktir. Bu amaçla ilk olarak deney grubundaki öğrencilerin YBBT öntest puanları ile kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı öntest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. İkinci olarak kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakılmıştır. Üçüncü olarak deney grubundaki öğrencilerin YBBT öntest, sontest puanları arasında fark olup olmadığı araştırılmıştır. Son olarak da deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT sontest puanları arasında anlamlı fark olup olmadığı araştırılmıştır. Elde edilen bulgular ilgili alanyazınla ilişkilendirilerek yorumlarda bulunulmuştur.

4.1.1. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT öntest puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgular ve yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminin ilk maddesi ‘Deney grubundaki öğrencilerin YBBT öntest puanları ile kontrol grubundaki öğrencilerinin YBBT öntest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?’ şeklindedir. Bu soruya ilişkin bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1. Deney ve Kontrol Grubu Öntest Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bağımsız Gruplar t testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Kontrol	24	43,20	3,24	15,91	.683	.498
Deney	24	40,37	2,57	12,63		

Tablo 4.1 incelendiğinde deney ve kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı öntest puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p < .05$). Kontrol

grubunun YBBT öntestinde almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 43,20$), standart sapması ($Ss=3,24$) ; deney grubunun YBBT öntestinden almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}= 40,37$) , standart sapması ($Ss=2,57$) olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.1’de belirtilen verilere göre C.N. kitaplarından faydalanılarak yapılan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunun YBBT öntest puanları ile mevcut öğretim programındaki etkinliklerin uygulandığı kontrol grubu YBBT öntest puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum grupların homojen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Buna göre araştırma başlamadan önce her iki grubunda niteliklerinin benzer olduğu, 4. sınıf Türkçe derslerinde iki farklı yöntemle verilecek kazanımların öğretim öncesinde grupların yazma becerisine yönelik akademik başarılarının denk olduğu; gruplar arasında araştırmayı etkileyecek önemli bir fark olmadığı görülmüştür.

4.1.2. Kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasındaki farka ilişkin bulgular ve yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminin ikinci maddesi ‘Kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?’ şeklindedir. Bu soruya ilişkin bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 4.2’de sunulmuştur. Kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımlı gruplar için t-testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.2. Kontrol grubu öntest puanları ile sontest puanları arasındaki farka ilişkin bağımlı gruplar t testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Kontrol	24	43,20	3,24	15,91	-6,79	.000
Kontrol	24	57,62	2,55	12,51		

Tablo 4.2’de görüldüğü gibi bağımlı gruplar t testi sonuçlarına göre kontrol grubunun öntest puanları ile sontest puanları arasında anlamlı bir fark vardır ($p < .05$). Kontrol grubunun YBBT öntestinden almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}= 43,20$), standart sapması ($Ss=3,24$); YBBT sontestinden almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x}=57,62$), standart sapması ($Ss=2,55$) olarak hesaplanmıştır.

Tablo 4.2'deki veriler mevcut öğretim programındaki etkinliklerin uygulandığı kontrol grubunun YBBT öntesti puanları ile sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu işaret etmektedir. Bu durum mevcut öğretim programındaki etkinliklerin kontrol grubundaki öğrencilerin yazma becerisine ilişkin öğrenmelerinin gerçekleştiği ve yine aynı beceriye ilişkin akademik başarılarını artırdığı sonucunu işaret etmektedir.

4.1.3. Deney grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasındaki farka ilişkin bulgular ve yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminin üçüncü maddesi ‘Deney grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?’ şeklindedir. Bu soruya ilişkin bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 4.3'te sunulmuştur. Deney grubundaki öğrencilerin YBBT öntest ve sontest arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımlı gruplar için t-testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4.3 'te sunulmuştur.

Tablo 4.3. Deney grubu öntest puanları ile sontest puanları arasındaki farka ilişkin bağımlı gruplar t testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Deney	24	40,37	2,57	12,63	-10,5	.000
Deney	24	72,29	2,10	10,32		

Tablo 4.3'te görüldüğü gibi bağımlı gruplar t testi sonuçlarına göre deney grubunun öntest puanları ile sontest puanları arasında anlamlı bir fark vardır ($p < .05$). Deney grubunun YBBT öntestinden almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 40,37$) , standart sapması ($Ss=2,57$) ; YBBT sontestinden almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} =72,29$) , standart sapması ($Ss=2,10$) olarak hesaplanmıştır.

Tablodaki veriler C. N.'in kitaplarından kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunun YBBT öntesti puanları ile sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu işaret etmektedir. Bu durum C. N.'in kitaplarından kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin deney grubundaki öğrencilerin yazma becerisine ilişkin öğrenmelerinin gerçekleştiği ve yine aynı beceriye ilişkin akademik başarılarının artırdığı sonucunu işaret etmektedir.

4.1.4. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin YBBT sontest puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin bulgu ve yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminin son maddesi ‘Deney grubundaki öğrencilerinin YBBT sontest puanları ile kontrol grubundaki öğrencilerinin akademik başarı sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?’ şeklindedir. Bu soruya ilişkin bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 4.4’te sunulmuştur.

Tablo 4.4. Deney ve kontrol grubu sontest puanları arasındaki farka ilişkin bağımsız gruplar t testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{x}	Ss	Sd	t	p
Kontrol	24	57,62	2,55	12,51	-4,42	.000
Deney	24	72,29	2,10	10,32		

Tablo 4.4 incelendiğinde deney ve kontrol grubu öğrencilerinin YBBT sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < .05$). Kontrol grubunun YBBT sontestinde almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 57,62$), standart sapması ($Ss=2,55$); deney grubunun YBBT sontestinden almış olduğu puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 72,29$), standart sapması ($Ss=2,10$) olarak hesaplanmıştır.

Deney grubunun sontest puanlarının aritmetik ortalamasının kontrol grubunun sontest puanlarının aritmetik ortalamasından yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda deney grubuna uygulanan C. N.’in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi üzerinde, kontrol grubuna uygulanan mevcut öğretim programı etkinliklerinden daha etkili olduğu sonucuna varılabilir. Bu demektir ki yazma becerisine ilişkin istendik davranışların kazandırılmasında kullanılan C. N.’in kitaplarından kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri öğrencilerin mevcut öğretim programındaki etkinliklerden daha etkilidir. Elde edilen bu sonuç Ünsal’ın (2005) ‘İlköğretim İkinci Kademe (6,7,8. Sınıflar) Türkçe Dersinde Drama Yönteminin Çocukların Dil ve Anlatım Becerilerine Katkısı’ başlıklı çalışması sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Ünsal (2005) çalışmasında öğrencilerin yaratıcı drama yöntemiyle yapılan Türkçe derslerinde, geleneksel yöntemlerin kullanıldığı Türkçe derslerine göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer sonuçların görüldüğü diğer bir çalışma ise Türkel (2013) tarafından yapılmıştır. Türkel’in (2013) 8. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirdiği ve yaratıcı dramanın yaratıcı drama yazma başarısı ve

yazmaya karşı tutumuna etkisini araştırdığı çalışmasında ntest sontest kontrol gruplu deneme modelini uygulamış, yaratıcı drama yöntemi kullanılarak öğrencilerin yazma başarıları karşılaştırarak bu araştırmaya paralel olarak deney grubu lehine anlamlı bir fark elde etmiştir. Maden ve Din (2017) 6. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında bu bölümdeki sonuçlarla benzer sonuçlar elde etmekle beraber bu çalışmadan yaratıcı drama yönteminin öğrenmede kalıcılık üzerine etkisini de araştırmış ve yaratıcı drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre kalıcılık üzerinde daha etkili olduğu sonucunu paylaşmışlardır. Bu alanda yapılan bir diğer deneysel çalışma ise Kaya-Güler'e (2008) aittir. Kaya-Güler (2008) alışmasını 4. sınıf öğrencileri ile yürütmüş ve Türkçe dersinde okuduğunu anlama ve anladığını yazıyla anlatma becerilerinin gelişmesinde yaratıcı drama ve geleneksel yöntemlerin etkililiğini karşılaştırmıştır. Araştırmanın sonucunda yaratıcı dramanın geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu soncuna varılmıştır. 4. sınıf öğrencileri ile yapılan ve bu araştırmadan farklı olarak yaratıcı dramanın hem konuşma hem de yazma becerisine etkisinin araştırıldığı çalışma ise Aykaç'a (2011) aittir. Aykaç çalışmasında bu çalışmayla benzer Şekilde ocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri kullanmış ve bu etkinliklerin öğrencilerin hem konuşma hem de yazma becerilerine anlamlı derecede katkı sağladığı sonucunu ortaya koymuştur. Susar-Kırmızı (2015) da yaratıcı drama yöntemi ve yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı yazma başarı üzerindeki etkisini belirlemeye çalıştığı araştırmasında 4. sınıf öğrencileri ile yarı deneysel bir çalışma gerçekleştirmiş, bu araştırma sonuçlarına benzer bir Şekilde deney ve kontrol gruplarının son testleri arasında anlamlı bir fark tespit etmiştir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi olan 'C. N. kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin ğrenci görüşleri nelerdir?' sorusuna yanıt aramak için yapılan odak grup görüşmeleri ile öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin görüşlerinin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu görüşmeler deney grubundan 23 ğrenci ile yapılmıştır. Belirlenen tema ve alt temalar aşağıda tablolar halinde ğrenci görüşlerinden örneklerle detaylı olarak sunulmuştur.

4.2.1. Öğrencilerin C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin genel görüşleri

Odak grup görüşmelerinde ilk olarak öğrencilere C. N. kitapları ve yaratıcı drama etkinlikleri ile işlenen Türkçe dersleri ile normal Türkçe dersleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar sorulmuştur. Öğrencilerden alınan cevaplar doğrultusunda temalar ve alt temalar belirlenmiş ve Tablo 4.5’te sunulmuştur.

Tablo 4.5. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin genel görüşleri

Yaratıcı Drama Etkinliklerine İlişkin Genel Görüşler	f	%
Eğlenceli olması	14	61
Grupla çalışma fırsatı vermesi	6	26
Hayal gücü ve yaratıcılığa yönelik olması	4	17
Öğrenmeyi kolaylaştırması	4	17
Öğrenmede kalıcılık sağlaması	3	13

Bu bölümde öğrenciler uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin, etkinliklerin eğlenceli olduğu (f 14), grupla çalışma fırsatı verdiği (f 6), hayal gücü ve yaratıcılığa yönelik olduğu (f 4), öğrenmeyi kolaylaştırdığı (f 4) ve son olarak da öğrenmede kalıcılığı sağladığı (f 3) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Tablo detaylı incelendiğinde öğrenciler tarafından en çok vurgulanan alt temalardan birisinin etkinliklerin ‘Eğlenceli olması’ olduğu görülmektedir. Bu alt temayla ilgili bazı öğrenci ifadeleri şu şekildedir:

Ö1: “Dramayla yaptığımız dersler hem eğlenceli hem de vücudumuzu hareket ettirebiliyoruz. Çünkü normal derste sıraya takılıp kalıyoruz ve iki saat dinliyoruz, dinliyoruz ama dramayla etkinlikler yapıyoruz, oyun oynuyoruz komiklikler de oluyor birbirimize gülüyoruz.”

Ö12: “Dramayla yaptığımız dersler daha eğlenceli. Aynı konular olabilir ama dramada daha eğlenerek, daha hissederek işliyoruz, üstümüzde örnekler falan verebiliyoruz.”

Ö23: “Drama dersinde hem canlandırıyoruz hem de yazıyoruz. Normal Türkçe dersinde sıkılabiliyoruz ama drama dersinde sıkılmıyoruz. Çünkü dersle oyun birleşmiş daha eğlenceli olmuş drama dersleri. Normalde oyun oynamıyoruz, hep yazı yazıyoruz.”

Etkinliklerle ilgili öğrenciler tarafından vurgulanan bir diğer alt tema ise etkinliklerin ‘Grupla çalışma fırsatı vermesi’ olarak görülmektedir. Bu alt temayla ilgili bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö3: *“Dramada etkinlikler yapıyoruz hep birlikte eğleniyoruz. Normal Türkçe dersinde hep dinliyoruz , yazıyoruz canımız sıkılıyor. Dramada arkadaşlarımızla birlikte yapıyoruz. Grup oluyoruz oyun oynarken yarışıyoruz, sonra birlikte yazıyoruz. Birlikte yazınca daha iyi.”*

Ö6: *“Drama dersinde bir şeyleri birlikte canlandırıp yapıyoruz hayatımızdan da örnek veriyoruz, yazıyoruz. Normal Türkçe dersinde de yazıyoruz ama herkes tek tek yazıyor dramada birlikte karar verdik, yazdık. O da güzel.”*

Etkinliklerin ‘Hayal gücü ve yaratıcılığa yönelik’ olduğunu ifade eden öğrencilerden bazıları şunları söylemiştir:

Ö5: *“Dramada yaptığımız etkinlikler bizim hayal gücümüzü geliştiriyor, mesela bir konuda nasıl düşüneceğimizi ne yapacağımızı hayal ediyoruz düşünüyoruz sonra canlandırıyoruz.”*

Ö14: *“Türkçe dersinde yazı yazıyorduk ama kendi fikirlerimizi yazmıyorduk. Biraz daha sanki gerçek hayatla ilgili yazıyorduk. Dramada canlandırdığımız şey aklıma oturuyordu, oradan hayal gücümde yazıp canlandırıyordum.”*

Ö21: *“Dramada canlandırmayla, oyunlarla yaratıcılığımızı kullanıp eğleniyoruz. Normal Türkçe dersinde öğretmen soru soruyor onunla ilgili cevap veriyoruz, yazıyoruz. Hayal falan etmiyoruz .”*

Elde edilen alt temaların biri de ‘Etkinliklerin öğrenmeyi kolaylaştırması’dır. Bu konuyla ilgili görüşlerini paylaşan bazı öğrenciler şu ifadeleri kullanmışlardır:

Ö8: *“Dramada yaptığımız etkinlikler beni hızlı düşündürdü. Dramada canlandırma yaptığımız için aklıma bir şeyler geldi, daha hızlı geldi, daha kolay yazabildim.”*

Ö12: *“Eğlenince öğrenmek kolay oluyor, daha kolay oluyor. Normal Türkçe dersinde cevabı verip geçiyorsun burada cevabı anlatıyorsun. Yani açıklayarak ve dramadaki canlandırmayı yapınca daha kolay ve eğlenceli oluyor.”*

Ö17: *“Normal Türkçe derslerinde bazen anlamıyorum ama oyun oynayıp dramada pekiştirdiğimizden daha iyi anlıyorum.”*

Bu bölümdeki son alt tema ise etkinliklerin öğrenmede kalıcılık sağlamasıdır. Bu alt temayla ilgili bazı öğrenci ifadeleri şöyledir:

Ö13: “Dramayla yaptığımız derslerde eğleniyoruz. Eğleniyoruz, oyun oynuyoruz aklımda daha fazla kalıcı oluyor. Ama normal sınıfta işlediğimiz Türkçe derslerinde okuyoruz, yazıyoruz çok eğlenmiyoruz ama ben eğlenince aklımda daha çok kalıyor.”

Ö19: “Normal Türkçe dersinde öğretmenim soru soruyor cevap veriyorum, test çözüyorum ama dramada oyun oynuyorum. Mesela ‘de, da’ öğrendik oyun oynadık orada öğrendik ben ödevimi o oyundan yaptım.”

4.2.2. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin derse katılımlarına etkisine ilişkin görüşleri

Bu bölümde öğrencilere C.N. kitaplarından uyarlanan etkinliklerin derse katılımlarına etkisi ve nedenleri ile ilgili görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Öğrencilerin görüşleri ‘Derse katılımı artırması’ ve ‘Derse katılımı etkilememesi’ temaları altında toplanmıştır. Bu temalar ve alt temalara ilişkin bilgiler Tablo 4.6’da sunulmuştur.

Tablo 4.6. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin derse katılımlarına etkisine ilişkin görüşleri

<i>Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Derse Katılımlarına Etkisine İlişkin Görüşler</i>		
Derse katılımı artırması	<i>f</i>	<i>%</i>
Etkinliklerde oyun olması	5	22
Etkinliklerde grupta çalışılması yapılması	5	22
Etkinliklerin ilgi çekici olması	4	17
Derse katılımı etkilememesi	1	4

Tablo 4.6 incelendiğinde C.N. kitaplarından uyarlanan etkinliklerin öğrencilerin derse katılımını etkilemesi ile ilgili çoğunlukla olumlu görüşler belirtildiği görülmüştür. Etkinliklerde oyunun olması (*f* 5), grupta çalışma yapılması (*f* 5) ve etkinliklerin ilgi çekici olması (*f* 4) bu bölümde derse katılımı artırdı görüşünün altında belirtilen temalardır.

Öğrencilerin bir kısmı etkinliklerde oyun olması nedeniyle derse katılımlarının arttığını şöyle ifade etmişlerdir:

Ö2: “Drama katılımımı etkiliyor çünkü drama dersinde eğlence var oyun ama normal derste sadece okumak var.”

Ö9: “ Drama dersinde daha çok söz alıyorum. Çünkü orada normal Türkçe dersinden farklı şekilde, farklı şeyler öğreniyoruz. Dramada oyunlar var. Onlara katılıyorum. Bazı konuşmalarımız oluyor oyundan sonra orada konuşuyorum, canlandırmalar yapıyorum ama normal derste pek fazla konuşmuyorum.”

Ö16: “Bence drama derslerinde daha iyi katılımım oluyor. Oyun var eğlence var. Normal derste soru cevap, o kadar.”

Etkinlerde grup çalışmasına yer verilmesinin derse katılımlarını artırdığını belirten öğrencilerden bazılarının ifadeleri şu şekildedir:

Ö7: “Ben drama dersine daha çok katılıyorum çünkü takım oluyoruz hem oynarken hem canlandırırken. Komikleşiyoruz, eğleniyoruz.”

Ö20: “İki derse de katılıyorum ama dramada daha çok katılımcı oluyorum. Arkadaşlarla hem oynuyorsun hem öğreniyorsun. Arkadaşlarla birlikte bir şeyler yapıyorsun eğlenceli oluyor.”

Son alt tema olan etkinliklerin ilgi çekici olması sebebiyle derse katılımlarının arttığını düşünen öğrencilerin bir kısmı görüşlerini şöyle belirtmişlerdir:

Ö8: “Ben drama dersinde daha çok derse katılıyorum. Çünkü orada benim aklıma daha çok cevap geliyor canlandırmalar ilgimi çekiyor o yüzden sürekli katılıyorum.”

Ö12: “Aslında normaldeki Türkçe dersinde konuya göre değişebiliyor ama dramada daha çok katılmak istiyorum. Oradaki hikayeler daha eğlenceli sıkıcı değil. Hep hayalimsi şeyler yapıyoruz, daha çok ilgim oluyor o yüzden.”

Öğrencilerden sadece bir tanesi C.N. kitaplarından uyarlanan etkinliklerin derse katılımını etkilemediğini şu şekilde paylaşmıştır:

Ö15: “Dramada eğlence iyi ama ben Türkçe’de sıkılıyorum katılmıyorum. Canlandırmada söz almak istemiyorum. Bir tek oyunlara katılırım.”

4.2.3. Öğrencilerin uygulamada kullanılan C.N. kitaplarından alınan metin ve görsellere ilişkin görüşleri

Bu bölümde öğrencilere C.N. kitaplarından alınan ve uygulamalarda kullanılan metin ve görsellerle normal Türkçe derslerinde kullandıkları metinler ve görseller arasındaki benzerlikler ve farklılıklar sorularak öğrencilerin C. N. kitaplarından alınan metin ve görsellere ilişkin görüşleri alınmıştır. Öğrencilerin görüşlerine ilişkin temalar Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7. Öğrencilerin uygulamada kullanılan C. N. kitaplarından alınan metin ve görsellere ilişkin görüşleri

<i>C. N. Kitaplarından Alınan Metin ve Görsellere İlişkin Görüşler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
İlgi çekici olmaları	6	26
Hayal gücüne yönelik olmaları	5	22
Eğlenceli olmaları	5	22
Merak uyandırıcı olmaları	3	13

Elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin uygulamalarda kullanılan C.N. kitaplarından alınan metin ve görsellerle ilgili olumlu görüşlere sahip oldukları görülmektedir. Öğrenciler C.N. kitaplarından alınan metin ve görsellerin ilgi çekici olduğu (*f* 6), hayal gücüne yönelik olduğu (*f* 5), eğlenceli olduğu (*f* 5) ve son olarak da merak uyandırıcı (*f* 3) olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Öğrencilerin bazıları uygulamalarda kullanılan metin ve görsellerin normal derslerdeki metin ve görsellere göre daha ilgi çekici olduğunu şu şekilde ifade etmişlerdir:

Ö14: “*Bence Türkçe dersindeki bizim sınıfta işlediğimiz kitaplar sıkıcı biraz ama dramadaki kitaplar daha renkli, resimleri de güzel. O kitaplardan parça okuyunca bazen maceraya gidiyorduk hikayeye ilgili ama Türkçe derslerinde normal, dikkat çekici değil. O yüzden dramadakileri daha çok beğendim. Ben dramadakileri seçiyorum.*”

Ö23: “*Normal Türkçe derslerinde kanıtlanmış, gerçek olan şeylerden bahsediliyor ama drama da hayali olan yaşanmamış daha ilginç şeylerden bahsediyoruz. Hem hayal ediyoruz hem oradaki hikayelerden yeniden bir şeyler yazıyoruz onlar daha çok ilgimi çekiyor.*”

Öğrencilerden uygulamalarda kullanılan metin ve görsellerle ilgili hayal gücüne yönelik olmaları sebebiyle olumlu görüş bildirenler ise bu görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Ö6: “*Türkçe kitabımızda normal gerçek bir şeyler veriyor bize ama dramadaki kitapların adı da bize bir şey canlandırmamızı sağlıyor. Kafamızda hayal gücümüzü çalıştırdığı için daha çok hayal ettiriyor.*”

Ö22: “Türkçe dersinde işlediğimiz metinler çok gerçekçi oluyor, sıkıyor beni. Dramada hayali şeyler yaptığımız için güzel. Kendi düşündüğümüzden bahsediyoruz. Resme bakınca aklımıza geleni söylüyoruz.”

Uygulamalarda kullanılan metin ve görselleri eğlenceli bulan bir kısım öğrenci ise görüşlerini şöyle açıklamışlardır:

Ö1: “Drama dersinde işlediğimiz metinler daha güzel bence daha eğlenceli ama Türkçe derslerinde sadece bilgilendirici metinler işliyoruz. Türkçe dersinde bilgiyi dinliyoruz ama dramadaki metinler hem bilgi verici hem de ilgi çekici.”

Ö10: “Dramadaki kitaplar ve resimler ilgimi çekiyor. Sınıfta genellikle öğrenmek için sadece noktalama işaretleri gibi konuların paragrafları oluyor, onları işliyoruz. Dramadakinden de bilgi öğreniriz ama ondakiler daha eğlenceli oluyor. O kitaplarla daha çok eğleniyoruz.”

Uygulamalarda kullanılan metin ve görselleri merak uyandırıcı bulan bazı öğrenciler şunları söylemişlerdir:

Ö7: “Bana drama dersinde verdiğiniz parçalar daha uygun geliyor. Sizin verdiğiniz metinleri biz tamamlıyorduk, bekliyorduk merak ediyorduk ne yazdılar diye. Yazımızı da geliştirdi biz tamamlayınca.”

Ö9: “Dramadaki kitaplarla normal Türkçe derslerindeki kitaplar bence çok farklıydı. Dramadakiler daha çok ilgimi çekti, beğendim. Türkçe dersindekileri önceden okumamız gerekiyor bazen ama dramadakileri o anda okuyoruz sonunu da merak ediyoruz hangi macera, hangi olaylar oldu diye .”

4.2.4. Öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerini yaparken yaşadıkları duygulara ilişkin görüşleri

Bu bölümde öğrencilere uygulamada yaratıcı drama etkinlikleri yaparken neler hissettikleri sorulmuştur. Veriler doğrultusunda elde edilen temalar Tablo 4.8’de sunulmuştur.

Tablo 4.8. Öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerini yaparken yaşadıkları duygulara ilişkin görüşleri

<i>Etkinlikler Yapılırken Yaşanan Duygulara İlişkin Görüşler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Eğlence	10	43
Mutluluk	8	35
Heyecan	6	26
Kendine Güven	3	13
Empati	2	9

Tablo incelendiğinde eğlence (*f* 10), mutluluk (*f* 8), heyecan (*f* 6), kendine güven (*f* 3) ve empati (*f* 2) duyguları tema olarak belirtilmiştir. Elde edilen verilere bakıldığında öğrencilerin deneyimlediği en yoğun hissin eğlence olduğu söylenebilir. Bu konuda bazı öğrenciler görüşlerini şöyle paylaşmıştır:

Ö2: *“Ben hem eğleniyordum hem de iyi hissediyordum. Etkinlikleri yaparken mutluluk duyuyordum, arkadaşlarımla grup oluyorduk güliyorduk. Hiç sıkılmıyordum yani eğleniyordum.”*

Ö13: *“En çok eğlendim ve mutlu oldum. Heyecanlandım çünkü merak ediyordum o metinlerdeki canlandırmaları ve sonlarında nasıl olacağını. Metinlerin sonunu merak ediyorsun ama yanlış yok o yüzden çok heyecanlanmadım kendime güvendim.”*

Ö16: *“ Tek cümleyle anlatabilirim. Sonuna kadar eğlence.”*

Öğrencilerin bazıları etkinlikler sırasında mutlu ve heyecanlı hissettiklerini ifade etmişlerdir. Bu konuda bazı öğrenciler görüşlerini şöyle belirtmişlerdir:

Ö14: *“Ben dramada oyun oynadığımızda kazanınca mutlu olurum, gurur duyarım kendimle. Kaybedince kaybettiğime mutlu olamam ama oyun oynadığıma mutlu olurum. Telaşlanırım biraz canlandırmalarda doğru mu yaptık diye.”*

Ö19: *“Mutlu oluyordum, heyecanlanıyordum dramada. Koşmaca falan oluyor heyecanlanıyorum kim kazanacak, hangi grup kazanacak diye. Mutlu olmamın nedeni, oyun oynadığımız için mutlu oluyordum.”*

Empati ve kendine güven hislerini yaşadığını belirten bazı öğrenciler ise görüşlerini şöyle dile getirmişlerdir:

Ö1: *“Dramayla yaptığımız derslerde daha çok güveniyordum kendime. Rol yapmayı da seviyorum, oyunlarda da canlandırmalarda da eğleniyordum bu yüzden.”*

Ö4: “Ben drama dersinde genellikle kendime daha çok güvenirim çünkü yani soruları yanlış yapmaktan korkmam. Bir de çok fikirlerim oluyor öyle. Duygularım açısından eğleniyordum, heyecanlanıyordum.”

Ö17: “Drama dersinde benim duygularım, mutlu oluyordum. Arada sırada kötü bir şey olduğunda kötü hissediyordum çünkü empati kurduğumda o kişi kötü durumda olduğu için ben de kötü hissediyorum. Arada sırada heyecanlanıyorum, mutlu oluyordum.”

Ö10: “ Mutlu hissettim kendimi, eğlendim. Sanki yazarmış gibi bir şeyler yazdım öyle hissettim, ne yapıyorsak öyle hissettim.”

4.2.5. Öğrencilerin yaratıcı drama uygulamalarıyla ilgili önerileri

Bu bölümde öğrencilere ‘C.N. kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerini yeniden yapma şansımız olsaydı başka neler yapmak isterdiniz?’ sorusu ve genel olarak yaratıcı drama ile ilgili önerilerinin neler olduğu sorulmuştur. Veriler doğrultusunda elde edilen temalar Tablo 4.9’da sunulmuştur.

Tablo 4.9. Öğrencilerin yaratıcı drama uygulamalarıyla ilgili önerileri

<i>Yaratıcı Drama Uygulamalarıyla İlgili Öneriler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Daha fazla ders saatinde uygulanması	5	22
Diğer derslerde de uygulanması	3	13
Farklı mekanlarda uygulanması	2	9

Tablo 4.9 incelendiğinde yaratıcı drama etkinliklerine daha fazla ders saati ayrılması (*f* 5), diğer derslerde de bu etkinliklerin uygulanması (*f* 3), etkinliklerin farklı mekanlarda da uygulanması (*f* 2) önerileri görülmektedir.

Elde edilen veriler doğrultusunda öğrenciler yaratıcı drama etkinliklerinin daha fazla ders saatinde uygulanması önerisinde bulunmuşlardır. Öğrencilerden bazıları bu önerilerini şöyle dile getirmişlerdir:

Ö13: “Daha fazla sürmeli drama dersleri. 3-4 saat daha olmalı haftada. Çok Türkçe dersi var teneffüse de çıkabiliriz ama dramada eğleniyoruz orada eğleniyorduk teneffüse gerek kalmadı .”

Ö19: “Ben daha çok uzatırdım drama derslerini. Başka bilgilerde öğrenmek isterdim. Farklı ekleri falan da öğrenmek isterdim, başka konuları da. Yine oyun oynayarak, yine dramadaki gibi öğrenmek isterdim.”

Ö21: “ Açıkçası her gün drama dersi olmasını isterdim ve oyun oynamak isterdim. Arada normal Türkçe dersi işleyesim gelmiyor ama dramanın olduğu gün hep işleyesim geliyor, okula mutlaka geleceğim diyorum.”

Öğrenciler drama etkinliklerinin diğer derslerde de uygulanması önerisini sunmuşlardır ve bazıları önerilerini şöyle dile getirmişlerdir:

Ö2: “Bence zaten eğlenceliydi ama bekli oyuncak ve daha çok malzeme getirebilirdik. Başka derslerde mesela resim dersinde de yaratıcılığımız olsun diye drama yapabiliriz.”

Ö16: “Galiba 8-10 tane Türkçe dersimiz var haftada hepsi dramayla olsa şimdiye konular bitmişti rahat ederdik. Tarihi de dramayla öğrenseydik efsane olurdu.”

Son olarak öğrenciler yaratıcı drama etkinliklerinin farklı mekanlarda da yapılması önerisinde bulunmuş ve bazıları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

Ö1: “ Daha çok dışarı çıkıp oyun oynayabilirdik. Oyun var ama dışarı çıkmak isterdim. Farklı bir mekan mesela tiyatro salonuna gitmek isterdim. Mesela yazma etkinliklerini göl kenarında yapabiliirdik bahar olsaydı. Daha huzurlu, coşkulu hissederdim.”

Ö4: “Benim düşüncem de gezi gibi yapabiliirdik. Derslerimizi başka yerlerde işleyebilirdik. Benim düşüncem bu.”

Çalışmanın nitel boyutunda daha önce de belirtildiği üzere deney grubundaki öğrencilere C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinlikleri ile ilgi görüşlerinin neler olduğu sorulmuştur. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerine yönelik olumlu ve olumsuz görüşlerini belirtmişlerdir. Çalışmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinliklerine ilişkin olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Bu doğrultuda C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinlikleri öğrenciler tarafından yazma becerisindeki başarılarına olumlu yönde etkili olduğu anlaşılmıştır. Elde edilen bulguların alan yazındaki diğer birçok çalışma sonuçlarıyla benzerlik taşıdığı görülmektedir (Kara, 2010; Türkel, 2013; Ataman, 2006; Cormack, 2003; Aykaç, 2011; Maden ve Dinç, 2017).

Öğrencilerin araştırmanın ikinci alt problemine yönelik sorularda C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinliklerinin hayal gücü ve yaratıcılıklarını

geliştirmesi yönünde olumlu görüşleri bulunmaktadır. Alanyazın incelendiğinde belirtilen bu görüşle örtüşen çalışmalar görülmektedir. Kara (2010), dramayla öykü oluşturma yöntemini uyguladığı çalışmasında dramanın temel dil becerilerinin, hayal gücü ve yaratıcılığın gelişmesinde ve dil bilgisi öğretiminde etkili olacağı sonucuna varmıştır. Türkel (2013) ise yaratıcı dramanın yaratıcı yazma başarısı ve yazmaya tutuma etkisini araştırmış ve çalışmasında elde ettiği öğrenci görüşlerinden birisi de dramanın öğrencilerin hayal gücü ve yaratıcılıklarını geliştirme de yardımcı olması görüşüdür.

Öğrencilerin hemfikir olduğu diğer bir nokta ise C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinliklerinin hem etkinlikler hem de etkinliklerin uyarlandığı C.N. kitaplarından alınan metin ve görselleri eğlenceli olduğunu dile getirmeleridir. Benzer bir sonuç ise Cormack'ın (2003) hikaye yazma sürecinde yaratıcı dramanın etkisini araştırmayı amaçladığı çalışmasında ortaya konulmuştur. Öğrenciler bu araştırma sonucunda da yaratıcı drama etkinlikleri ile yazma sürecini eğlenceli ve keyifli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin derse katılımına olumlu bir etkisi olduğu, grupla çalışma fırsatı vermesi ve öğrenme açısından kolaylık ve kalıcılık sağlaması sonuçları alanyazında daha önce de ortaya konulan sonuçlardandır. Aykaç'ın (2011) daha önce bahsedilen çalışmasındaki görüşmelerde farklı temalar altında öğrencilerin yaratıcı drama etkinlikleri ile derse daha çok katıldıkları, arkadaşları ile birlikte çalışmanın daha zevkli olduğu ve yaratıcı drama etkinlikleri öğrenmelerini kolaylaştırarak daha kalıcı hale geldiği görüşleri ortaya konulmuştur. Maden ve Dinç'in (2017) yaratıcı dramanın kalıcılık etkisi üzerine yaptıkları çalışmaları, yaratıcı drama etkinliklerinin geleneksel yöntemlere göre öğrenmede daha çok kalıcılık sağlaması sonucu ile bu araştırmayı destekleyici nitelikte bir çalışmadır.

Alanyazın incelendiğinde yaratıcı drama etkinlikleri kullanılarak yapılan yazma becerisine yönelik uygulamalarla ilgili bu araştırmadan farklı olarak ortaya konulduğu da görülmektedir (Susar-Kırmızı, 2015; Adler, 2002; Dupre, 2006; Neeland vd., 1993).

Susar -Kırmızı (2015) çalışmasında yaratıcı drama ve yaratıcı yazma tekniklerinin kullanmasının öğrencilere kendilerini tanıma fırsatı verdiğini ve öğrencilerin kendi görüş ve düşüncelerini serbestçe ortaya koymada etkili olduğu sonuçlarını elde ettiği görülmektedir. Dupre (2006) dil ve sanat derslerinde yaratıcı drama ve hikaye yazma

çalışmasında hoşgörü ve adalet temalarını işlemiştir. Öğrenci ürünlerinin yanında gözlem, görüşme kullanılarak yürütülen bu çalışma sonunda verilere bakılarak öğrencilerin benlik saygılarının geliştiği ve okul dışında da arkadaş edindikleri sonuçları bu araştırmadan farklı olarak ortaya konulmuştur. Adler'in (2002) rol oynamanın yazma çalışmalarında etkisini araştırdığı çalışmasının sonuçlarından biri de öğrencilerin kendi yaşantılarından ve kültürlerinden yola çıkan uygulamaların onlar için daha faydalı olacaktır. Bu bağlamda Neeland vd. 'nin (1993) de çalışmasına paralel olarak yazma ve yaratıcı dramının birleştiğinde yazma becerilerinin güçlendiği sonucu ortaya konulmaktadır.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan 'C.N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerisine etkisi ile ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?' sorusuna yanıt aramak için yapılan odak grup görüşmeleri ile öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerilerine etkisine ilişkin görüşlerinin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

4.3.1. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerilerine etkisi ile ilgili görüşleri

Bu bölümde öğrencilere uygulamada kullanılan ve Nöstlinger kitaplarıyla kurgulanan etkinliklerin yazma becerilerine etkisi olup olmadığı, oldu ise ne gibi etkisi olduğu sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin görüşlerine ilişkin elde edilen temalar ve alt temalar Tablo 4.10' da sunulmuştur.

Tablo 4.10. Öğrencilerin uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerilerine etkisi ile ilgili görüşleri

<i>Yaratıcı Drama etkinliklerinin Yazma Becerilerine Etkisi ile ilgili Görüşler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Etkisi oldu		
Fikir üretmede kolaylık sağlaması	7	30
Hayal gücü ve yaratıcılık geliştirmesi	6	26
Yazarken sıkılmama	3	13
Etkisi olmadı	2	9

Temalara bakıldığında C.N. kitaplarından uyarlanan etkinliklerin yazma becerisine olumlu yönde etkisi olduğu görüşü ön plana çıkmaktadır. Alt temalar incelendiğinde fikir üretmede kolaylık sağlaması (f 7), hayal gücü ve yaratıcılığı geliştirilmesi (f 6) ve son olarak da yazarken sıkılmama (f 3) noktalarında olumlu etkiden bahsetmek mümkün olmaktadır.

Fikir üretmede kolaylık sağlaması alt teması ilgi bazı öğrenci görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir:

Ö1: *“Drama derslerinde yazdırma etkinlikleri veriyorsunuz ve sonuçları düşünerek bu şekilde yazabiliyorduk. Fikirler oluyor, daha fazla şey birikiyor aklıma, sürekli fikir geldikçe yazı yazıyoruz, yazdıkça yazınız düzeliyor.”*

Ö10: *“Drama yaparken, hem yazınca yazmamız geliyor hem de metinler okuyunca hayal gücümüz geliyor, metinlerden yazacağımızla ilgili fikirlerimiz geliyor.”*

Ö11: *“Oyunlardan sonra her zaman açıklama yaptığımız için, siz sorular sorunca sorduğunuz için daha çok aklıma fikir geliyor.”*

Ö23: *“Fikir veriyor yazmak için drama. Kafamız sürekli hayallerle dolu oluyor, bir şeyler canlandırıyoruz canlandırdıkça, düşündükçe aklımıza yeni şeyler geliyor.”*

Bu bölümde diğer alt tema olan ‘Hayal gücü ve yaratıcılık geliştirmesi’ temasına ilişkin bazı öğrenciler görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

Ö22: *“ Dramanın bana yazıda etkisi olduğunu düşünüyorum. Bana düşünce sağlıyor, hayal ediyorum, düşünmeme yardımcı olabiliyor.”*

Ö19: *“ Yazmama etkisi oldu. Heyecan katarak farklı şekillerde hayal gücü ile yazmaya başladım. Arkadaşlarım okuyunca da beğendiler.”*

Olumlu etki sağlama başlığı altındaki son alt tema ise ‘Yazarken sıkılmama’ başlığı altında incelenmiştir. Bu temayla ilgili bazı öğrenci görüşleri şöyledir:

Ö12: *“Normalde yazmak sıkıcı geliyor ama dramada eğlenceli geliyor o yüzden de yazmak istiyorsun ve yazman daha çok geliyor. Güzel örnekler verince, güzel konular verince her şey güzel geliyor, zorla yazmıyorsun yazıları.”*

Ö13: *“ Dramanın yazmama etkisi oldu. Dramada hayal gücümüz geliştiğinden daha iyi öğreniyoruz, orada eğlendiğimiz için daha mutlu yazıyoruz, yazmaya sevgimiz artıyor.”*

Elde edilen veriler doğrultusunda C.N. kitaplarından uyarlanan etkinliklerin yazma becerisine etkisinin olmadığını söyleyen iki öğrenci vardır ve bu öğrenciler görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir:

Ö15: *“Bence etkili olmuyor. Çünkü ben hiç yazmıyorum, yazmayı sevmiyorum. Dramanın eğlencesi daha çok hoşuma gitti.”*

Ö18: *“Farklı kurallar öğrendik iyi oldu ama canlandırmalardan faydalanmadım. Yazmama çok etkili değildi.”*

Deney grubu öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmelerinde araştırmanın üçüncü alt problemi olan C.N.’in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerisine etkisi ile ilgili öğrenci görüşlerine ilişkin bulgular elde edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerilerine olumlu yönde etkisi olduğu anlaşılmıştır. Elde edilen bulguların alan yazındaki diğer çalışma sonuçlarıyla benzerlik taşıdığı görülmektedir.

Aykaç (2011) farklı çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin hem yazma hem de konuşma becerisine etkisini araştırdığı çalışmasında öğrencilerle görüşmüş ve yaratıcı drama etkinliklerinin öğrenciler tarafından eğlenceli ve öğretici bulunduğu sonucuna varmıştır.

Türkel (2013), daha önce de bahsedildiği üzere, yaratıcı dramanın yaratıcı yazma başarısı ve yazmaya tutuma etkisini araştırmış ve çalışmasında elde ettiği öğrenci görüşlerinden birisi de dramanın öğrencilerin hayal gücü ve yaratıcılıklarını geliştirme de yardımcı olması görüşüdür.

Araştırmanın bu bölümünde ilgili alan yazınla paralellik gösteren diğer bir sonucu ise C.N. kitaplarından uyarlanan yaratıcı drama etkinlikleri ile öğrencilerin yazma sürecinde sıkılmamaları ve severek yazmaları görüşüdür. Ataman’ının (2006) yaratıcı dramayı yöntem olarak kullandığı ve yaratıcı yazma çalışmalarındaki etkisini araştırdığı çalışmasında öğrencilerin hedeflenen kazanımlara ulaştığı ve bu yöntemle de yazı çalışmalarını severek, sıkılmadan yaptıkları sonucunu paylaşmıştır.

Odak grup görüşmelerinden elde edilen veriler ve alan yazındaki diğer araştırmaların sonuçları ışığında, C.N.’in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisindeki başarılarına olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılabilir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışma C.N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisindeki başarılarına etkisini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın bu bölümünde araştırmadan elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik yorumlar doğrultusunda aşağıda sırasıyla sonuçlar ve öneriler sunulmuştur.

5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt probleminin birinci maddesine ilişkin; C.N. kitaplarından yararlanılarak yapılan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunun akademik başarı öntest puanları ile mevcut öğretim programındaki etkinliklerin uygulandığı kontrol grubu akademik başarı puanları arasında anlamlı bir fark bulunmaması deneye başlamak için yeterli kabul edilmiştir. 4. sınıf Türkçe derslerinde iki farklı yöntemle verilecek kazanımların öğretim öncesinde grupların yazma becerisine yönelik akademik başarılarının denk olduğu; gruplar arasında araştırmayı etkileyecek önemli bir fark olmadığı görülmüştür.

Araştırmanın birinci alt probleminin ikinci maddesine ilişkin; mevcut öğretim programındaki etkinlerin uygulandığı kontrol grubunun akademik başarı öntesti puanları ile sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Bu anlamlı fark göz önüne alındığında kontrol grubundaki öğrenciler yazma becerisine ilişkin akademik başarılarının arttığı sonucuna varılabilir.

Araştırmanın birinci alt probleminin üçüncü maddesine ilişkin; C. N.'in kitaplarından kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin uygulandığı deney grubunun akademik başarı öntesti puanları ile sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Bu anlamlı fark deney grubundaki öğrencilerin yazma becerisine ilişkin öğrenmelerinin gerçekleştiği ve yine aynı beceriye ilişkin akademik başarılarının artırdığı sonucunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın birinci alt probleminin üçüncü maddesine ilişkin; deney grubunun sontest puanlarının aritmetik ortalamasının kontrol grubunun son test puanlarının aritmetik ortalamasından yüksek olduğu sonucuna bakılarak deney grubuna uygulanan C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi üzerinde, kontrol grubuna uygulanan mevcut öğretim programı etkinliklerinden daha etkili olduğu sonucu elde edilmiştir. Gruplar arası sontest sonuçlarına genel olarak

bakıldığında deney grubunun lehine ortaya konulan anlamlı fark ile deney grubunun yazma becerisi başarısının kontrol grubuna göre daha yüksek oranda geliştiği sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durumda C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi üzerinde mevcut programda uygulanan yazma etkinliklerinden daha yararlı olduğu savunulabilir.

5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin sadece deney grubu öğrencilerinin C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile ilgili genel görüşleri alınmıştır. Öğrencilerin bu etkinliklere ilişkin görüşleri incelendiğinde etkinliklerin eğlenceli olduğu, hayal gücü ve yaratıcılığa yönelik olduğu, grupta çalışma fırsatı verdiği, öğrenmeyi kolaylaştırdığı ve kalıcı hale getirdiği şeklinde olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür.

Öğrenciler, uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin derse katılımlarına olumlu etkide bulunduğu görüşünü dile getirmişlerdir. Etkinliklerin oyun içermesi ve ilgi çekici olması, etkinliklerde grupta çalışma yapılmasının katılımlarını artırma sebepleri olarak bildirmişlerdir. Öğrencilerden sadece birisi yaratıcı drama etkinliklerinin derse katılımını etkilemediğini ifade etmiştir.

Öğrencilerin C.N. kitaplarından alınan metin ve görsele ilişkin görüşleri de alınmıştır. Öğrenciler yaratıcı drama etkinliklerinde kullanılan metin ve görselleri ilgi çekici, hayal gücüne yönelik, eğlenceli ve merak uyandırıcı şekilde nitelendirmişlerdir.

Öğrencilere C.N. kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri uygulamaları sırasında eğlendiklerini, mutlu olduklarını, heyecan, kendine güven ve empati duygularını yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğrenciler son olarak yaratıcı drama etkinliklerini ilişkin önerilerde bulunmuşlardır. Öğrenciler bu konuda yaratıcı drama etkinliklerine daha çok ders saati ayrılması, diğer derslerde de bu etkinliklerin uygulanması ve bu etkinliklerin farklı mekanlarda da uygulanması yönünde görüş bildirmişlerdir.

5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin sadece deney grubu öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmeleriyle C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerilerine etkisi olup olmadığı araştırılmıştır.

Öğrencilerin birçoğu uygulamadaki yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerilerine fikir üretmede kolaylık sağlaması, hayal gücü ve yaratıcılığı geliştirmesi ve yazarken sıkılmamaları nedenleriyle olumlu yönde etkisi olduğu görüşlerini dile getirmişlerdir. Öğrencilerin sadece ikisi yazma becerilerine herhangi bir etkisi olmadığı görüşünü belirtmiştir.

Araştırmanın tüm alt problemleri sonuçları göz önüne alındığında C.N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerindeki başarılarına olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan öntest sontest uygulamaları sonuçları ve öğrencilerden alınan görüşler doğrultusunda dil becerileri arasında öğrenilmesi öğrenciler tarafından sıkıcı ve zor bulunan bu becerinin öğretim sürecinin C. N.'in kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile daha eğlenceli, kolay ve kalıcı hale getirilmesi, öğrencilerin hayal gücü ve yaratıcılığının geliştirilmesi, onlara yazmak için geçerli sebepler vermesi açısından önemli bir katkı sağladığı görülmektedir.

5.4. Öneriler

Araştırma sonuçları kapsamında çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Bu öneriler aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

1. C. N. diğer yaş gruplarına yönelik kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinlikleri ile farklı çalışmalar yapılabilir.
2. Yazma öğretiminde yaratıcı drama ve diğer yöntemler karşılaştırılarak bu yöntemlerin öğrencilerin yazma becerisi düzeylerine etkisi araştırılabilir.
3. Yazma becerisinin en önemli önkoşulu olan okuma becerisinin geliştirilmesindeki etkisinin araştırılması için de yaratıcı drama yöntemi kullanılarak çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H.Ö. ve Öztürk, A. (2008). *Okul öncesinde çocuk edebiyatı ve drama* (Ed. Zeliha Güneş). Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Adıgüzel, H.Ö., Üstündağ T. ve Öztürk A. (2009). *İlköğretimde drama*. (Ed. Ali Öztürk). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Adıgüzel, Ö. (2010). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Naturel Yayınları.
- Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Akademi.
- Adler, M. R. (2002). *The role of play in writing development: A study of four high school creative writing classes*. Unpublished Doctoral Dissertation. USA. State University of New York at Albany.
- Akkaya, N. (2011). İlköğretim 6. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının Türkçe dersine yönelik tutuma etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (30), 311-319.
- Akyol, H. (2010). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Annarella, L. A. (2000). *Using creative drama in the writing and reading process*. <https://eric.ed.gov/?id=ED445358>. (Erişim tarihi: 23.12.2018)
- Aslan, C. (2006). *Yazınsal nitelikli çocuk kitaplarının çocuğun okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ataman, M. (2006). Yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma. *Yaratıcı Drama Dergisi*, (1), 75-88.
- Ataman, M. (2011). *Yaratıcı yazma için yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Akademi.
- Aydın, İ. (2014). Türkçe öğretiminde yazılı anlatım çalışmalarındaki sorunlar üzerine bir inceleme. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(1),166-170.
- Aykaç, M. (2009). Türkçe ders kitaplarında önerilen yaratıcı drama etkinliklerinin uygulanabilirliği. *Yaratıcı Drama Dergisi*. 4(8), 19-34.

- Aykaç, M. (2011). *Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatı metinleriyle kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin anlatma becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ayyıldız, M. ve Bozkurt, Ü. (2006). Edebiyat ve kompozisyon eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 45–54.
- Berg, B. L. (2004). *Qualitative research methods for the social sciences* (5. baskı). Boston, MA: Pearson Education.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (24. baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. New York: Routledge.
- Cormack, R. (2003). *Creative drama in the writing process: The impact on elementary students' short stories*. Unpublished Master's Thesis. Canada: The University of Northern British Columbia.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4th Ed). Boston, MA: Pearson Publication.
- Dupre, B. J. (2006). *Creative drama, playwriting, tolerance, and social justice: An ethnographic study of students in a seventh grade language art class*. Unpublished Doctoral Dissertation. USA: The University of New Mexico.
- Elma, C. ve Bütün, E. (2015). İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 104-131.
- Erkan, G. ve Aykaç, M. (2014). Samet Behrengi'nin kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin yazma becerisi ve tutumlarına etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(31), 601-610.
- Geridönmez, S. (2011). *Anti-terbiyeci bir yazar*. <http://gunisigikitapligi.com/haber/anti-terbiyeci-bir-yazar/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019)
- Güneş, F. (2013). *Yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.

- Güney, S. (2009). *Drama tekniklerinin ilköğretim 4 ve 5. sınıflarda kullanımı (Dede Korkut hikâyeleri örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güney, N. (2016). Öğretmenlerin yazma eğitimine yönelik görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(2), 970-985.
- Güven, A. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe derslerinde drama yönteminin kullanımı üzerine nitel bir çalışma. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 1(2), 52-62.
- Hennink, M. (2014). *Focus group discussions: Understanding qualitative research*. New York: Oxford University Press.
- Kandemir, M. (2013). *Piaget ve bilişsel gelişim*. Ş. Terzi (Ed.), *Eğitim Psikolojisi içinde* (s. 85-105). Ankara: Pegem Akademi.
- Kapar-Kuvaç, E. B. (2008). *Yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına ve Türkçe dersindeki başarılarına etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kara, Ö. T. (2010). *Dramayla öykü oluşturma yönteminin ilköğretim ikinci kademe Türkçe öğretimine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karagöz, M. (t. y.). *Kim takar salatalık kralı*.
<http://cogem.ankara.edu.tr/wpcontent/uploads/sites/311/2017/01/kimtakar78b1.pdf>
(Erişim tarihi: 12.02.2019)
- Karakoç-Öztürk, B. (2016). Yazma becerisine ilişkin süregelen uygulamaların Türkçe dersi öğretim programı (2006) çerçevesinde değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16(4), 1921-1945.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karateke, E. (2006). *Yaratıcı dramının ilköğretim II. kademe 6. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine olan etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kavcar, C., Oğuzkan F. ve Sever, S. (1998). *Türkçe öğretimi: Türkçe ve sınıf öğretmenleri için*. Ankara: Engin Yayınları.

- Kaya-Güler, İ. (2008). *İlköğretim dördüncü sınıf Türkçe dersinde, yaratıcı dramanın etkililiği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: 19 Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koçmar, Y. (t. y.). *Aklından düşünceler geçen çocuk*. <http://cogem.ankara.edu.tr/wp-content/uploads/sites/311/2017/01/Akl%C4%B1ndanD%C3%BC%C5%9F%C3%BCnceler-Ge%C3%A7en-%C3%87ocuk-Christine-N%C3%B6stlinger-1-107d6.pdf>. (Erişim tarihi: 12.02.2019)
- Laurin, S. (2010). *The effect of story drama on children's writing skills*. Master's Thesis. Canada: Concordia University.
- Lüle-Mert, E. (2015). Türkçe öğretmen adaylarının yazılı anlatım becerileri ve dil duyarlılıkları üzerine bir inceleme. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7), 689-708.
- Maden, S. (2017). *Drama ile dil öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Maden, S. ve Dinç, A. (2017). Drama yönteminin Türkçe öğretiminde kullanımının başarı ve kalıcılık üzerine etkisi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 454-500.
- McCasslin, N. (2016). *Hayal başlangıçtır*. Özdemir Şimşek, P.(Ed.), *Yaratıcı drama sınıfı içinde ve dışında* (Çev. E. Kır) içinde (s.22-38). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- McMillan, J. H. and Schumacher, S. (2010). *Research in education: Evidence-based inquiry*. (7th Ed). Boston, MA: Pearson Publication.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı. <http://mufredat.meb.gov.tr/> (Erişim tarihi: 27.12.2018)
- Navarro, M.R. (2011). Eğitimde drama ve sosyal değişim: Teorik bakış açıları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 6(11), 27-37.
- Neelands, J., Booth, D. and Ziegler, S. (1993). Writing in imagined contexts: Research into drama-influenced writing. <https://eric.ed.gov/?id=ED355576> (Erişim tarihi: 23.12.2018)
- Neelands, J. (1998). *Beginning drama 11-14*. (2nd ed.). London: David Fulton Publishers.

- Neydim, N. (2003). *80 sonrası paradigma değişimi açısından çeviri çocuk edebiyatı*. İstanbul: Bu Yayınevi.
- Özen, Y. ve Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 394-422.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sever, S. (2012). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem.
- Sever, S, Kaya, Z. & Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Susar-Kırmızı, F. (2015). Yaratıcı drama ve yaratıcı yazma uygulamalarının yaratıcı yazma başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 93-115.
- Tashakkori, A. and Teddlie, C. (2003). *Handbook of mixed methodology in social ve behavioral research*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Tok R. ve Erdoğan Ö. (2017). İlkokul 2. 3. 4. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin incelenmesi. *YYU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 1003-1024.
- Türkçe çalışma günlüğü*. (2018). Ankara: Berkay Yayıncılık
- Türkel, A. (2013). Yaratıcı dramının yaratıcı yazma başarısına ve yazmaya karşı tutuma etkisi (Ortaokul 8. sınıf örneği). *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 1-11.
- Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 461-472
- Uyar, Y. (2016).Yazma becerisini geliştirmeye yönelik araştırmalar: Son çeyrek asrın değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 2273-2294.
- Uysal, S. (2008). İlköğretim yazı dersi programının tarihsel değişim süreci içerisinde bitişik yazı eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 303-314.
- Ünsal, B. (2005). *İlköğretim ikinci kademedede (6, 7, 8. Sınıflar) Türkçe dersinde drama yönteminin çocukların dil ve anlatım becerilerine katkısı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Üstündağ, T. (2014). *Yaratıcı drama öğretmeninin günlüğü*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

EK-1. Gönüllü Katılımcıların Velileri İçin İzin Formu

GÖNÜLLÜ KATILIMCILARIN VELİLERİ İÇİN İZİN FORMU

Bu çalışma,“Christine Nöstlinger’in seçilmiş kitaplarıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin yazma becerisine etkisi” başlıklı bir araştırma çalışması olup yaratıcı dramanın bir yöntem olarak öğrencilerin yazma becerisindeki başarılarına etkisini araştırma amacını taşımaktadır. Çalışma Lutfiye Ayça ÇELİKBAŞ tarafından yürütülmektedir. Bu çalışmaya öğrencinizin katılımı gönüllülük esasına dayanmaktadır.

- Çalışmanın amacı doğrultusunda yazma becerisi başarı testi kullanılarak ve öğrencinizle görüşme yapılarak veri toplanacaktır.
- Öğrenciniz ismini yazmak ya da kimliğini açığa çıkaracak bir bilgi vermek zorunda değildir. Araştırmada katılımcıların isimleri gizli tutulacaktır.
- Araştırma kapsamında toplanan veriler, sadece bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, araştırmanın amacı dışında ya da bir başka araştırmada kullanılmayacak ve gerekmesi halinde, sizin (yazılı) izniniz olmadan başkalarıyla paylaşılmayacaktır.
- İstemeniz halinde öğrencinizden toplanan verileri inceleme hakkınız bulunmaktadır.
- Öğrencilerden toplanan veriler isimsiz toplanıp, araştırma bitiminde sizin talebeniz üzere arşivlenecek veya imha edilecektir.
- Veri toplama sürecinde/süreçlerinde size rahatsızlık verebilecek herhangi bir soru/talep olmayacaktır. Yine de öğrencinizin katılımı sırasında herhangi bir sebepten rahatsızlık hissederse çalışmadan istediği zaman ayrılabilir. Çalışmadan ayrılmanız durumunda öğrencinizden toplanan veriler çalışmadan çıkarılacak ve imha edilecektir.

Gönüllü katılım formunu okumak ve değerlendirmek üzere ayırdığımız zaman için teşekkür ederim. Çalışma hakkındaki sorularınızı aşağıdaki iletişim bilgileri üzerinden araştırmacıya yöneltebilirsiniz.

Araştırmacının Adı: Lutfiye Ayça ÇELİKBAŞ

Adres: Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Merkez
/NİĞDE

Telefon: 0388 225 42 50 – 0505 389 23 77

Bu çalışmaya tamamen kendi rızamla, istediğim takdirde çalışmadan ayrılabileceğini bilerek verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını kabul ederek öğrencimin katılmasında bir sakınca görmüyorum.

(Lütfen bu formu doldurup imzaladıktan sonra veri toplayan kişiye veriniz.)

EK-2. Yazma Becerisi Başarı Testi (YBBT)

TEST 1

AD/ SOYAD:
SINIF:
TARİH:

A. Aşağıda verilen cümlelere "de ,da" yı BAĞLAÇ ve EK OLMA KURALLARINA uygun şekilde yazınız.

1. Bu konu _____ Ozan _____ benimle aynı fikirde.
2. Onunla geçen akşam toplantı _____ tanıştık.
3. Yağmur yağınca bizim sokağımıza _____ araç giremiyor.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayrı yazılması gereken "de" bitişik yazılmıştır?

- A) Bu caddede trafik çok yoğundur.
- B) O, evde sessiz durmazdı.
- C) Köpeğimde durmadan havlıyor.
- D) Sevgide sınır olmaz.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde de durum eki almış bir kelime vardır?

- A) Berke de geziye katılacaktı.
- B) Evimize yeni perde aldık.
- C) Yaşlı bir dede bizden yardım istedi.
- D) Elde avuçta ne varsa sattı.

6. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde " de, da" yanlış yazılmıştır?

- A) Sınavlarda başarısı devam ediyor.
- B) Şu duvarda güzel bir resim vardı.
- C) Benim ödevimi de sen yapar mısın?
- D) Onun görevinde bir türlü bitmiyor.

B. Aşağıdaki cümleler gerçek olabilecek olayları anlatıyorsa yanına G, gerçekte olamayacak olayları anlatıyorsa H yazınız.

7. Bir ejderhanın üzerinde dünyayı gezdim. _____
8. Deniz dalgasız olunca doya doya yüzdük. _____
9. Ağacın içinden çıkan tahtakurusu bize seslendi. _____
10. Ağaçtan dökülen yeni açmış çiçekler toprağı kaplamıştı. _____

C. Aşağıdaki cümlelerde hayal unsuru olan ifadelerin altını örnekteki gibi çizin.

Pır diye uçan kedi arkasına bakıp duruyordu.

11. Bulutların arasından güneşin gülümsediğini gördük.
12. Her gece oyuncak ayının söylediği ninnilerle uyuyorum.
13. Ormanın içinde giderken şekerden yapılmış bir ev gördük.
14. Akvaryumdaki balıklar neşeye şarkı söylüyor.

D. Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Hayali öğeler kullanarak görsellerle ilgili birer cümle yazınız.

16.

17

18. Aşağıda kek yapmanız için gereken malzeme ve gereçler verilmiştir. Verilen bilgileri kullanarak bu kek için bir tarif yazınız. Tarifi yazarken yönerge yazımına ve yazım kurallarına dikkat ediniz.

3 yumurta

1 paket kakao

1,5 su bardağı şeker

180° fırın - 45 dakika

1,5 su bardağı süt

Kek kalıbı

1,5 su bardağı sıvı yağ

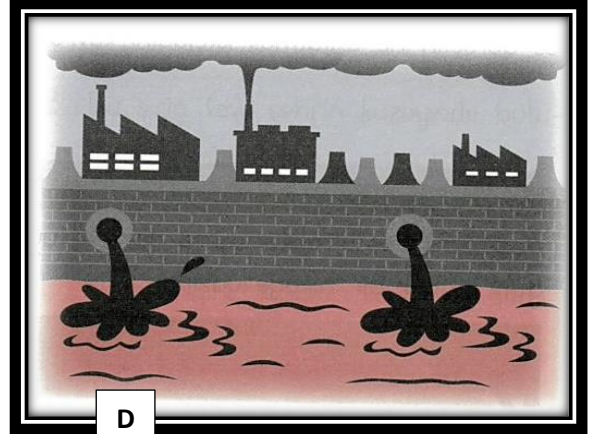
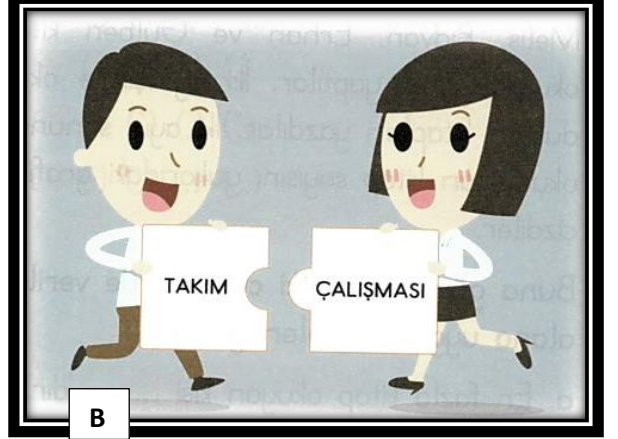
5-6 fincan un

(Bu test Berkay Yayınları 'Türkçe Çalışma Günlüğü' kitabından yararlanılarak hazırlanmıştır.)

2. Aşağıdaki resimleri inceleyiniz ve ne anlattıklarını düşününüz. İçlerinden herhangi birini seçip verilen boşluğa bu resimde anlatılanlarla ilgili duygu ve düşüncelerinizi belirttiğiniz kısa bir metin yazınız. İlk satırda lütfen hangi resmi seçtiğinizi belirtiniz.

Örnek: *Resim A*

Metnimize başlık eklemeyi ve noktalama, yazım kurallarına uymayı UNUTMAYINIZ!

Aşağıdaki metinlere uygun başlığı işaretleyiniz.

3. Yavru kuş, sürekli yuvasında durmaktan çok sıkılmış. Henüz uçmayı bilmiyormuş ama uçmayı çok istiyormuş. Her gün annesine ‘ Ben ne zaman uçabileceğim?’ diye soruyormuş. Annesi de biraz daha beklemesi gerektiğini, hazır olduğunda uçabileceğini söylüyormuş. Bir gün bu yavru kuş, annesinden izinsiz uçmaya çalışmış ve yuvasından aşağı düşmüş, kanatları çok acımış. Acısı yavaş yavaş denerken de dersini almış.

- a. Sinirli Kuş b. Yavru Kuşun Annesi c. Yavru Kuşun Sabırsızlığı d. Kırık Kanat**

4. İnsanlar, kış aylarında sık sık hasta olurlar. Bunun nedeni, üşüyen vücudun hastalıklara karşı güçsüz kalmasıdır. Eğer vücudumuzun hastalıklara karşı dirençsiz kalmasını istemiyorsak dengeli ve düzenli beslenmeliyiz. Kışa özgü sebze ve meyveleri bolca tüketip hayvansal gıdaları yemeyi de ihmal etmemeliyiz.

- a. Spor Yapalım
b. Kışın Hasta Olmamak İçin
c. Tatil Planları
d. Kış Aylarında Yapılacaklar**

5. Yumurta kabuklarının farklı renk oluşunun besin değerleri ile bir ilgisi yoktur. Kabuğun beyaz ya da kahverengi oluşu içindeki besin değerini etkilemez. Yumurta kabuklarının renklerdeki farklılık, çizgili ya da çatlak görünümü tamamen tehlikelere karşı korunma ve gizleme amaçlıdır. Bu sebeple beyaz ve kahverengi kabuklu yumurta yediğinizde tavuğun beslendiği yemin besleyicilik özelliği dışında hiçbir besin değeri farkı görülmez.

- a. Yumurta ile Çoğalan Hayvanlar
b. Yumurtanın Faydaları
c. Yumurta Kabuklarının Rengi
d. Kümes Hayvanları**

6. Oyuncakçı amca
Ne çok oyuncakların var;
Top, tank, tüfek, tabanca...
Gövdem titriyor,
Onlara bakınca!
N'olursun oyuncakçı amca,
Bundan böyle bizlere,
Oyuncak tüfekler yerine,
Ak yelkenli bir gemi,
Bir de süslü bebekler getir
Unutma emi?

- a. Top, Tank, Tüfek b. Oyuncakçı Amca c. Unutma! d. Oyuncaklarım**

(Bu test Berkay Yayınları ‘Türkçe Çalışma Günlüğü’ kitabından yararlanılarak hazırlanmıştır.)

EK-3. Belirtke Tablosu

YAZMA BECERİLERİ	BİLİŞSEL ALAN					
	BİLGİ	KAVRAM	UYGULAMA	ANALİZ	SENTEZ	DEĞERLENDİRME
Bağlaç olan 'de' ile ek olan 'de''yi ayırt eder.	X					
Yazılarında 'de' bağlacı ve ekini doğru kullanır.			X			
Hayali ve gerçek unsur nedir bilir.	X					
Hayali unsur taşıyan cümleler yazar.			X			
İş basamaklarına göre yönerge yazar.			X			
Bir hikayeyi oluşturan öğeleri bilir.	X					
Öğeleri verilen bir hikaye yazar.			X			
E –posta yazım kurallarını bilir.	X					
Verilen bir konu ile ilgili e-posta yazar.			X			
İyi bir başlığın özelliklerini bilir.	X					
Yazılı bir metne uygun başlık yazar.			X			
Görsellerden faydalanarak duygu düşüncelerini ifade ettiği kısa metinler yazar.			X			

EK-4. Analitik Puanlama Anahtarları (Rubrikler)

E-POSTA YAZIMI APA	3	2	1	0
Yazma sebebinin açıklanması	Yazma sebebi açıkça ve eksiksiz belirtilmiştir.	Yazma sebebi belirtilmiş ancak yeterince detaylı değildir.	Yazma sebebi belirtilmiş ancak konuya uygun değildir.	Yazma sebebi <u>belirtilmemiştir.</u>
Başlangıç ifadesinin uygunluğu	Uygun başlangıç ifadesi eksiksiz biçimde kullanılmıştır.	Uygun başlangıç ifadesi kullanılmıştır.	Başlangıç ifadesi vardır ama uygun değildir.	Başlangıç ifadesi <u>kullanılmamıştır.</u>
Sonlandırma ifadesinin uygunluğu	Uygun sonlandırma ifadesi eksiksiz biçimde kullanılmıştır.	Uygun sonlandırma ifadesi kullanılmıştır.	Sonlandırma ifadesi vardır ama uygun değildir.	Sonlandırma ifadesi <u>kullanılmamıştır.</u>
E –posta bilgi bölümleri doğru şekilde tamamlanması	E-posta bilgi bölümlerinin (gönderici, alıcı, konu) 3'ü de doğru şekilde tamamlanmıştır.	E-posta bilgi bölümlerinin 2'si doğru şekilde tamamlanmıştır.	E-posta bilgi bölümlerinin 1'i doğru şekilde tamamlanmıştır.	E-posta bilgi bölümlerinin (gönderici, alıcı, konu) hiçbirisi doğru şekilde tamamlanmamıştır.
Noktalama ve yazım kurallarına uygunluk	Noktalama ve yazım kuralları hatası, eksiği yoktur.	Noktalama ve yazım kurallarında 2-3 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 4-5 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 5'den fazla hata veya eksik vardır.

GÖRSELDEN YOLA ÇIKARAK CÜMLE YAZIMI APA	1	0
Konu- görsel ilişkisinin kurulması	Konu ve görsel arasında ilişki cümlede açık bir şekilde belirtilmiştir.	Cümlede konu ile görsel arasında hiç ilişki <u>kurulmamıştır.</u>
Görselin uyandırdığı duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi	Görselin uyandırdığı duygu ve düşünceler cümlede doğru bir şekilde ifade edilmiştir.	Görselin uyandırdığı duygu ve düşünceler cümlede ifade <u>edilmemiştir.</u>
Noktalama kurallarının uygulanması	Noktalama kuralları hatası, eksikliği yoktur.	Noktalama kurallarının hiçbirine <u>uyulmamıştır.</u>
Yazım kurallarının uygulanması	Yazım kuralları hatası, eksikliği yoktur.	Yazım kurallarından hiçbirine <u>uyulmamıştır.</u>

GÖRSELDEN YOLA ÇIKARAK <u>METİN YAZIMI APA</u>	3	2	1	0
Konu- görsel ilişkisinin kurulması	Konu ve görsel arasında ilişki açık bir şekilde belirtilmiştir ve bu ilişki örneklerle desteklenip açıklanmıştır.	Konu görsel arasında bir ilişki kurulmuş ancak örneklerle açıklanmamıştır.	Konu ve görsel arasında yeterli ve net bir ilişki kurulmamıştır.	Konu ile görsel arasında hiç ilişki <u>kurulmamıştır.</u>
Görselin uyandırdığı duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi	Görselin uyandırdığı duygu ve düşünceler açık ve doğru bir şekilde ifade edilmiştir.	Görselin uyandırdığı duygu ve düşünceler yeterince uygun ve doğru ifade edilmemiştir.	Görselin uyandırdığı duygu ve düşünceler beklentinin altında bir şekilde ifade edilmiştir.	Görselin uyandırdığı duygu ve düşünceler <u>ifade edilmemiştir.</u>
Metne uygun başlık yazılması	Metnin konusuna uygun, etkileyici bir başlık yazılmıştır.	Metnin konusuna uygun bir başlık yazılmıştır.	Metne başlık yazılmıştır ama konuya uygun değildir.	Metne başlık <u>yazılmamıştır.</u>
Noktalama ve yazım kurallarının uygulanması	Noktalama ve yazım kuralları hatası, eksikliği yoktur.	Noktalama ve yazım kurallarında 2-3 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 4-5 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 5'den fazla hata veya eksik vardır.

HİKAYE YAZIMI APA	3	2	1	0
Hikayeyi oluşturan öğelerin tamamının kullanılması	Tüm hikaye (olay, mekan, zaman, kişiler) öğelerine yer verilmiştir.	Hikaye öğelerinden 2'sine yer verilmiştir.	Hikaye öğelerinden 1'ine yer verilmiştir.	Hikaye öğelerine yer <u>verilmemiştir.</u>
Olay örgüsü	Güçlü bir olay örgüsü kurulmuş ve hikaye unsurları ile bütünleştirilmiştir.	Olay örgüsü vardır ancak yeterince güçlü değildir.	Olay örgüsü çok yetersizdir.	Hikayede olay örgüsü <u>yoktur.</u>
Hikayede betimlemeler yapılması	Hikayeye uygun ve hikayeyi tamamlayıcı betimlemelere yer verilmiştir.	Hikayede betimlemeler vardır ancak yeterli değildir.	Hikayede betimlemeler çok yetersizdir.	Hikayede betimlemelere yer <u>verilmemiştir.</u>
Karakter özelliklerine yer verilmesi	Hikayede karakter özelliklerine uygun ve etkili bir şekilde yer verilmiştir.	Hikayede karakter özelliklerine yer verilmiştir ancak hikayeye uygun ve etkili değildir.	Hikayede karakter özelliklerine yeterince yer verilmemiştir.	Hikayede karakter özelliklerine yer <u>verilmemiştir.</u>
Noktalama ve yazım kuralları uygulanması	Noktalama ve yazım kuralları hatası, eksikliği yoktur.	Noktalama ve yazım kurallarında 2-3 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 4-5 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 5'den fazla hata veya eksik vardır.

İŞ BASAMAKLARINA UYGUN YÖNERGE YAZIMI APA	3	2	1	0
İşlem basamakları mantıklı sırada yazılması	İşlem basamakları mantıklı sırada yazılmıştır.	İşlem basamakları yazılmıştır ancak mantıklı sırada değildir.	İş basamakları eksik yazılmıştır.	İşlem başmakları <u>yazılmamıştır.</u>
Yönerge ifadelerinin doğruluğu	Yönergeler uygun ve doğru ifadelerle açık şekilde yazılmıştır.	Yönergeler doğru ifadelerle yazılmıştır ancak açık değildir.	Yönergeler yazılmıştır ancak kullanılan ifadeler uygun ve açık değildir.	Yönergeler <u>yazılmamıştır.</u>
Verilen bilgiler eksiksiz kullanımı	Verilen bilgilerin hepsi kullanılmıştır.	Verilen bilgilerin tamamı değil, bir kısmı kullanılmıştır.	Verilen bilgilerin çok azı kullanılmıştır.	Verilen bilgilerin hiçbirini <u>kullanılmamıştır.</u>
Noktalama ve yazım kuralları uygulanması	Noktalama ve yazım kuralları hatası, eksiği yoktur.	Noktalama ve yazım kurallarında 2-3 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 4-5 tane hata veya eksik vardır.	Noktalama ve yazım kurallarında 5'den fazla hata veya eksik vardır.

EK-5. Görüşme Formu

GÖRÜŞME SORULARI

1. Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlediğimiz Türkçe dersleri ile ilgili ne düşünüyorsunuz? Bu derslerle, sınıfta işlediğiniz Türkçe dersleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
2. Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlediğimiz derslerin yazma becerinize etkisi olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
3. Yaratıcı drama etkinlikleri derse katılımınızı nasıl etkiledi? Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlediğimiz derslerde mi daha çok katılım gösterdiniz yoksa normal Türkçe derslerinizde mi? Neden?
4. Yaratıcı drama etkinliklerinde yararlanılan Christine Nöstlinger'in çocuk edebiyatı metinleri ve görselleri ile ilgili ne düşünüyorsunuz? Bu metinler ve görseller ile normal Türkçe derslerinde işlediğiniz metinler arasında farklar var mıydı?
5. Yaratıcı drama ile yapılan derslerde hangi duyguları daha yoğun yaşadınız?
6. Yaratıcı drama etkinlikleri ile işlediğimiz dersleri tekrar işleme şansımız olsa neler yapmamızı isterdiniz? Yaratıcı drama etkinlikleri ile ilgili önerileriniz nelerdir?

Ek-6. Etik Kurul İzin Yazısı

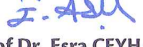

Evrak Kayıt Tarihi: 10.05.2018

Protokol No: 54929

Tarih: 31.05.2018

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERÎ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	BAP Projesi-Yüksek Lisans Tez Çalışması
KONU:	Eğitim Bilimleri
BAŞLIK:	Christine Nöstlinger'in Kitaplarıyla Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerisi ve Tutumlarına Etkisi
PROJE/TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ:	Doç. Dr. Ali ÖZTÜRK
TEZ YAZARI:	Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ
ALT KOMİSYON GÖRÜŞÜ:	-
KARAR:	Olumlu
 Prof. Dr. Coşkun BAYRAK (Başkan-Eğitim Fak.)	
 Prof. Dr. T. Volkan YÜZER (Başkan Yardımcısı-Açıköğretim Fak.)	 Prof. Dr. Esra CEYHAN (Eğitim Fak.)
 Prof. Dr. Münevver ÇAKI (Güzel Sanatlar Fak.)	 Prof. Dr. M. Erkan ÜYÜMEZ (İkt. ve İdari Bil. Fak.)
 Prof. Dr. Handan DEVECİ (Eğitim Fak.)	 Prof. Dr. Emel ŞIKLAR (İkt. ve İdari Bil. Fak.)

Ek-7. Araştırma İzin Yazısı

T.C.
NİĞDE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61900286-604.01.01-E.9714337
Konu : Uygulama İni(L.001ye Ayça ÇELİKBAŞ)

16.05.2019

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterlik Yazı İşleri Müdürlüğü)

İlgili ay Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Okul ve Kurumlarında Yapılacak Araştırma ve
Araştırma Destekleme Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi,
b) 29.04.2019 tarihli ve 37593 sayılı yazısına.

Esaslıdır Anadolu Üniversitemizin ilgili (b) yerini gereği Eskişehir Üniversitesi Eğitim
Bilimleri Enstitüsü Uğurda Drama Anabilim Dalı Uğurda Yaratıcı Drama Tezli Yüksek
Lisans Programı Öğrencisi Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ'ın Doç.Dr. Ali ÖZTÜRK'ün
denetiminde "Uluslararası Nörolingüistik Kitapları'nın Kurgulanması Yaratıcı Drama
Etkinliklerinin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerisi ve Tutumlarına Etkisi" başlıklı
Yüksek Lisans tez çalışması kapsamında 2018/2019 Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı ODTÜ
Geliştirme Vekili Özeri Nigide okullarında öğrenim gören öğrencilere uygulama yapması ile
ilgili Valilik Makamından alınan onay ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hüsnü İbrahim YASAR
Millî Eğitim Müdürü

Eki : Valilik Onayı (1 Sayfa)

Yazı İşleri Müdürlüğü
Etilim, 1.2.2019
Etilim, 1.2.2019

Yazı İşleri Müdürlüğü
Etilim, 1.2.2019
Etilim, 1.2.2019

Bu onay genel ektir ve il müdürlüğüne <https://evretilim.nide.gov.tr> adresinden Oc0d-35d7-39aa-8715-38b0 kodu ile yapılabılır.

T.C.
NİĞDE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61900286-604.01.01-E.9646484
Konu : Uygulama İzni (Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ).

16/05/2019

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) Eskişehir Anadolu Üniversitesi 29/04/2019 tarihli ve 37593 sayılı yazıları.

İlgi (a) yönerge doğrultusunda ve Eskişehir Anadolu Üniversitesinin ilgi (b) yazısı gereği; Eskişehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde Drama Anabilim Dalı Eğitimde Yaratıcı Drama Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Lütfiye Ayça ÇELİKBAŞ' ın Doç.Dr. Ali ÖZTÜRK 'ün danışmanlığında "Christine Nöstlinger'in Kitaplarıyla Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerisi ve Tutumlarına Etkisi" başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması kapsamında 2018/2019 öğrenim yılı Güz ve Bahar dönemlerinde Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Niğde okullarında öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerine ölçek uygulaması yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Halil İbrahim YAŞAR
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
16/05/2019

Adnan TÜRKDAMAR
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK : Araştırma İzni Formu (6 Sayfa)

EK-8. Uygulama Planları

BİRİNCİ OTURUM

Ders	: Türkçe
Katılımcılar	: 4/C Sınıfı öğrencileri (Deney grubu; 12 erkek, 12 kız)
Yer	: Drama Dersliği
Tarih	: 12 KASIM 2018
Süre	: 40 + 40 + 40 dakika
Öğrenme Alanı	: Yazma
Yöntem ve Teknikler	: Yaratıcı drama (rol oynama, doğaçlama)

Araç-Gereçler : Hazırlık ve canlandırma için bölümleri ayrılmış e- posta örneği (5 grup için), renkli kağıt, canlandırma için 12 adet Christine Nöstlinger’in ‘Kondrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk’ adlı kitabından alınan bir metin, 24 adet e- posta yazma kağıdı, A4 kağıdı, 24 adet kalem

Kazanımlar

1. E –posta yazım kurallarını kavrar.
2. Verilen bir konu ile ilgili e-posta oluşturur.

Hazırlık-Isınma

1. Etkinlik

Öğrenciler çember olur. Öğretmen çemberin ortasına gelir ve e-posta adında bir oyun oynayacakları bilgisini öğrencilerle paylaşır. Oyun için 1 gönüllü ebe seçilir. Öğretmen ebe bir e-posta kutusu olduğunu ve kime ait olduğunu ne gibi postalar aldığını sessizce düşünmesi yönergesini verir. Grubun kalanın her birinin bir e-posta olduğunu ve kimden geldiklerini, ne konuda yazıldıklarını düşünmelerini ister. Öğrenciler bir müddet düşündükten sonra öğretmen ‘Müzikle e-postalar dans eder ve müzik kesilince e-posta kutusu ebe harekete geçip dokunduğu postayı kutusuna atar. Posta kutusunun amacı e- posta yakalamaktır, e-postaların amacı ise kaçmaktır’ der. Oyun bir süre oynandıktan sonra öğretmen ebe sayısını sırasıyla 2 ve 3’e çıkarır ve posta kutusunu en çok dolduran ebe kazanır. Oyun ebeler değiştirilerek öğretmenin öngördüğü sürede oynanıp sonlandırılır.

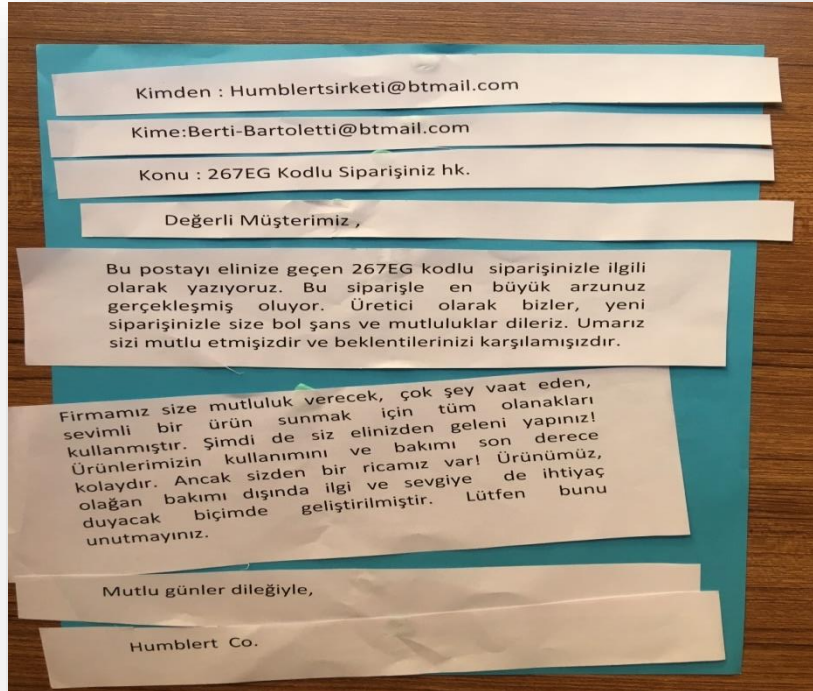
Ara Değerlendirme: Oyun sonunda öğretmen öğrencilerle yerde çember olur ve öğrencilerin posta kutusu olduklarında kime ait olduklarını, posta olduklarında kime gönderildiklerini ve ne konuda yazıldıkları ile ilgili düşüncelerini paylaşmalarını sağlayacak sorularla öğrencilerini yönlendirir. Öğrenciler

düşüncelerini belirttikten sonra öğretmen e-postanın ne olduğunu, ne amaçla yollanabileceği ile ilgili aşağıdaki bilgileri paylaşır:

“E-posta elektronik posta ya da elektronik mektuptur. İnternette bir posta hesabınız varsa e-posta adresiniz varsa elektronik olarak diğer e-posta adresi sahipleriyle her konuda bilgi paylaşabilir, iletişime geçebilirsiniz. İnternet bağlantısı olan her yerden bu postaları alabilir ya da yollayabilirsiniz.”

2. Etkinlik

Öğrenciler 1,2,3,4,5,6 sayarak 6 grup oluştururlar. Öğretmen öğrencilere Christine Nöstlinger’in ‘Kondrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk’ adlı kitabından uyarladığı, bölümlerine ayrılmış e-postayı doğru şekliyle sıralamaları yönergelerini verir. Her grup e-postasını tamamladıktan sonra öğretmen doğru e-postayı tahtaya yansıtır ve e-posta yazım kurallarını açıklar. Her grup varsa yanlışını düzeltir ve öğretmenin verdiği kartona yapıştırıcı yardımı ile e-postasını doğru şekilde oluşturur. E-postalar sınıf duvarlarına yapıştırılır ve öğretmen bunlar üzerinden e-postaya ilişkin kuralları akıllı tahta üzerinden öğrencilerle paylaşır.

- E-posta yazarken adres bilgilerinin doğru yazıldığından emin olmalıyız.
- Konu bölümüne e-postanın ne ile ilgili olduğunu kısaca yazmalıyız.
- E- postaya yazdığımız kişiyle yakınlığımıza göre Sayın, Değerli, Merhaba vb. başlangıç yapmalıyız.
- E- postayı ne amaçla yazıyorsak açıkça belirtmeliyiz.
- Aynı başlangıç ifadesi gibi bitirirken de kişiyle yakınlığımıza göre Sevgiler, saygılar, kolaylıklar, teşekkürler vb. ifadelerini kullanarak ve en sona da ismimiz ve soy ismimizi yazarak bitirmeliyiz.

Canlandırma

Öğretmen öğrencileri bir süre sınıfta serbest yürütür ve işaretiyle herkesin hemen yanındakiyle eş olması yönergesini verir. Christine Nöstlinger’in ‘Kondrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk’ adlı kitabından aşağıdaki metni eşlere dağıtır ve sessizce okumalarını söyler.

“ *Berti Bartolotti kentin en güzel, en renkli halılarını dokurdu. Onun halılarını satan halıcılar ve mobilyacılar müşterilerine hep şöyle derlerdi: ‘Bayan Bartolotti, bir sanatçıdır gerçek bir sanatçı! Onun halıları küçük birer sanat eseridir. Onun için bu kadar pahalıdır.’ Aslında halıcılar ve mobilyacılar müşterilerinden bayan Bartolotti’ye ödedikleri paranın üç katını istiyorlardı. Halılar bu yüzden o kadar pahalıydı.*

Kapının önündeki ısrarla, uzun uzun çalan para getiren postacı değildi paket postacısıydı soluk soluğa kalmış alnında biriken terleri siliyordu. ‘Lanet olası amma da ağır mı?’ diyerek beyaz kağıda sarılı büyük paketi gösterdi. ‘En az 20 kilo!’. Postacı paketi koridordan mutfığa taşıdıktan sonra Bayan Bartolotti makbuzu imzalayıp 5 şilin bahşiş verdi. Postacı ‘Hoşça kalın!’ dedi. Bayan Bartolotti de ‘Güle güle!’ diyerek adamı kapıya kadar geçirdi. Sonra da, oturma odasından prosunu alıp, büyük beyaz paketin önündeki mutfak taburesine oturdu. Sarıya boyalı saçlarını elleriyle taradı gök mavisi ojeli tırnaklarını spreyden sertleşmiş saç tellerinin arasında gezdirirken düşünmeye başladı.

Kesinlikle yün olamaz, diye düşündü. Yün bu kadar ağır değildir. Bu büyüklükte bir yün paketinde en fazla beş altı kilo yün olur. Bayan Bartolotti yerinden kalkıp paketin çevresinde dolaştı. Üstünde gönderenin adını aradı. Ama bulamadı. Paketi güçlükle kaldırıp altına baktı. Ancak orada da bir gönderen adı yoktu. ‘Yavrucuğum,’ dedi Bayan Bartolotti kendi kendisini azarlayarak, ‘Yavrucuğum vicdanını bir yokla bakalım!’.

Çünkü işin aslı şuydu; Bayan Bartolotti’nin bir saplantısı vardı. En sevdiği şey kuponlar, eşantyonlar, ismarlama ve indirimli ürünlerdi. Bir gazete, kitap ya da dergiye iliştilmiş böyle bir sipariş kartı veya kesilecek bir kupon bulduğunda, bunu koparır ya da keser, doldurup gönderirdi. Bu uğraş onu öylesine sarardı ki neleri ismarladığını ya da bu nesnelere gereksinimi olup olmadığını hiç düşünmezdi bile.

Bayan Berti Bartolotti Bu sipariş tutkusunu yüzünden evine olmadık nesnelere gelmişti. On yedi ciltlik bir hayvanlar ansiklopedisi, bir paket gri merserize erkek çorabı, yirmi dört kişilik plastik çay takımı, biri balık yetiştiricilere, biri çıplaklar kampı meraklılarına yönelik iki gazete aboneliği. Ayrıca; bir Türk kahvesi değirmeni (ancak kahve çekmek için değil başucu lambası olarak kullanılmak için), battal boy on angora külot. Hint işi dokuz tütsülük. Bayan Bartoletti bir kez daha vicdanını yıkladı. Vicdanın neredeyse tertemizdi Ama ona bu sefer ne gelmişti? Hem de bu kadar ağır.”

Öğretmen, öğrencilerden okumalarını tamamladıktan sonra kendi aralarında Bayan Bartoletti ile ilgili ne düşündüklerini ve ona bu sefer postadan ne geldiği ile ilgili eşleriyle kısa süre konuşmaları gerektiği yönergesini verir. Konuşmalar da tamamlandıktan sonra tüm gruplara “Bu sefer ne gelmişti? sorusundan yola çıkarak Bayan Bartoletti’nin postasını açtığı andan itibaren neler olmuş olabilir? Acaba postanın içinden ne çıktı. Bununla ilgili eşinizle bir canlandırma hazırlayın.” der. Tüm canlandırmalar tek tek izlendikten sonra etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğretmen öğrencilere “Ayağa kalkalım. Alanda serbestçe yürüelim hepimiz Bayan Bartoletti’siniz. Çok endişelisiniz ne yapacağınızı çok bilemiyorsunuz. Postadan çıkan çocuk da öylece bekliyor. Çaresizce size bakıyor. Biraz sakinleşmeye çalışıyorsunuz ve odanıza gidiyorsunuz. Bilgisayarınız masanın üstünde hemen açıp acaba bir bilgi bulabilir miyim diye düşünüyorsunuz ve bir ses (öğretmen bilgisayar bildirim sesiyle) son siparişiniz hakkında 1 e-postanız var.” der.

Öğrenciler Bayan Bartoletti olarak oturdukları yerde dururken öğretmen hazırlık aşamasında oluşturdukları postaları yeniden dağıtır ve gelen e-postanın bu e-posta olduğunu ve tekrar incelemelerini ister. E-posta yazım kurallarını düşünerek Konserve firmasının postasına bir e-posta ile cevap vermeleri yönergesini verir. “Şirketin mailine bakarak onlara siparişinizle ilgili yaşadığınız sorunu açık ve anlaşılır şekilde dile getirmeniz gerekmektedir.” yönergesini verir.

E-POSTA

Humbert şirketinden gelen siparişin yanlış olduğunu ve bunun düzeltilmesini istediğinizi bildiren bir e-posta yazınız. E-postanızı yazarken aşağıdaki noktalara dikkat ediniz.

1. E- postayı kim kime gönderiyor? Adresler nereye yazılmalı?
2. E-postanın konusu ne?
3. E-postanın başlangıç ifadesi ne olmalı?
4. E-posta hangi amaçla yazılıyor?
5. Bitiriş ifadesi ne olmalı?
6. Gönderenin adı ve soyadı nereye yazılmalı?

Kimden: Berti-Bartoletti@btmail.com
Kime: Humbertsirketi@btmail.com
Konu: 267EG Kodlu Siparişin yanlış gelmesi
Sevgili Humbert Şirketi, Kodu 267EG olan siparişim kesinlikle yanlıştır. Ben böyle bir makine istememişim. Ayrıca bu şey veya makine beni mutlu etmemiştir ve beklentilerimi karşılamamıştır. Bu sevimli ürüne ihtiyacım yok. Ben bu icadı kaliteli makinen çok uğraştım fakat bakaramadım. Ayrıca bu şey hiç sevimli değil, bildiğin canavar. Lütfen bu kargoyu/siparisi geri almanızı rica olunur. !ADEEEE!
İyi günler,
Bayan Berti Bartoletti

E-POSTA

Humblerl şirketinden gelen siparişin yanlış olduğunu ve bunun düzeltilmesini istediğinizi bildiren bir e-posta yazınız. E-postanızı yazarken aşağıdaki noktalara dikkat ediniz.

- 1.E- postayı kim kime gönderiyor? Adresler nereye yazılmalı?
2. E-postanın konusu ne?
3. E-postanın başlangıç ifadesi ne olmalı?
- 4.E-posta hangi amaçla yazılıyor?
- 5.Bitiriş ifadesi ne olmalı?
- 6.Gönderenin adı ve soyadı nereye yazılmalı?

Kimden: Berti-Bartoletti@btmail.com

Kime: Humblerlşirketi@btmail.com

Konu: 2675G Kodlu siparişin yanlışlığı hk.

Değerli Humbler Şirketi,

Bu sipariş bana yanlış gelmiş olmalı. Çünkü ben böyle bir sipariş isteğinde bulunmadım. Sanırım aramızda bir yanlış anlaşılma olmuş. Bugün siparişinizi geri alıp doğru sahibine iletirseniz sevinirim.

Saygılarımla,

Berti-Bartoletti

İKİNCİ OTURUM

Ders	: Türkçe
Katılımcı	: 4/C Sınıfı öğrencileri (Deney grubu; 12 erkek, 12 kız)
Yer	: Drama Dersliği
Tarih	: 14 KASIM 2018
Süre	: 40 + 40 +40 dakika
Öğrenme Alanı	: Yazma
Yöntem ve Teknikler	: Yaratıcı drama (rol oynama, doğaçlama)
Araç-Gereçler	: Başlıkları olmayan farklı metinlerin kopyası (5 adet) , Christine Nöstlinger'in 'Susi ve Paul'ün Günlüğü' kitabından alınan bir metin kopyası (5 adet), A4 kağıdı ve kalem.

Kazanımlar

- 1.İyi bir başlığın özelliklerini kavrar.
- 2.Yazılı bir metne uygun başlık geliştirir.

Hazırlık-Isınma

Öğrenciler A, B saydıkları 2 gruba ayrılır ve öğretmen kulaktan kulağa oynanacağı bilgisini verir. Öğrenciler arka arkaya sıra olur ve öğretmen sırasıyla gruplara teker teker aşağıdaki cümleleri söyler:

- A1: İyi bir başlık nasıl olur?*
B1: Başlık metnin adıdır.
A2: Bir ya da birkaç sözcükten oluşur.
B2: Konuya uygun yazılır.
A3: Okumadan önce bize bilgi verir.
B3: Anahtar kelimelere bakılarak yazılır.

Gruplar sırasıyla cümlelerini söyler ve yanlış ya da eksik olan cümleler düzeltilerek tahtaya yazılır. Sırasıyla her cümle üzerinde konuşularak iyi bir başlık yazmak için gereken kurallar tekrar edilir.

Canlandırma

1. Etkinlik

Öğrenciler 1,2,3,4,5 saydılarak 5 grup oluşturulur. Önceden hazırlanan durum kartları gruplara dağıtılır ve öğretmen verilen durumlara uygun canlandırma hazırlanması yönergesini verir. Canlandırmalar sırasıyla izlenip diğer öğrencilerden de alternatif başlıklar istenir ve başlıklar üzerinde grupça tartışılır.

DURUM KARTI 1

Bir yayın evinde çalışan editörlersiniz (yazıları düzenleyen, denetleyen, kontrollerini yapan kişiler). Bir toplantıdasınız ve yeni bir hikaye kitabı için yazılmış bir metin geldi. Metnin başlığı yok. İyi bir başlığın özelliklerini de düşünerek bu metne bir başlık bulmaya çalıştığınız bir canlandırma hazırlayınız.

“Odamda otururken açık pencereden masmavi bir kuş içeri girdi. Çalışma masamın üzerine kondu. Bu kuş o kadar güzeldi ki ona bakmaktan kendimi alamıyordum. Sonra birden göz göze geldik, gözleri de çok güzeldi ve ben hayranlıkla bu mavi kuşa bakıyordum. Pencereyi iyice açtım belki dışarı çıkmak ister diye ama o gitmek istemiyordu. İşte Maviş’le tanışma hikayemiz.”

DURUM KARTI 3

Bir müzik dergisinde çalışan editörlersiniz (yazıları düzenleyen, denetleyen, kontrollerini yapan kişiler). Bir toplantıdasınız ve derginiz için yazılmış bir metin geldi. Metnin başlığı yok. İyi bir başlığın özelliklerini de düşünerek bu metne bir başlık bulmaya çalıştığınız bir canlandırma hazırlayınız.

“Müzik dinlemek insanın ruhunu besler. Özellikle klasik müziğin insan üzerinde gözlemlenmiş birçok faydası vardır. Ders çalışırken, iş ya da araba kullanırken dinlenen klasik müzik, insanın daha dikkatli olmasını ve yaptığı işe odaklanmasını sağlar. Bu müzik türünü dinlerken insanın zihnini ve öğrenme gücü artıyor.”

DURUM KARTI 4

Bir şiir dergisinde çalışan editörlersiniz (yazıları düzenleyen, denetleyen, kontrollerini yapan kişiler). Bir toplantıdasınız ve derginiz için yazılmış bir şiir geldi. Şiirin başlığı yok. İyi bir başlığın özelliklerini de düşünerek bu şiire bir başlık bulmaya çalıştığınız bir canlandırma hazırlayınız.

“Annenden öğrendiğinle yetinme

Çocuğum, Türkçe'ni geliştir.

Dilimiz öylesine güzel ki

Durgun göllerimizce duru,

Akarsularımızca coşkulu...

Ne var ki çocuğum,

Güzellik de bakım ister!”

DURUM KARTI 5

Bir şiir dergisinde çalışan editörlersiniz (yazıları düzenleyen, denetleyen, kontrollerini yapan kişiler). Bir toplantıdasınız ve derginiz için yazılmış bir şiir geldi. Şiirin başlığı yok. İyi bir başlığın özelliklerini de düşünerek bu şiire bir başlık bulmaya çalıştığınız bir canlandırma hazırlayınız

“Bir çiçekli badem dalı

Çimen çiçek yeşil halı

Doğa yeşile büründü

Söyleyin çocuklara...

Uçurtmalar hazırlansın

İpler iplere ulansın

Yıldızlara uzansın

Söyleyin çocuklara.”

2. Etkinlik

Öğrenciler 1,2,3,4,5 saydıklarıyla 5 gruba ayrılır. Christine Nöstlinger'in 'Susi ve Paul'un' günlüğü kitabından bir bölümü öğrencilere dağıtır. Öğrenciler günlükten alınan bölümü okur ve öğretmen "Şimdi Paul'e öğretmen bu ödevi neden vermiş olabilir bir düşünelim. Ali ve Alexander ile neler yaşanmış olabilir onu bir düşünün ve grubunuzla bu durumu konu alan bir canlandırma hazırlayın" der.

2 Ekim

Sınıftakilerin hepsi aptal! Hatta, öğretmen bile!

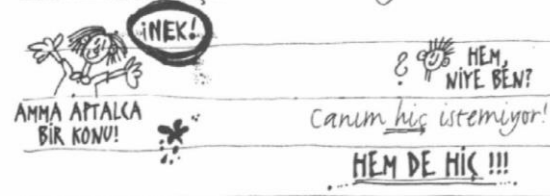
Bana ceza olarak bir kompozisyon ödevi verdi.

Ama, ben bu kompozisyonu yazmayacağım! Bu kadar aptal bir konuda yazacak bir şey bulamıyorum. Aptal konunun başlığı tam olarak neydi, o bile kalmadı aklımda. Tartışırken hemen kaba kuvvete başvurmamak gerektiğiyle ilgili bir şeyler.

Bence bu haksızlık!

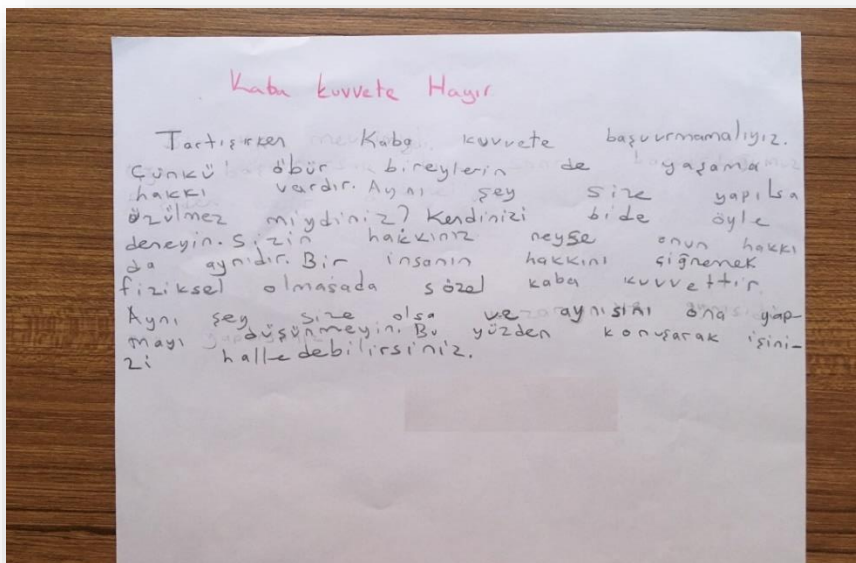
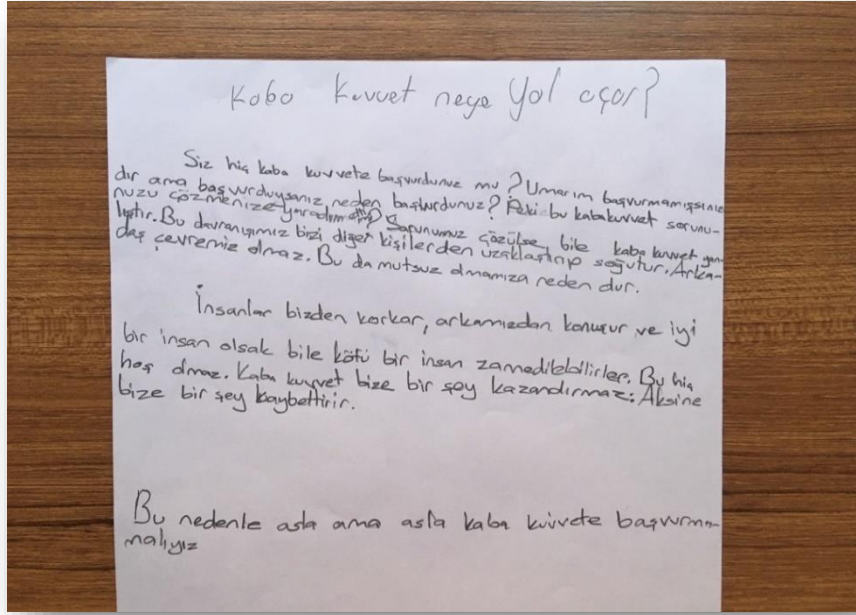
Öğretmen niye Ali'yle Aleksander'dan da birer kompozisyon istemiyor? Sınıf arkadaşlarını alaya almanın ve onların arkasından gülmenin doğru olmadığına ilişkin bir kompozisyon.

Tartışırken hemen kaba
kuvvete başvurmamak gerekir:

Değerlendirme

Öğretmen öğrencilerden izledikleri canlandırmaları da düşünüp kaba kuvvete başvurmamak gerek mesajlı bir paragraf yazmalarını ister. Paragraflarını yazmalarını ancak bir başlık belirlemeleri konusunda hatırlatma yapar. Öğrenciler paragraflarını tamamlayınca herkese başkasının paragrafı gelecek şekilde öğrenci kağıtları dağıtılır ve öğrencilerden ellerindeki paragraflara başlık yazımı ile ilgili kuralları da hatırlatılarak uygun bir başlık belirlemeleri istenir. Paragraflar tek tek okunur ve başlıkları üzerinde tartışılır.

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Ders	: Türkçe
Katılımcı	: 4/C Sınıfı öğrencileri (Deney grubu; 12 erkek, 12 kız)
Yer	: Drama Dersliği
Tarih	: 27 Kasım 2018
Süre	: 40 + 40 dakika
Öğrenme Alanı	: Yazma
Yöntem ve Teknikler	: Yaratıcı drama (rol oynama, doğaçlama)

Araç- Gereçler : Hazırlık aşaması için hazırlanmış bilgi kartları, canlandırma aşaması için Christine Nöstlinger'in 'Aklından Düşünceler Geçen Çocuk'adlı kitabından alınan bir metin, değerlendirme için aynı kitabın bir bölümünden alınmış cümleler, renkli karton ve boya kalemleri

Kazanımlar

1. Bağlaç olan 'de' ile ek olan 'de''yi ayırt eder.
2. Yazılarında 'de' bağlacı ve ekini doğru kullanır.

Hazırlık-Isınma

1. Etkinlik

Öğretmen öğrencilerden bir gönüllüyü çağırır ve ona oyun için ' Bilgi Cimrisi' olacağını söyler. Öğretmen "Bu cimride bugünkü konumuza ait bilgiler var. Ama onu bir türlü ikna edemedim. Sınıf arkadaşları olarak amacımız cimrideki bilgi zarflarını ele geçirmek. Bu çok zor bir görev ama cimrinin sizin işinize yarayacak bir özelliği var çok sık uykusu gelir ve ara ara uyanır. Ama uyanıp da sizi hareket ederken görürse sizi başladığınız yere gönderir." yönergesini verir. Öğrenciler zarfları bilgi cimrisinden alınca zarfları alan öğrenciler zarfların içinden çıkan bilgi ve örnekleri sesli okurlar. Öğretmen de bu bilgilerin ve örneklerin üzerinden bağlaç olan 'de, da' ve ek olan '-de,-da' arasındaki farkları öğrencilerle paylaşır.

KURALLAR

BAĞLAÇ OLAN 'DE, DA'

1. Bağlaç olan 'de , da' ayrı yazılır. Kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar.
2. Kendinden önceki kelimededen kesme işareti ile ayrılmaz. 'Te, ta' şeklinde de yazılmaz.
3. Ya sözüyle kullanılan 'da' ayrı yazılır.
4. Cümleden çıkarıldığında anlam bozukluğu olmaz, anlam değişmesi olur.

ÖRNEKLER

BAĞLAÇ OLAN 'DE, DA'

1. Rosalin arkadaşlarını da kuzenlerini de çok özlemiş.
2. Sedef de onunla aynı okulda.
3. Sarı ya da turuncu renk kullanacaklar.

KURALLAR

EK OLAN '-DE, -DA'

1. İsimlerin bulunma durum eki olan -de, -da 'dır. Sözcüklere bitişik yazılır.
2. Ses uyumuna göre '-te, -ta' biçiminde kullanılır.
3. Cümleden çıkarılınca anlam bozulur. Nerede ve ne zaman sorularına cevap verir.

ÖRNEKLER

EK OLAN '-DE, -DA'

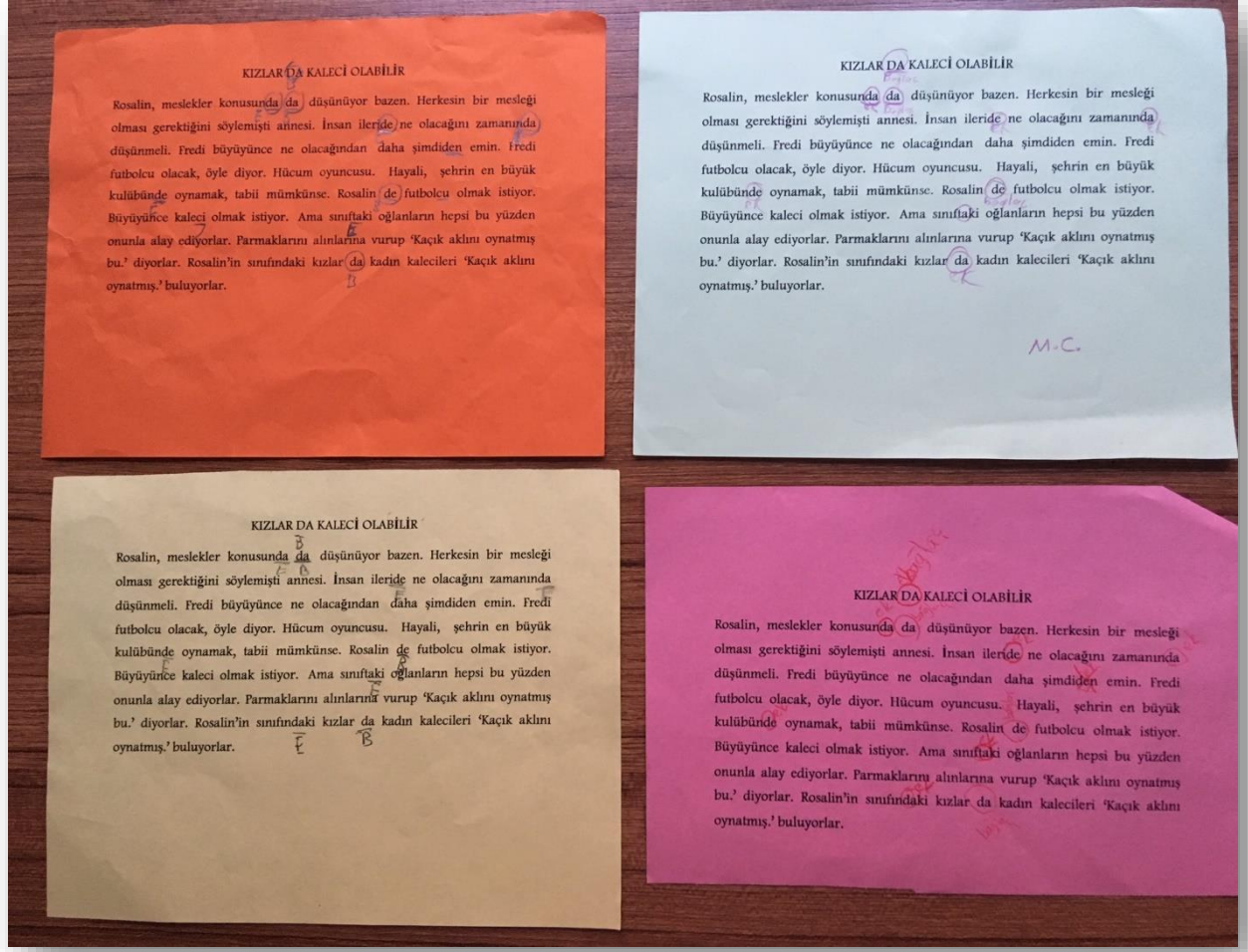
1. Onunla akşam toplantıda karşılaştık.
2. Sınıfta kocaman bir kelebek vardı.
Sepette ne var?
3. Fredi hastanede saat üçte dünyaya gelmiş.

2.Etkinlik

Öğretmen az önceki kuralları ve örnekleri hatırlayarak bir oyun oynayacakları bilgisini öğrencilerle paylaşır. Öğretmen öğrencilere ‘de da bağlaç ek’ ritmini verir ve bir müddet bu ritmi öğrencilerle çalışır. Öğrencilere bu ritmi alkışla söyleyerek sınıfta gezmeleri yönergesini verir. Öğretmen ‘Şimdi ritmin bu sözlerini 3 kere tekrar edince durup ya ek ya da bağlaç diyeceğim. Bağlaç dersem bağlaç olan de kelimelerden ayrı yazıldığı için birbirinizden ayrılıp kendinize sınıfta ayrı bir yer bulmanız gerekecek, eğer ek dersem ek olan de da kelimelere bitişik yazıldığından bir eş bulup onunla kol kola olmanızı isteyeceğim. Ek deyince ayrı kalanlar ya da bağlaç deyince birleşmeye çalışanlar ya da geç kalanlar oyuna tekrar katılmak için bu konuyla ilgili bir kural ve örnek söyleyecekler.’ yönergesinin verir.

Canlandırma

Öğrenciler hemen yanındaki arkadaşlarıyla eş olurlar. Bu aşamada öğretmen öğrencilere Christine Nöstlinger’in ‘Aklımdan Düşünceler Geçen Çocuk’ isimli kitabının bir bölümünden aldığı parçayı dağıtır. Parçayı incelemeleri ve içindeki ‘de da’ ların ek mi yoksa bağlaç mı olduğuna karar vermelerini ister ve herkes işaretlemelerini tamamlayınca de ve da lar hep birlikte kontrol edilip kurallar yeniden gözden geçirilir. Öğretmen kuralları tekrar ettikten sonra öğrencilerden parçayı dikkatlice okumalarını ister. Tüm gruplar okumalarını tamamlayınca “Şimdi eşler arasında biriniz A biriniz B olun . A’ lar Rosalin B’ler sınıf arkadaşı olacak. Burada kaleci olmakla ilgili tartışıyorlar. Şimdi siz de daha çok erkeklerin yaptığı, kadınlara uygun olmadığı düşünüldüğü meslekleri düşünün ve birine karar verin. Kararınızı sadece bana söyleyin.” yönergesini verir. Öğrenciler kararlarını bildirdikten sonra da A’ ların Rosalin ve B’ lerin sınıf arkadaşı olduğu ve Rosali’nin bu mesleği tercih etmesi ve sınıf arkadaşının ona bu mesleğin uygun olmadığını tartıştıkları bir canlandırma hazırlamaları yönergesini verir. Rosalinler canlandırmaya seçtikleri meslekleri verilen şu cümleye ekleyerek başlayacaktır : ‘Kızlar da olabilirler’. Canlandırmalarda özellikle de da ek ve bağlaç kullanımına örnek vermeleri istenir. Her canlandırma sonunda öğretmen doğaçlamada geçen ‘de da’lı cümleleri tahtaya yazar ve sınıfça bunların bağlaç mı ek mi olduğu tartışılır.

Değerlendirme

Bu aşamada öğretmen öğrencilere kitabın aynı bölümünden birleşik halde yazdığı cümlelerden oluşan parçayı ve a4 kağıtlarını dağıtır. Öğrenciler eşleriyle cümleleri birbirinden ayırarak normal bir paragraf haline getirip kağıtlarına yazar. Son olarak öğretmen cümlelerin ayrılmış halinin olduğu kağıtları öğrencilerle paylaşır.

Rosalin satış elemanı olmayı da düşünmü. Rosalin, yarım gün büroda çalışan annesinden orada neler yapıldığı ile ilgili bilgi aldı. Hepsini de çok iyi, güzel, saygın meslekler ana ana göre değiller. Fredi kızlarda hesap yeteneği öğretiyor. Matematik sınavlarında Rosalin'den kopya çekiyor. Öğretmen tahtaya ağırdığında da, Rosalin ona yardım ediyor. Rosalin kızların kaptan, jet pilotu, astronot, köpek eğitmeni, bacası temizleyicisi, spor spikeri de olabileceğini savunuyor.

Rosalin satış elemanı olmayı düşünmü. Rosalin, yarım gün büroda çalışan annesinden, orada neler yapıldığı ile ilgili bilgi aldı. Hepsini de çok iyi, güzel, saygın meslekler ana ana göre öğediller. Fredi kızlarda hesap yeteneği öğretiyor. Matematik sınavlarında Rosalin'den kopya çekiyor. Öğretmen tahtaya ağırdığında da, Rosalin ona yardım ediyor. Rosalin kızların kaptan, jet pilotu, astronot, köpek eğitmeni, bacası temizleyicisi, spor spikeri de olabileceğini savunuyor.

Rosalin satış elemanı olmayı düşünmü. Rosalin, yarım gün büroda çalışan annesinden, orada neler yapıldığı ile ilgili bilgi aldı. Hepsini de çok iyi, güzel, saygın meslekler ana ana göre öğediller. Fredi kızlarda hesap yeteneği öğretiyor. Matematik sınavlarında Rosalin'den kopya çekiyor. Öğretmen tahtaya ağırdığında da, Rosalin ona yardım ediyor. Rosalin kızların kaptan, jet pilotu, astronot, köpek eğitmeni, bacası temizleyicisi, spor spikeri de olabileceğini savunuyor.

Rosalin satış elemanı olmayı düşünmü. Rosalin, yarım gün büroda çalışan annesinden, orada neler yapıldığı ile ilgili bilgi aldı. Hepsini de çok iyi, güzel, saygın meslekler ana ana göre öğediller. Fredi kızlarda hesap yeteneği öğretiyor. Matematik sınavlarında Rosalin'den kopya çekiyor. Öğretmen tahtaya ağırdığında da, Rosalin ona yardım ediyor. Rosalin kızların kaptan, jet pilotu, astronot, köpek eğitmeni, bacası temizleyicisi, spor spikeri de olabileceğini savunuyor.

Rosalin satış elemanı olmayı düşünmü. Rosalin, yarım gün büroda çalışan annesinden, orada neler yapıldığı ile ilgili bilgi aldı. Hepsini de çok iyi, güzel, saygın meslekler ana ana göre öğediller. Fredi kızlarda hesap yeteneği öğretiyor. Matematik sınavlarında Rosalin'den kopya çekiyor. Öğretmen tahtaya ağırdığında da, Rosalin ona yardım ediyor. Rosalin kızların kaptan, jet pilotu, astronot, köpek eğitmeni, bacası temizleyicisi, spor spikeri de olabileceğini savunuyor.

Rosalin satış elemanı olmayı düşünmü. Rosalin, yarım gün büroda çalışan annesinden, orada neler yapıldığı ile ilgili bilgi aldı. Hepsini de çok iyi, güzel, saygın meslekler ana ana göre öğediller. Fredi kızlarda hesap yeteneği öğretiyor. Matematik sınavlarında Rosalin'den kopya çekiyor. Öğretmen tahtaya ağırdığında da, Rosalin ona yardım ediyor. Rosalin kızların kaptan, jet pilotu, astronot, köpek eğitmeni, bacası temizleyicisi, spor spikeri de olabileceğini savunuyor.

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Ders	: Türkçe
Katılımcı	: 4/C Sınıfı öğrencileri (Deney grubu; 12 erkek, 12 kız)
Yer	: Drama Dersliği
Tarih	: 4 ARALIK 2018
Süre	: 40 + 40 dakika
Öğrenme Alanı	: Yazma
Yöntem ve Teknikler	: Yaratıcı drama (rol oynama, doğaçlama)
Araç- Gereçler	: Hazırlık aşaması için hazırlanmış ikiye bölünmüş hayali ve gerçek unsurlar barındıran cümle kağıtları, Christine Nöstlinger'in 'Alev Saçlı Kız' kitabından bir görsel kopyası (6 adet)

Kazanımlar

1. Hayali ve gerçek unsur nedir fark eder.
2. Hayali unsur taşıyan cümleler oluşturur.

Hazırlık-Isınma

Grup yerde çember olur ve öğretmen elindeki kutuda ikiye bölünmüş cümlelerin olduğunu söyler. Hemen yanındaki öğrenciye cümle kutusunu uzatır ve rastgele bir cümle seçmesini kutuyu yanındaki arkadaşına uzatması yönergesini verir. Cümlesini seçen öğrenci seçtiği cümleyi arkadaşlarıyla paylaşmaz. Grupta herkes cümlelerini seçtikten sonra herkes ayağa kalkar ve öğretmen “Şimdiki görevimiz elimizdeki yarım cümlelerin diğer yarısını bulmak. 3 dakika içinde bakalım kimler doğru ve anlamlı cümleler oluşturabilecek. Cümlelerini tamamladığını düşünen arkadaşlar bana kontrol ettirip oturabilirler” der ve işaretiyle etkinliği başlatır. 3 dakika içinde öğrenciler cümlelerini arkadaşlarının cümleleriyle karşılaştırarak tamamlar. Yarım cümlelerini birleştiren ikililer bir arada oturur. Her ikili tamamladığı cümlelerini sesli bir şekilde grupta paylaşır. Tüm cümleler sesli okunduktan sonra öğretmen öğrencilere gerçek ve hayal deyince aklınıza ne geliyor sorusunu sorar. Öğrencilerden yorumlar alınır ve gerçek ve hayal unsurlarla ilgili bilgi aşağıdaki tanımlar öğrencilerle paylaşılır ve yorumlanır:

“Gerçek unsur, günlük hayatta karşılaşılabileceğimiz durumları ifade eder. Hayali unsur ise günlük hayatta yaşanması mümkün olmayan, zihinde tasarlanmış hayali durumları ifade eder.”

Bu bilgiden sonra öğrencilerin cümlelerine yeniden bakmaları ve hayali mi yoksa gerçek unsur mu içerdiklerini tartışmaları istenir. Her ikili cümlesini tekrar okur ve az önce paylaşılan bilgi üzerinden cümlelerindeki hayal ya da gerçek unsurları grupta paylaşır. Her ikili cümlesini bu şekilde grupta paylaştıktan sonra etkinlik sona erer.

GERÇEK UNSUR İÇEREN CÜMLE YARILARI

ARKADAŞLARIM BANA SÜPRİZ
DOĞUM GÜNÜ HAZIRLAMIŞ

UÇAKTA BULUTLARIN ARASINDAN GEÇERKEN
KOCA BİR KUŞ SÜRÜSÜ GÖRDÜM

GÜNEŞ, GÜNEŞ SİSTEMİNİN
MERKEZİNDE YER ALMAKTADIR

KESİLEN AĞAÇLARI KAMYONA
YERLEŞTİRİRKEN BİRİ YERE DÜŞTÜ

KÜÇÜKKEN KEDİLERİ HİÇ SEVMEZDİM
ŞİMDİ ÜÇ KEDİM VAR

BAZEN YATAĞIMA UZANIP UZUN
UZUN HAYALLER KURARIM

HAYALİ UNSUR İÇEREN CÜMLE YARILARI

KARINCALAR NEŞE İÇİNDE
ŞARKI SÖYLÜYORLARDI

GÜNEŞ GÖRDÜĞÜ TÜM
İNSANLARA GÖZ KIRPIYORDU

AĞAÇLAR ORMANDA KALMAK İÇİN
TOPLANIP KARAR ALDILAR

SABAHA KADAR BULUTLARIN
ÜZERİNDE DOLAŞIP DURDUM

ADAM HAYVANLARLA KONUŞUP
ONLARLA ANLAŞABİLİYORDU

SAM GÖRÜNMEZ OLABİLİYOR VE
İSTEDİĞİ YERE IŞINLANABİLİYORDU

Canlandırma

1. Etkinlik

Öğretmen bu etkinlik için öğrencilere arkadaşlarına dokunmadan, onları rahatsız etmeden yere uzanmaları gerektiği yönergesini verir. Her öğrencinin yere doğru şekilde uzandığından emin olduktan sonra, öğretmen öğrencilerden sadece kendisinin söylediklerine odaklanmalarına ve sadece söylenenlerle ilgili düşüncelerini ister ve öğrencilere düşünme süresi verecek şekilde aşağıdaki yönergeleri sırasıyla verir:

“Yerde rahatça uzandınız yavaşça uykuya dalıyorsunuz. Çok geçmeden rüya görmeye başladınız. Rüyanızda doğüstü, özel yeteneklere sahip bir kahramansınız. Daha önce görülmemiş bir çizgi film ya da bir roman kahramanı. Şimdi özel ve doğüstü yeteneğinize odaklanın. Yeteneğiniz ne? Ne yapabiliyorsunuz? Yeteneğinizden kimin haberi var? Yeteneğinizi gören ne diyor, nasıl tepki veriyor? Adınız ne? Kendinize bir isim verin. İsmi uzun mu olsun kısa mı? Özel bir hareketiniz de olsun. Hareketinizi düşünün ve hayalinizde hareketinizi yapın. Kendinizi bir daha gözden geçirin. Şimdi yavaşça gözlerinizi açın ve oturun olduğunuz yerde kalın. Şimdi yanına gelip dokunduğum arkadaşım ayağa kalkıp bize kendini tanıttacak. Adını söyleyecek ve hareketini yapacak, yeteneğini ve bu yeteneğini kimin bildiğini açıklayacak.”

Bu yönergelerden sonra öğretmen sırayla tüm öğrencilere dokunur ve öğrenciler hayali kahramanlar olarak gruba kendilerini tanıtır. Özellikle doğüstü yeteneklerden bahsedilirken hayali unsurlara tekrar dikkat çekilir ve etkinlik tamamlanır.

2. Etkinlik

Grup 6 ya kadar sayarak 4'erli 6 grup olur. Öğretmen her gruba Christine Nöstlinger'in 'Alev Saçlı Kız' kitabından bir görselin kopyasını verir. Genel olarak görselle ilgili konuşulur. Öğretmen görseldeki kızın da biraz önce öğrencilerin hayalini kurduğu ve canlandığı kahramanlar gibi özel yetenekleri olan bir kahraman olduğu bilgisini paylaşır. “Bu kahraman yeni bir çizgi film için tasarlanmış. Gruptan iki kişi bu kahramanın yaratıcısı, diğer iki kişi de çizgi film yapımcısı. Kahramanın yaratıcıları kahramanı yapımcılara tanıttıkları. Yapımcılar da kahramanla ilgili onlara soru soracaklar ve sonun da bu kahramanın filmi çekip çekmeyeceklerine karar verecekler.” yönergelerinden sonra öğretmen her grubun görseli yorumlayıp verilen duruma uygun canlandırmalar hazırlaması bilgisini verir. Grupların canlandırmaları tek tek izlenir ve bu etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme

Öğretmen öğrencilere görselini paylaştığı bu kahramanla ilgili bir metnin başlangıcını verir ve bu metni hayal ürünü ifadeler kullanarak tamamlamaları yönergelerini verir. Metinler tamamlanır ve herkes farklı bir kişinin metnini okur ve hayali ifadelerin altını çizer. Daha sonra herkes çemberde oturur ve bu ifadeleri sırayla sesli bir şekilde okur.

AŞAĞIDA VERİLEN METNİ HAYAL ÜRÜNÜ İFADELERLE TAMAMLAYALIM.

Bir zamanlar küçük bir Frida vardı. Saçları tuhaftı. Birkaç tutamı domates kırmızı, perçemleri havuç rengi, kalanlarsa ahududu şerbeti gibi kızıldı. Çocuklar Frida'yı gördüklerinde ona gülerlerdi. 'Alev alev Frida geliyor. Yangın var, Frida'nın kafası yanıyor!' diye bağırırlardı.

Frida bir gün saçlarından kurtulmak istedi. Onları kesti!

Annesi Frida'nın saçının kesik olduğunu görünce "Bazı zamanlarda sana saç ektiririz kızım" dedi. Frida bunu duyunca bayıldı. Sonra annesi onu arabaya bindirdi ve o fark etmeden saç ektirdi. 20 y sonra saçları büyüdü ve rengine bakmamışlardı ve beyazdı saçları bunlarda görünmez oldu.

M. ACP

AŞAĞIDA VERİLEN METNİ HAYAL ÜRÜNÜ İFADELERLE TAMAMLAYALIM.

Bir zamanlar küçük bir Frida vardı. Saçları tuhaftı. Birkaç tutamı domates kırmızı, perçemleri havuç rengi, kalanlarsa ahududu şerbeti gibi kızıldı. Çocuklar Frida'yı gördüklerinde ona gülerlerdi. 'Alev alev Frida geliyor. Yangın var, Frida'nın kafası yanıyor!' diye bağırırlardı.

Frida bir gün saçlarından kurtulmak istedi. Onları kesti!

Tom o an saçları kesildikten daha da kırmızı oldu. Frida buna fak şaşırdı. Saçlarından nefret ediyordu. Saçları kanamaya başladı. Saçları anları kesmek uğraşın Frida'ya soldu. Kedi Vite adayı barış. Kedi Vite saçlara Frida ile karga etmelerini istedi.

BEŞİNCİ OTURUM

Ders	: Türkçe
Katılımcı	: 4/C Sınıfı öğrencileri (Deney grubu; 12 erkek, 12 kız)
Yer	: Drama Dersliği
Tarih	: 11 ARALIK 2018
Süre	: 40 + 40 + 40 dakika
Öğrenme Alanı	: Yazma
Yöntem ve Teknikler	: Yaratıcı drama (rol oynama, doğaçlama)
Araç- Gereçler	: Canlandırma aşaması için Christine Nöstlinger'in 'Kim Takar Salatalık Kralı' adlı kitabından alınan bir metin, değerlendirme için aynı kitaptan uyarlanan hikaye öğelerinin olduğu yazma çalışma kağıdı, kalemler.

Kazanımlar

- 1.Bir hikayeyi oluşturan öğeleri kavrar.
- 2.Öğeleri verilen bir hikayeyi geliştirir.

Hazırlık-Isınma

1.Etkinlik

Öğretmen öğrencilerle çemberde ayakta durur ve “Hikaye sepeti adlı bir oynayacağız” der. Bu oyun için çemberdeki herkes sırasıyla ‘olay, kişiler, mekan, zaman’ sayarak hikaye öğelerinden birini seçmiş olur. Öğretmen herkesin hangi öğe olduğunu hatırlatmak için çemberdekilere rastgele ne olduklarını sorar. İlk oyunda öğretmen ebe olur ve kuralları bir örnekle açıklar. Öğretmen “ Ebe olan kişi çemberin ortasına gelir ve hikaye öğelerinin birinin adını söyler. Ebe hangi öğeyi söylerse o isimdeki öğeler çemberde yer değiştirmek zorunda kalır. Diğer öğeler sabit durur. Mesela ‘olay’ denildi olaylar yer değiştirir. Olaylar yer değiştirirken ebenin amacı da boş olan bir yere geçmektir. Kendine yer bulamayan öğe dışarda kalır ve yeni ebe olur.” yönergelerini öğrencilerine uygulamalı şekilde verir. Oyun esnasında dışarda kalanlara yardımcı olması için gruptakiler nerenin boş olduğunu arkadaşlarına işaret edebilir. Oyun bir müddet böyle oynandıktan sonra öğretmen yeni bir yönergeyi daha paylaşır. Bu defa öğrenciler sadece bir öğe değil iki öğenin adını söyleyebilir. Oyun bir süre de böyle devam eder ve öğretmen son olarak yeni bir önerge daha verir. “Ebe isterse tek öğenin ismini isterse iki öğenin ismini söyleyebilir. Bu aşamada ebe ‘Hikaye Sepeti’ de diyebilir. Eğer ebe ‘Hikaye Sepeti’ derse tüm öğeler yer değiştirip kendine yeni bir yer bulmak zorunda kalır. Kendine yer bulamayan ya da çemberde en geç yer bulan oyunun yeni ebesi olur” der ve örnek olarak bu yönergeyle birlikte oyunu oynanır. Bu etkinliğe öğretmenin uygun gördüğü süre boyunca devam edilir.

Ara Değerlendirme

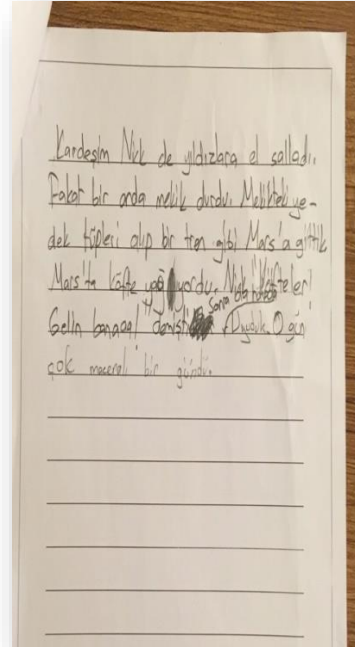
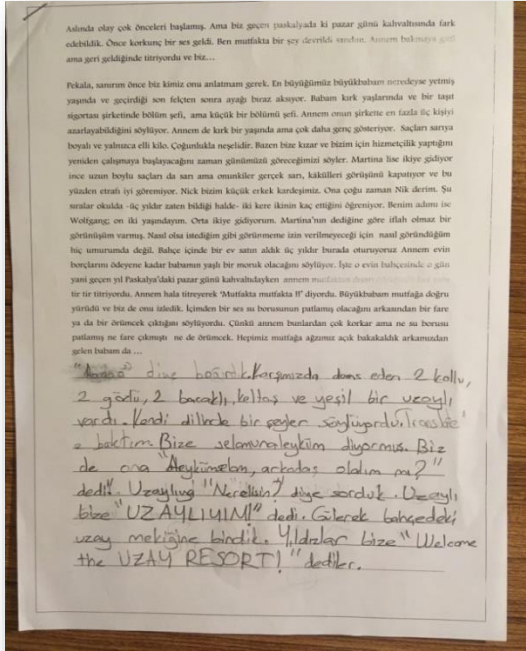
Hikaye sepeti oyunundan sonra öğrenciler yerde oturur ve oynadıkları oyunda kullanılan kelimelerle ilgili konuşulur. Bunların hikayenin öğeleri olduğu ve bunlardan biri eksik olursa hikayenin uygun şekilde yazılmayacağı bilgisi paylaşılır ve öğrencilere çemberdeyken öğelere örnek vermeleri istenir. Örnekler üzerinden hikaye öğeleri tartışılır.

2.Etkinlik

Grup çember olur ve 4 sayarak gruplara ayrılır. Her gruba Christine Nöstlinger'in 'Kim Takar Salatalık Kralı' isimli kitabından alınan tamamlanmamış metinlerden her gruba iki adet verilir. Öğretmen öğrencilere bu metinleri grupça okumalarını ve az önce çalıştıkları öğeleri bu metinde belirlemeleri yönergelerini verir. Ancak metinde bir ögenin eksik olduğunu ve onu bulmalarını da söyler. Her grup öğeleri bulup eksik olan ögeyi bulma işini tamamlayınca hikaye üzerinden konuşularak bu etkinlik sonlandırılır.

Canlandırma

Bu aşamada öğretmen öğrencilerden grupları bozmadan bir önceki etkinlikte kullanılan metin için bir son yazmaları yönergelerini verir. Her grup hikayesine uygun bir son yazar. Tamamlanan hikayeler öğretmen tarafından toplanır. Her gruba kendi hikayesi gelmeyecek şekilde dağıtılır ve gruplardan ellerindeki hikayeleri canlandırmaları istenir. Canlandırmalar tek tek izlenip yorumlandıktan sonra bu etkinlik sona erer.

Ashında olay çok önceleri başlamış. Ama biz geçen paskalyada ki pazar günü kahvaltısında fark edebildik. Önce korkunç bir ses geldi. Ben mutfakta bir şey devrildi sandım. Annem bakmaya gitti ama geri geldiğinde titriyordu ve biz...

Pekala, sanırım önce biz kimiz onu anlatmam gerek. En büyüğümüz büyükbabanı neredeyse yetmiş yaşında ve geçirdiği son felçten sonra ayağı biraz aksıyor. Babam kırk yaşlarında ve bir taşıt sigortası şirketinde bölüm şefi, ama küçük bir bölümü şefi. Annem onun şirkette en fazla üç büyüğü azarlayabildiğini söylüyor. Annem de kırk bir yaşında ama çok daha genç gösteriyor. Saçları sarıya boyalı ve yalnızca elli kilo. Çoğunlukla neşelidir. Bazen bize kızar ve bizim için hizmetçilik yaptığını yeniden çalışmaya başlayacağını zaman günümüzü göreceğimizi söyler. Martina lise ikiye gidiyor ince uzun boylu saçları da sarı ama omunkiler gerçek sarı, kükülleri gördüğünü kapatıyor ve bu yüzden etrafı iyi göremiyor. Nick bizim küçük erkek kardeşimiz. Ona çoğu zaman Nik derim. Şu sıralar okulda - üç yıldır zaten bildiği halde - iki kere ikinin kaç ettiğini öğreniyor. Benim adımla ise Wolfgang; on iki yaşındayım. Orta ikiye gidiyorum. Martina'nın dediğine göre iflah olmaz bir görünüşüm varmış. Nasıl olsa istediğim gibi görünmeme izin verilmeyeceği için nasıl göründüğüm hiç umurumda değil. Bahçe içinde bir ev satın aldık üç yıldır burada oturuyoruz Annem evin borçlarını ödeyene kadar babamın yaşlı bir moruk olacağını söylüyor. İşte o evin bahçesinde o gün yarım tır titriyordu. Annem hala titreyerek "Mutfakta mutfakta!" diyordu. Büyükbabanı mutfaka doğru yürüttü ve biz de onu izledik. İçimden bir ses su borusunun patlamış olacağını arkasından bir fare ya da bir örümcek çıktığını söylüyordu. Çünkü annem bunlardan çok korkar ama ne su borusu patlamış ne fare çıkmıştı ne de örümcek. Hepimiz mutfaka ağızımız açık bakakaldık arkamızdan gelen babam da ...

Evimizin bir Pitbull vardı. Mutfağımızın bütün camlarında kırıklar vardı. Annem bunun işin titriyordu. Babamda çok korktu ve az kalsın bayılıyordu. Sonra bu tatlı köpeği gördü ve çok sevdi. Babam bizimle kal sin" dedi. Annemde: "Hayır ben çok korkarım" dedi. Ama oy birliği ile evde kaldı. Nick "Yaşo sin! Yaşo sin" diye bağırıyordu. Babamda çok sevinmişti. Badrumda ona bir kulube yaptık. Artık

Orada kalacaktı. Oda orayı çok beğendi. S
Bahçeye çıkıp top oynadılar. ve Akşam oldu. Herkes
uyudu. Sabah olunca kahvaltımızı yapıp. Bahçeye
çıkıldık. Biz köpeklerle birlikte top oynadık. Sonra
çok yorulduk. Öğlen olunca ısgarada yemek
yedik. Artık anemide alışmıştı. Çok mutlu bir
hafta sonu geçirdik. Yine bir gün top oynarken
top yala çıktı köpek topu alırken orada
gefti ve köpeği ezdi. Sonra tüm aile
üyeleri ağladı. 2. ay sonra köpek öldü

Değerlendirme

Bu bölümde öğrencilere az önce tamamlanan hikayeden 'Salatalık Kral' ile ilgili öğeleri verilmiş yeni bir hikaye yazmaları istenir. Öğretmen öğrencilere hikayelerini yazarken öğelerle ilgili detayları düşünüp yazmaları, olay örgüsüne dikkat etmeleri ve yazım noktalama kurallarına uymalarını hatırlatılır. Herkes hikayesini tamamladıktan sonra tek tek okur ve bu etkinlik sona erer.

Kumiler bodrum katında yaşayan kümi halkıdır. Bir de onların kralı vardır. Bir gün kümi halkı ve kumilerin kralı çok dıcır. Herkes çok sevinçlidir. Çünkü o gün Pasakalya bayramıydı. Bodrum Katından mutfağa çıktılar. Kral bütün kırıntıları istedi ve "Hemen" diye bağırdı. Kümi halkı isyan etti. "Bizim neye yok." Kralda "Çünkü ben kralım" dedi. Sonra kümi halkı gece kralı yattıktan sonra kaçı. Sabah olunca kral halkı ve hiç kimseyi bulamadı. Kral yendisini yalnız kissetti ve birdaha hiç kimseye artıslılı teslim oldu.

Bir zamanlar Kumi Halkı diye bir halk vardı.
Halkın kralı Kumiymiş. Halk, kralını çok severmiş.

Bir gün, market reanında oynarlarken bir çekirdek
aile gelip bütün kumileri almış. Tabii kumiler buna
çok kızmış. Bir de üstüne üstelik aile salatalıkları
bodrum kata koymuş. Bodrum katı soğuk ve ıslaktır.
Kumiler bir dolapta sığınıyorlarmış. Budolapta kocaman
bir yorgan ve yastık varmış. Kumiler bunlar ile
geçiniyorlar. Birkaç ay geçtikten sonra kumiler dayanamamışlar ve isyan çıkarmışlar. Kralını dayanın demiş.
Yakında gidip insanlarla konuşacağım.

Bu sırada aile habersiz bir şekilde televizyon
izliyormuş. Oyunlar oynayıp yemek yapıyorlarmış. Bir
gün, anneleri mutfığa gitmiş. Yemek yapacakmış.
Alt dolabı açmış ve bizim Kumilerin kralını
görmüş. Anne bağırmış, baba korkmuş, kardeşler susmuş.
Herkes mutfığa geldiğinde bir de ne görsünler!
Salatalıktan bir canavar. Hem de tacı var! Salatalık
canavar konuşmaya başlamış. Kumilerin isyan çıkardıklarını
neler yazdıklarını ve aileye çok kızdığını anlatmış. Baskından
yukarıya bir barın ile gelmişti.

Aile bunu fark edince hemen bodrum katına
inip salatalık Kumileri çıkarmış. Ha, isyan çıkarmalarının
ikinci nedeni ise her bir gün sabah koltuğu. İşin bir
Kumi gidiyormuş. Aile bu durumu anlamış ve Kumiler
ile iş işe yapmaya başlamış.

ALTINCI OTURUM

Ders	: Türkçe
Katılımcı	: 4/C Sınıfı öğrencileri (Deney grubu; 12 erkek, 12 kız)
Yer	: Drama Dersliği
Tarih	: 18 ARALIK 2018
Süre	: 40 + 40 + 40 dakika
Öğrenme Alanı	: Yazma
Yöntem ve Teknikler	: Yaratıcı drama (rol oynama, doğaçlama)

Araç- Gereçler : Hazırlık aşaması için çikolata yapımını gösteren kesilmiş resimler ve yönerge cümleleri, Christine Nöstlinger'in 'Puding Poli Çözüyor' adlı kitabından alınan kesilmiş tarif metinleri, aynı kitaptan değerlendirme için alınmış tarif konulu yazma çalışması kağıtları, renkli kartonlar, yapıştırıcılar ve kalemler

Kazanımlar

1.İş basamaklarına göre yönerge oluşturur.

Hazırlık-Isınma

Öğretmen öğrencilere 1,2,3,4 saydırarak gruplar oluşturur. Her gruba çikolata yapım aşamalarını gösteren karışık halde resim ve cümle setleri verilir. Öğretmen öğrencilere grup halinde öğretmenin işaretiyle başlayarak belirli bir sürede resimlerle cümleleri eşleştirmelerini ve sonra da bu resimleri çikolata yapımını anlatan bir şema şeklinde kartona yapıştırmalarını ister. Gruplar tek tek resim ve cümleleri eşleştirip şemalarını oluşturduktan sonra öğretmen resim ve cümlelerin doğru eşleşmeleri ve doğru sırasını göstererek her grubun doğru eşleşme ve sıralamayı yaptığından emin olur. Cümleler tek tek öğretmen tarafından okunur.

1

İLK OLARAK KAKAO AĞACINDAN MEYVELER TOPLANIR.

2

KAKAO ÇEKİRDEKLERİ MEYVEDEN ÇIKARILIR.

3

ÇEKİRDEKLER İSİ VERİLEREK MAYALANDIRILIR.

4

SONRA ÇEKİRDEKLER GÜNEŞTE KURUTULUR.

5

BÜYÜK TORBALARA DOLDURULUR.

6

TREN YA DA KAMYONLARA YÜKLENİR.

7

FABRİKAYA GÖTÜRÜLÜR.

8

ÇEKİRDEKLER FABRİKADA KAVRULUR.

9

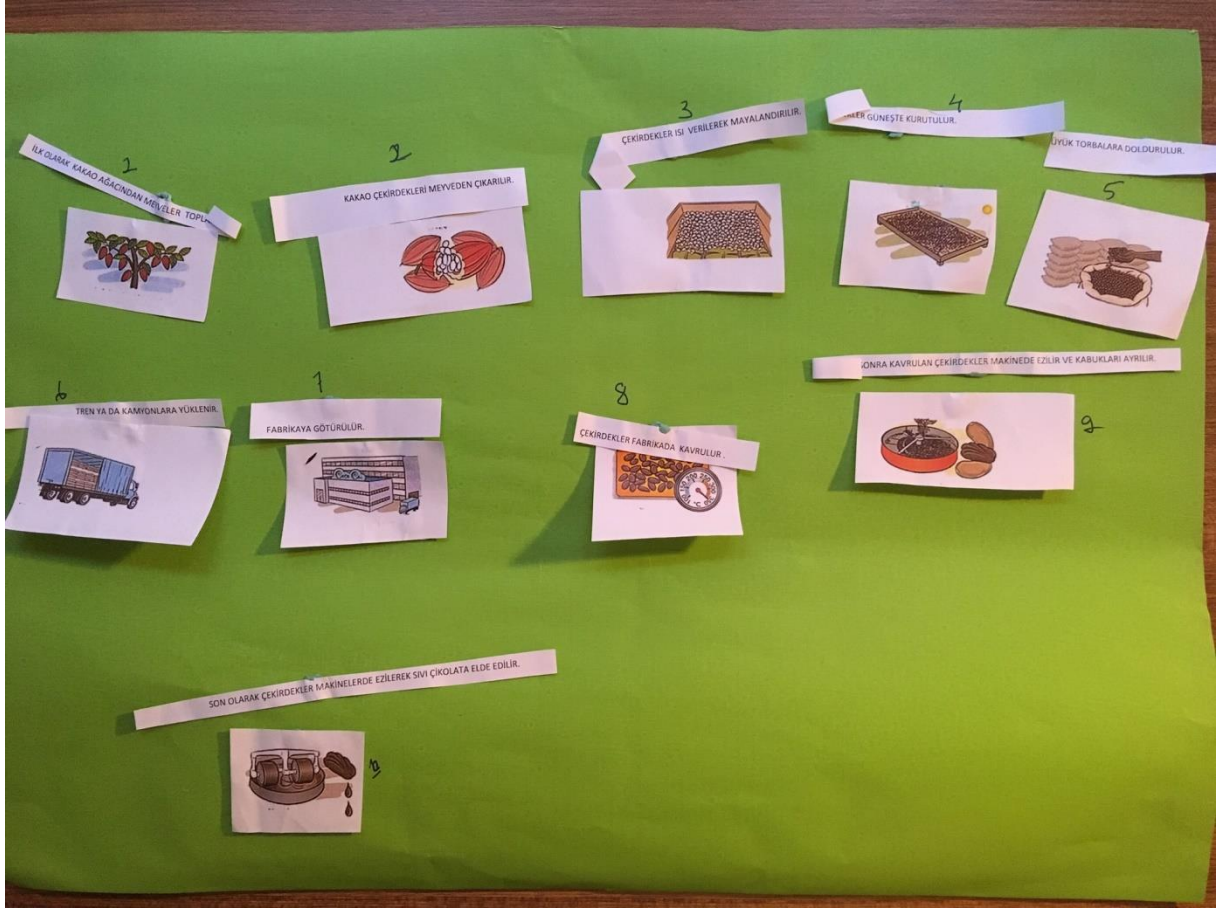

DAHA SONRA KAVRULAN ÇEKİRDEKLER MAKİNED E ZİLİR VE KABUKLARI AYRILIR.

10

SON OLARAK ÇEKİRDEKLER MAKİNELERDE E ZİLEREK SIVI ÇİKOLATA ELDE EDİLİR.

Ara Değerlendirme

Bu aşamada öğretmen öğrencilere cümlelerle ilgili aşağıda belirtilen noktalara ilişkin sorular yönelterek yönerge cümlelerinin özellikleri ile ilgili bilgilendirme yapar.

1. Cümlelerin öznelerine bakalım normalde kurduğumuz cümlelerden farklı mı?

2. İş basamakları nedir sizce?

3. Böyle cümleler acaba başka nerelerde karşımıza çıkar bir düşünelim.

Bu sorular ve öğrencilerin cevapları üzerinden yönerge cümlelerinin özellikleri öğrencilerle paylaşılır.

Canlandırma

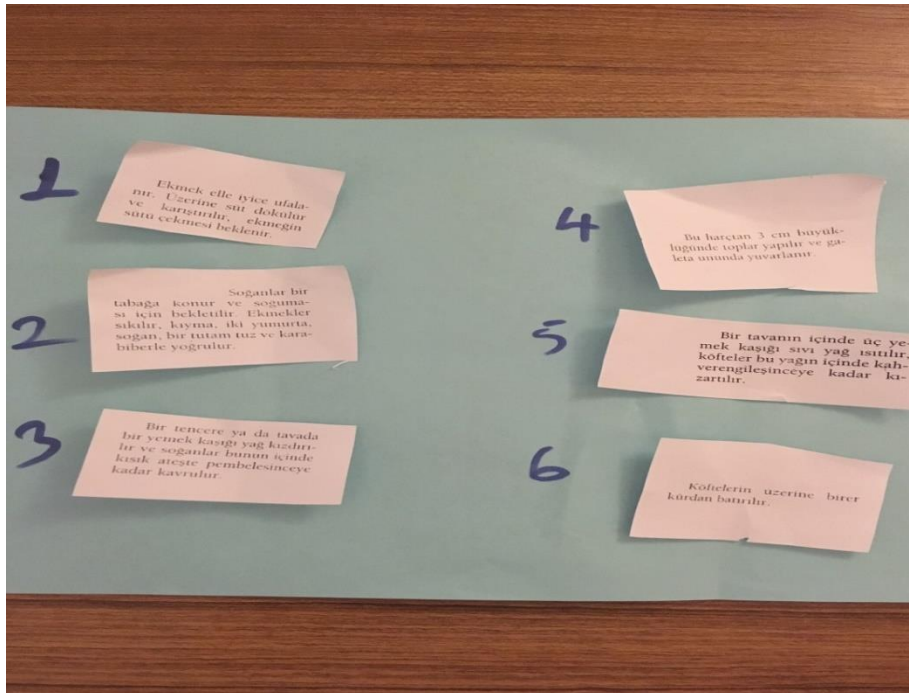
Öğretmen “Biraz önce çikolata nasıl elde edilir, bunun aşamalarını gördük. Şimdi gelin çikolatayla bir şeyler yapalım.” der. Öğrenciler 4 sayarak gruplara ayrılır. Öğretmen her gruba diğer gruplara duyurmadan çikolatayla yapılan bir şey söyler. 1. grup çikolatalı süt, 2. grup çikolatalı kek, 3. grup çikolatalı mısır gevreği, 4. grup çikolatalı sürpriz yumurta. Öğretmen öğrencilere “Şimdi fabrikalarınıza gidip size verdiğim çikolatalı şeyleri üretmeye başlayabilirsiniz. Öncelikle iş basamaklarına göre neler yapılacağını tartışın. Sonra iş bölümü yaparak bize o şeyin yapılışını sözsüz olarak canlandırın. Biz de sizlerin ne ürettiğinizi tahmin edelim. Bizim tahminlerimizden sonra siz bize iş basamaklarınızı ve ne yaptığınızı sözlü ve hareketli anlatabilirsiniz.” bilgisini paylaşır.

Öğretmen, öğrencilerin ne yapacaklarını anladıklarından emin olduktan sonra hazırlanmaları için onlara süre verir. Her grup hazır olduktan sonra canlandırmalar tek tek izlen ve izleyiciler tahminlerde bulunur. Tahminlerden sonra ve gruplar yönerge cümlelerini teker teker söyleyerek iş basamaklarını anlatırlar.

Değerlendirme

1. Etkinlik

Bu etkinlikte öğrenciler 4 saydılarak gruplara ayrılır. Öğretmen öğrencilere ‘Puding Poli Çözüyor’ kitabından hazırlanan kesilmiş tarif cümlelerini verir ve bu cümleleri verilen sürede doğru şekilde sıralayan grupların kazanacağı bilgisini verir. Tüm gruplar sıralama işini belirtilen süre sonunda bitirdikten sonra öğretmen tarifleri tek tek ve doğru sırada okur ve kazanan gruplar belli olur. Diğer grupların yanlışları da düzeltilir.

2. Etkinlik

Öğretmen bu aşamada öğrencilere 'Puding Poli Çözüyor' kitabından alınmış sadece malzemelerin bulunduğu tarif yazma kağıtlarını verir. Bu etkinlikte öğrenciler bireysel olarak çalışır ve kağıtta yazan malzemeleri kullanarak tarif yazarlar. Öğretmen öğrencilere yazılarını iş basamaklarına dikkat etmeleri gerektiğini ve yönerge cümlelerini nasıl yazdıklarını hatırlamaları bilgisini paylaşır. Bu etkinlik sonunda tarifler okunur. Yönergeler üzerinden düzeltmeler yapılarak bu aşama sonlanır

1 kupa
Hazırlama süresi: 10 dakikadan az

1 - 2 kahve kaşığı toz kakao
2 - 3 kahve kaşığı şeker
yaklaşık 1/4 litre süt

Gerekli aletler
küçük tencere
arzuya göre el mikseri

İlk olarak 1 tencereye 1 veya 2 kahve kaşığı toz kakao dökün sonra 2 veya 3 kahve kaşığı toz şeker dökün. Bundan sonra yaklaşık 1/4 litre süt gerekir. Ocağa koymadan önce arzuya göre el mikseri ile karıştırın sonra ısıtın. En son ağızta için,

Sıcak Kakao

1 kupa
Hazırlama süresi: 10 dakikadan az

1-2 kahve kaşığı toz kakao
2-3 kahve kaşığı şeker
yaklaşık 1/4 litre süt

Gerekli aletler
küçük tencere
arzuya göre el mikseri

Dolabımızdan 1 tane kupa alıyoruz.
1-2 kahve kaşığı toz kakao
küpamıza döküyoruz. tencelerimize
döküyoruz. küpamıza yaklaşık 2-3 kahve
şeker kaşığı tencelere döküyoruz
küpamıza yaklaşık 1/4 litre süt koyup
tencereye döküyoruz arzuya göre
el mikseri küçük tencere daktiklenmiş
karıştırılır. fırında ısıtılır. Bardağa koyup
sıcak.

AFİYET OLSUN

YEDİNCİ OTURUM

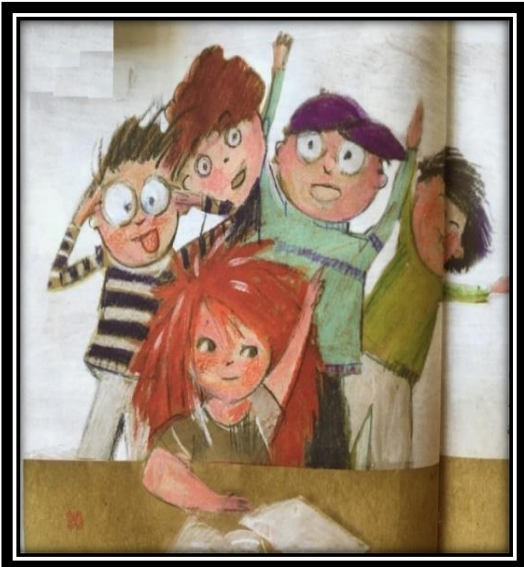
Ders	: Türkçe
Katılımcı	: 4/C Sınıfı öğrencileri (Deney grubu; 12 erkek, 12 kız)
Yer	: Drama Dersliği
Tarih	: 25 ARALIK 2018
Süre	: 40 + 40 + 40 dakika
Öğrenme Alanı	: Yazma
Yöntem ve Teknikler	: yaratıcı drama (rol oynama, doğaçlama)
Araç- Gereçler	: Hazırlık aşaması için Christine Nöstlinger'in 'Alev Saçlı Kız' adlı kitabından alınan resimler, yazma çalışması kağıtları ve kalemler

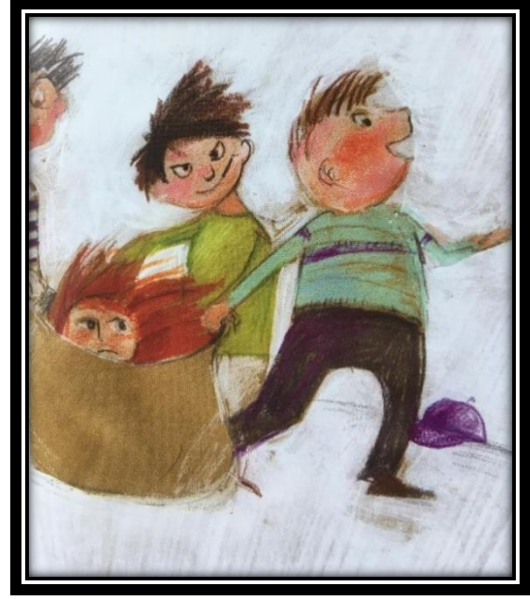
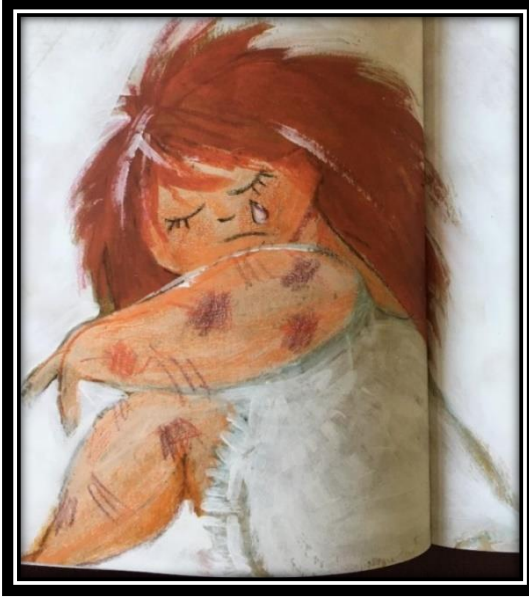
Kazanımlar

1. Görsellerden faydalanarak duygu düşüncelerini ifade ettiği kısa metinler oluşturur.

Hazırlık-Isınma

Öğrenciler 4 sayarak gruplara ayrılır. Daha önceden drama salonunun duvarlarına kapalı şekilde asılmış her bir fotoğrafın önüne bir grup geçer. Öğretmen “Şimdi bir resim sergisine geldiniz, önünüzdeki resimleri benim işaretimle açıp inceleyiniz ve grupça olabildiğince sessiz yorumlayınız. Sizce gördüğünüz resimdekiler kim, neredeler, duyguları ne kendi aranızda konuşunuz. Benim işaretimle herkes bir yandaki resme geçerek aynı şekilde yorumlayacak. Her grup her resmi bu şekilde incelemeyi tamamlayınca resim sergisi gezimiz tamamlanacak.” bilgisini verir. Öğrenciler grupça tek tek resimleri inceler, yorumlar ve etkinlik sona erer.

Ara Değerlendirme

Öğrenciler çember olup yerde oturur ve resimler tek tek tüm grupla yorumlanır. Tüm fotoğraflardaki ortak nokta üzerine konuşulur. Bu fotoğrafların ‘Alev Saçlı Kız’ isimli kitaptan alındığı daha önceki atölyede de onunla ilgili bir etkinlik yaptıkları öğrencilere hatırlatılır. Bu kıza diğer çocukların davranışları ve nedenleri üzerinden öğrencilerle konuşularak zorbalık konusuna giriş yapılır. Öğrencilere “Zorbalık deyince aklınıza ne gelir?” sorusuyla beyin fırtınası yaptırılır. Öğrencilerin ‘Zorbalık yapan.....’ diye başlayan cümleyi tamamlaması beklenir ;

“Zorbalık yapan; arkadaşına zarar verendir, küfredendir, haksız yere şikayet edendir, alay edendir, tekme atandır, omuz atandır, kötü lakap takandır, arkadaşının eşyasını zorla alandır, arkadaşını oyuna almayandır vb. cevaplarla zorbalıkla ilgili tanımlar verilir.”

Canlandırma

1.Etkinlik

Öğrenciler ikili eş olurlar ve kendi aralarında A- B diye ayrılırlar. Gruplar çemberde ayakta durup eş zamanlı olarak doğaçlama yapacaklardır. Öğretmen hazırlık aşamasında konuştukları zorbalık konuş üzerinden aşağıdaki durumları verir:

Durum 1: A’lar B’lerin kulağını çeker.

Durum 2: A’lar B’lerle alay eder.

Durum 3: B’ler A’ların bir şeyini zorla alır.

Durum 4: B’ler A’ları oyuna dahil etmez.

“ Şimdi size söyleyeceğim durumları herkes aynı anda önce tek bir duruşla gösterecek sonra benim işaretimle ağır çekimde bu hareketi yapacak ve yine son olarak benim işaretimle hareketine söz ekleyerek doğaçlama yapacak. Durumları verirken rolleriniz de değişecek onun için lütfen durumları ve rolleri dikkatle dinleyip takip ediniz” yönergelerini paylaşır. Açıklamalardan sonra öğretmen gruplardan birisine deneme yaptırarak öğrencilerin ne yapacaklarını bildiklerinden emin olduktan sonra öğretmenin işaretiyle gruplar etkinliğe başlar. Herkes aynı anda sırasıyla, duruş ve hareketlerini gösterip sözlerini de ekler ve etkinlik sona erer.

Ara Değerlendirme

Öğrenciler çemberde oturur ve canlandırdıkları durumlarla ilgili yorumlar paylaşılır. Zorbalık yaparken ki hisler ve zorbalık görenin hisleri ile ilgili canlandırmalar üzerinden konuşulur.

2. Etkinlik

Öğrenciler 4 sayarak gruplara ayrılır ve her öğrenci grubuna daha önce resim sergisinde gördükleri resimlerden biri verilir. Bu resimden yola çıkarak zorbalıkla ilgili bir doğaçlama yapmaları istenir. Öğretmen öğrencilere doğaçlamalarında 5N 1K sorularına cevap vermeleri noktasını hatırlatır. Her grup hazırlıklarını tamamladıktan sonra canlandırmalar izlenir ve her canlandırmanın arkasından yorumlar dinlenilir.

Değerlendirme

Öğretmen bu aşamaya gelene kadar yapılan etkinlikleri kısaca öğrencilere hatırlatır. Bu etkinlikleri, konuştukları örnekleri ve resimleri de hatırlayarak günün konusu olan zorbalıkla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eden kısa bir metin yazmalarını ister. Öğrencilere yazacakları metin için kağıtları dağıtılır ve öğretmen ‘Metinleri yazarken yazım noktalama kurallarına uymayı, metnimize uygun başlık koymayı ve yazınızın bütünlüğüne dikkat etmeniz gerektiğini hatırlatırım’ diyerek öğrencilerin yazıya başlamalarına izin verir. Herkes metinlerini tamamlayınca öğrenciler metinlerini sesli şekilde okur ve etkinlik sona erer.

ZORBALIK NEDIR?

Siz arkadaşlarınıza nasıl davranıyorsunuz? İyi mi, yoksa kötü mü? Gözlerinizi kapatın. Düşünün ve empati kurun. "Kişi size zorbalık yapıyor. Sizinizi çekiyor ve abaya ediyor." Zorbalık yapmak çok kötü bir davranış ve ya çok kötü bir davranıştır. Artistik dealdır. Siz en iyi bir birey deşouduniz, arkadaşlarınız veya akrabalarınıza siteme olan eder miydi? Bunu arkadaşınıza veya akrabalarınıza sorun. Cevabını merak ediyorum. Siz arkadaşlarınıza sakın zorbalık yapmayın. Tık'larınıza ve abanelerini bekliyorum. Hoşçakalın.

Zorbalık Nedir?

Daşın birisi size zorbalık yaptığında ne hissedersiniz? Buradan vereceğimize cevapları düşünabiliyorum. İlk önce zorbalık nedir bir bakalım. Zorbalık, insanın fiziksel, ruhsal bir şekilde sizi kötü duruma düşürür. İnsanlar zorbalık yapmayı küçük yaşta öğrenir ve bu büyüme kadar gider. Bir örnek vereyim. Ofiste çalışan yaşlı bir teyze var. Ofisteki gençler teyze yaşlı olduğu için dalga geçiriyorlar. İşte bu bir zorbalık. Aslında onlarda yaptıkları gençler onlarla dalga geçtiğine mutlu olmayacak. İşte zorbalığın bir faydası yoktur. Zararı vardır. Biz evlerimizden dışarıya tek başımıza çıkmıyoruz değil mi? Neden hiç dışındayız? Çünkü bazı insanlar zorbalık yaptıkları için. Bu kötü bir durum. Eğer ki birisi size zorbalık yapıyorsa ondan intikam almanın konusunu düşünün. Çünkü intikamla çözüm olmaz. Siz katfen başka insanlara karşı zorbalık yapmayın.

Zarbalık Kötüdür

Zarbalık yapmak çok ama çok kötü. Zarbalık yapanlar hayatlarının sonuna kadar hep kötüdür. Vurmayanlar çok ama çok iyidir. Dişlanmalar bir dağ gibi yalnızdır. Fakat siz iyisiniz haydi iyiliğe merhaba kötülüğe baybay. Birine vurmak onu üzer, onu dışlamak onu üzer. Onu da dalga geçmek onu küçük düşürür. Hadi iyilik yapın.

Zarbalığın Sonucu

Zarbalık arkadaşın kulaklarını çekmek, dalga geçmek ve arkadaşını oyuna almamak gibi şeylerdir. Zarbalık çok kötü bir şeydir. Zarbalık her bir şeyi deşirir. Olayı dahada uzatır. Konuşmak en iyisidir. Örnek: Bugün arkadaşım benden rızinsiz kalemimi aldı. Çok üzeldim. Arkadaşımla konuşup neden böyle yaptığını sordum. Arkadaşım öğretmene kediğini söyledi. Kırkımlı benden akatığını dedi. Özet dilerim. Önemli değil dedim. Bir daha yapma. Öğretmenle konuşup anlaşabilirsin dedim. İşte bu zarbalıktır.

EK-9. Uygulama Fotoğrafları

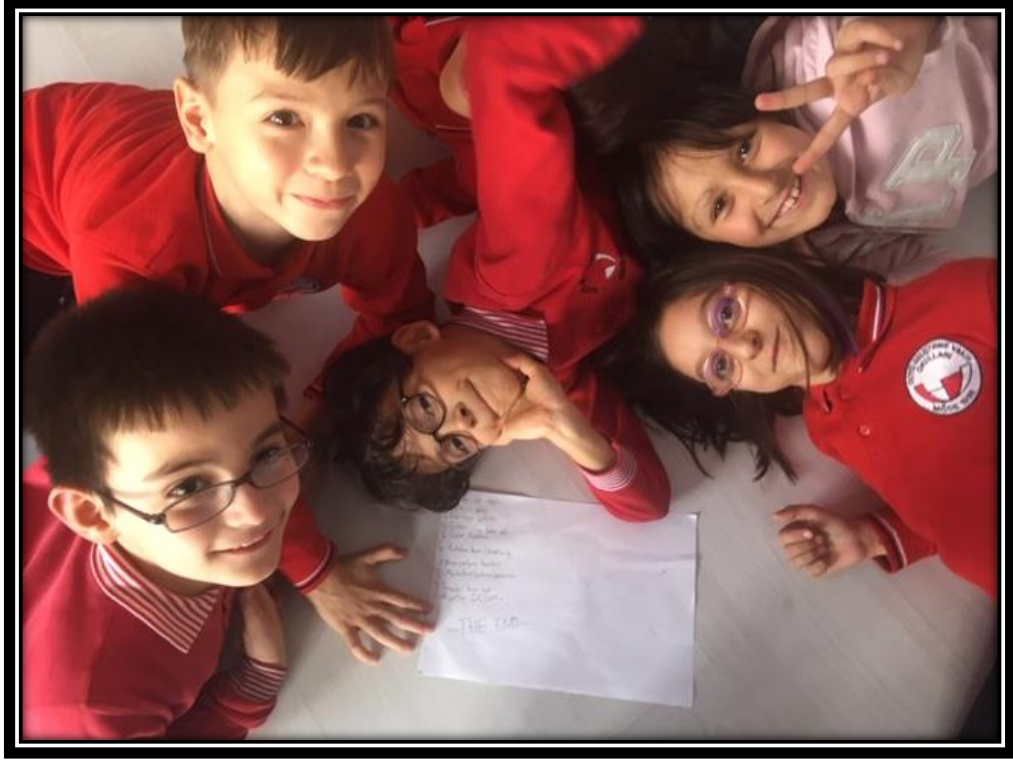
Yazma Çalışmalarından Fotoğraflar

Canlandırma Etkinliklerinden Fotoğraflar

Uygulama Sonu Fotoğraflar

EK-10. Uygulamalarda Kullanılan Christine Nöstlinger Kitapları

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Lutfiye Ayça ÇELİKBAŞ
Yabancı Dil : İngilizce
Doğum Yeri ve Yılı : Niğde / 1982
E-posta : ayaelkba@yahoo.com

Eğitim Geçmişi:

2015 - halen : Anadolu Üniversitesi Eğitimde Yaratıcı Drama Yüksek Lisans Öğrencisi
2001-2006 : Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dili Öğretmenliği Bölümü Öğrencisi

Mesleki Geçmişi:

2007- halen : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi
2017- halen : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Müdür Yardımcısı
2013-2015 : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Sınav Koordinatörü
2011-2013 : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu Müdür Yardımcısı

Yurt Dışı Denevimi:

2006-2007 : İngiltere , Au-Pair Programı

Kulüp ve Proje Çalışmaları :

2017 : Çağdaş Drama Derneği 'Gez Gez Niğde Merkez' Başlıklı Dernek Projesi
2008-2012 : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Tiyatro ve Sinema Kulübü Danışmanı
2008 : Niğde Gençlik Merkezi 'Love in Cultures' Projesi Kolaylaştırıcısı